



Pedagogická  
fakulta  
Faculty  
of Education

Jihočeská univerzita  
v Českých Budějovicích  
University of South Bohemia  
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra biologie

Diplomová práce

# Výuka tématu první pomoci a anglického jazyka (metoda CLIL) na 2. stupni základní školy

Vypracovala: Bc. Pavla Bílková

Vedoucí práce: RNDr. Martina Hrušková, Ph.D.

České Budějovice 2022

### **Prohlášení:**

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě Pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledky obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne: .....

.....

Bc. Pavla Bílková

**Poděkování:**

Ráda bych poděkovala vedoucí práce RNDr. Martině Hruškové, Ph.D. za odborné vedení práce, čas a trpělivost, který mi věnovala. Dále bych chtěla poděkovat RNDr. Tomáši Ditrichovi, Ph.D. a Mgr. Lukáši Rokosovi, Ph.D. za poskytnutí užitečných rad, které vedly k dokončení práce. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat vedení základní školy, kde proběhlo ověření výukových aktivit.

## **Abstrakt**

Metoda CLIL (*Content and Language Integrated Learning*) reprezentuje inovativní výukovou metodu, která spočívá v propojení obsahového předmětu s cizím jazykem. Cílem této práce bylo navrhnout pět výukových aktivit na téma První pomoc v propojení s anglickým jazykem, jenž byly následně ověřeny na základní škole v Jihočeském kraji. V první části diplomové práce se autorka zaměřuje na charakteristiku metody CLIL a téma první pomoc a jeho ukotvení v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (RVP ZV). V neposlední řadě je věnován prostor pro zhodnocení učebnic řady Nová Škola.

Druhá část práce je věnována výukovému programu jako takovému, do kterého se zapojilo 48 žáků devátých tříd (24 dívek a 24 chlapců). Pro ověření žáci byli rozděleni do dvou znalostně a početně srovnatelných skupin. Expoziční výuka zahrnovala pět navržených výukových materiálů propojující první pomoc s anglickým jazykem (pohybová hra Solve me! – první pomoc při ztrátě vědomí, První pomoc při krvácení, První pomoc při zlomenině, desková hra – Save a life! a soutěž Guess). K některým aktivitám byla připojena také modifikace pro distanční výuku a modifikace pro práci s moderní technikou.

V kontrolní skupině výuka proběhla tradičně pomocí mateřského jazyka. Pomocí systému Pretest – Posttest 1 – Posttest 2 byla ověřena efektivita daných aktivit. Pomocí statistických analýz (Studentův t-test, Tukeyův test či ANOVA – analýza rozptylu) bylo zjištěno, že využívání cizího jazyka jako prostředku pro komunikaci neovlivňuje negativním způsobem nabyté znalosti a dovednosti.

**Klíčová slova:** první pomoc; CLIL; výukový program; 2. stupeň ZŠ

## **Abstract**

The CLIL method (*Content and Language Integrated Learning*) represents an innovative way of teaching which is based on the connection of a non-language subject with the foreign language. The aim of this diploma thesis was to design five CLIL teaching materials which were later tested at the lower level of secondary school in the South Bohemian region. In the first part of the thesis, I focus on the principles of CLIL and its characteristics and the topic of first aid and its incorporation to the Framework Educational Program. Finally, I discuss the biology educational textbooks Nová škola series.

The second part is devoted to the educational program itself. There were tested 48 pupils (24 girls and 24 boys) from the ninth grade. At first, they were divided into two equivalent groups according to their results of the pre-test. Teaching in the experimental group was led by my premade programme (Solve me! – first aid for loss of consciousness, First aid for fractures, First aid for bleeding, A board game Save a life! or Guess activity). Some of the activities were created for the distance education or using modern technologies.

The control group had lessons in the native language. I have proved the effect of the programme by two post-tests filled by the pupils. With the help of certain statistical analyses such as Student's test, Tukey's test or analysis of variance, it has been revealed that using foreign language as a tool for teaching, does not influence the knowledge and skills of the pupils in a negative way.

**Key words:** first aid; CLIL; teaching programme; Lower Secondary Level

## Obsah

1	Úvod .....	1
2	CLIL .....	3
2.1	CLIL jako pojem .....	3
2.2	Zásady metody CLIL .....	4
2.3	Pozitiva a negativa CLILu .....	5
2.4	Kompetence učitele .....	6
2.5	Učební sada Labyrinth a přírodopis .....	7
3	První pomoc ve škole .....	10
3.1	První pomoc jako téma v RVP ZV .....	10
3.2	Téma první pomoci v ediční řadě školních učebnic Nová škola .....	15
3.2.1	Přírodopis 6: Úvod do studia přírodopisu (Musilová et al., 2016) .....	15
3.2.2	Přírodopis 6: Bezobratlí živočichové (Vlk & Kubešová, 2017) .....	16
3.2.3	Přírodopis 7: Botanika (Hedbávná, 2017a) .....	17
3.2.4	Přírodopis 8: Biologie člověka (Drozdová et al., 2016a) .....	17
4	Metodika .....	19
4.1	Sběr dat a vytvoření skupin .....	19
4.2	Didaktický test .....	21
4.3	Dotazník .....	21
4.4	Zpracování a vyhodnocení dat .....	22
4.5	Návrh autorských CLIL aktivit k tématu první pomoci .....	24
4.5.1	Experimentální výuka .....	24
4.5.2	Konvenční výuka v kontrolní skupině .....	41
5	Výsledky .....	43
5.1	Hodnocení vybraných otázek nestandardizovaného didaktického testu .....	44

5.1.1	Otázka č. 4 Jsi na dovolené ve Španělsku. Na jaké telefonní číslo zavoláš v případě autonehody? – porovnání výsledků experimentální a kontrolní skupiny napříč všemi testy .....	44
5.1.2	Otázka č. 9 Jaký je poměr mezi stlačováním hrudníku a umělými vdechy při resuscitaci dospělého člověka? – porovnání výsledků experimentální a kontrolní skupiny napříč všemi testy .....	47
5.1.3	Otázka č. 12 Kdy musíš poskytnout první pomoc? – Porovnání výsledků experimentální a kontrolní výuky napříč všemi testy.....	47
5.1.4	Otázka č. 16 Napiš jednu chorobu, která je přenosná krví – porovnání výsledků experimentální a kontrolní skupiny napříč všemi testy .....	50
5.2	Vnímání důležitosti první pomoci.....	52
5.2.1	Vnímání důležitosti první pomoci při ztrátě vědomí, zlomenině, krvácení a důležitosti znalostí volání na tísňovou linku .....	53
5.2.2	Vnímání důležitosti tématu první pomoci se spojením anglického jazyka	54
5.3	Změna úrovně znalostí tématu první pomoci při ztrátě vědomí, zlomenině, krvácení a voláním na tísňovou linku před výukou, ihned po výuce a s odstupem jednoho měsíce po výuce.....	56
5.4	Hodnocení výuky .....	59
5.4.1	Hodnocení CLIL aktivit v experimentální skupině .....	59
5.4.2	Porovnání hodnocení výuky v experimentální a kontrolní skupině .....	60
5.4.3	Označení nejoblíbenější CLIL aktivity v experimentální skupině .....	62
5.4.4	Označení nejpřínosnější CLIL aktivity v experimentální skupině .....	64
5.5	Postoj žáků k zopakování výuky vedenou metodou CLIL .....	66
6	Diskuze .....	69
7	Závěr.....	73
8	Seznam literatury a elektronických zdrojů .....	75
9	Seznam obrázků.....	79
10	Seznam tabulek.....	81
11	Seznam příloh.....	82

11.1	Příloha 1 – Pretest .....	83
11.2	Příloha 2 – Pretest (řešení) .....	86
11.3	Příloha 3 – Posttest 1,2 (experimentální skupina).....	89
11.4	Příloha 4 – Posttest 1,2 (kontrolní skupina).....	94
11.5	Příloha 5 – Solve me!.....	97
11.6	Příloha 6 – Solve me! – QR kódy .....	101
11.7	Příloha 7 – První pomoc při zlomenině.....	104
11.8	Příloha 8 – První pomoc při krvácení .....	107
11.9	Příloha 9 – Desková hra – Save a life! (pravidla) .....	110
11.9.1	Příloha 10 – Desková hra – Save a life! (hrací karty).....	113
11.9.2	Příloha 11 – Desková hra – Save a life! (hrací figurky).....	122
11.9.3	Příloha 12 – Desková hra – Save a life! (hrací plocha) .....	123
11.10	Příloha 13 - Soutěž Guess.....	126



## **Seznam zkratek**

<b>AIDS</b>	Acquired Immune Deficiency Syndrome; syndrom získaného selhání imunity
<b>AED</b>	Automatizovaný externí defibrilátor
<b>ANOVA</b>	Analysis of Variance; analýza rozptylu
<b>BOZP</b>	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
<b>CLIL</b>	Content Language Integrated Learning
<b>ČJS</b>	Člověk a jeho svět
<b>ČSP</b>	Člověk a svět práce
<b>HIV</b>	Human Immunodeficiency Virus; virus lidské imunitní nedostatečnosti
<b>CH</b>	Chemie
<b>MŠMT ČR</b>	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
<b>P</b>	Přírodopis
<b>RVP ZV</b>	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
<b>SERR</b>	Společný evropský referenční rámec pro jazyky
<b>ŠVP</b>	Školní vzdělávací program
<b>TV</b>	Tělesná výchova
<b>VZ</b>	Výchova ke zdraví

# 1 Úvod

V dnešní době s moderně vyspělými technickými nástroji a snadnou možností cestovat se lidé ocitají v kontaktu s okolním světem více než tomu bylo kdykoliv dřív. Kvůli těmto faktům je na společnost vyvíjen čím dál vyšší tlak se učit cizím jazykům, zejména na schopnost aktivně komunikovat s lidmi z různých zemí. Je důležité si uvědomit, že znalost cizím jazykům nám otevírá bránu do okolního světa, poznávat různé kultury a lidi v nich žijících. V opačném případě, člověk, který ovládá pouze svůj mateřský jazyk, se může ocitnout až na okraji společnosti. Pro tyto důvody, nejenom znalost cizího jazyka, ale hlavně schopnost jej aktivně využívat je důležitější než kdykoliv dříve.

Celosvětově nejpoužívanějším jazykem je anglický jazyk, který je považován za jakýsi znalostní standard v dnešní společnosti. Důležitým aspektem znalosti jazyka je schopnost komunikace s cizinci, ať už v rámci běžné mluvy, tak i při náhlých situacích. Potřeba pomoci člověku v nouzi může být nutná na území v ČR nebo i v zahraničí, kdy v takovýchto případech je komunikace klíčová a schopnost domluvit se cizím jazykem může mít dopad v krajním případě na záchranu života. Proto by se znalost anglické slovní zásoby vztahující k první pomoci neměla podcenit.

Všechny výše zmíněné důvody jsou opěrnými body pro metodiky, učitele či lingvisty při snaze vymýšlet lepší a efektivnější metody vyučování cizím jazykům. Právě inovativní metodou CLIL – propojování anglického jazyka do tématu první pomoci, se zabývá tato diplomová práce.

Záměrem této práce je navrhnout pět výukových aktivit na téma první pomoc při akutních stavech s důrazem na první pomoc při ztrátě vědomí, zlomenině či krvácení, které byly zpracovány podle zásad metody CLIL. Očekávaným výstupem žáků je zejména posílení znalostí slovní zásoby v dané oblasti, schopnost porozumět textu či snížit pocit úzkosti při vyjadřování se v anglickém jazyce, k čemuž napomáhá koncept jednotlivých aktivit, jež jsou založeny na spolupráci, řešení problému či didaktické hře. V neposlední řadě si žáci procvičují různé anglické gramatické struktury jako například přítomný čas prostý a průběhový, předpřítomný čas, podmínkové věty, jež jsou v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (RVP ZV; MŠMT, 2021).

V rámci diplomové práce bylo stanoveno následujících pět výzkumných otázek:

- **Výzkumná otázka 1:** Jaká je úroveň znalostí žáků v tématu první pomoci?

- **Výzkumná otázka 2:** Ovlivňuje využití metody CLIL nabyté znalosti z tématu první pomoci u žáků 9. ročníku ZŠ?
- **Výzkumná otázka 3:** Zúčastnili by se znovu žáci zkoumané skupiny hodiny, která by byla vedena metodou CLIL?
- **Výzkumná otázka 4:** Jakou CLIL aktivitu žáci 9. ročníku ZŠ shledávají nejvíce zajímavou?
- **Výzkumná otázka 5:** Jakou důležitost žáci 9. ročníku ZŠ přisuzují tématu první pomoci?

Tato diplomová práce je zadána jako součást projektu GAJU 123/2019/S a ve vazbě na diplomovou práci Bc. Moniky Jungvirthové.

## 2 CLIL

### 2.1 CLIL jako pojem

Akronym CLIL vytvořený z anglického názvu *Content Language Integrated Learning* je metodologický způsob, kdy dochází ke spojení jazykového a obsahového vzdělávání. Jedná se o efektivní integrovanou výuku, kdy se vyučuje více předmětů najednou. V případě CLILu rozumíme propojení cizího jazyka (např. anglický, německý, ruský či španělský) s nejazykovým předmětem (např. matematika, přírodopis, zeměpis, tělocvik), což se aplikuje zejména na základních a středních školách (Šmídová, Tejkalová & Vojtková, 2012).

Betáková, Homolová & Štulrajterová, (2017) stanovují, že pokud se cizí jazyk využívá v odborném předmětu minimálně z pěti procent, jedná se o CLIL. Postupným přivykáním žáků se poměr mateřského a cizího jazyka mění. Za ideální se považuje stav, když je využíván jako nástroj pro komunikaci pouze cizí jazyk, zobrazující skutečnost, že žák je schopný v cizím jazyce přemýšlet a následně ho reprodukovat pro vyjádření své myšlenky (Šmídová et. al, 2012). I když se využívání mateřského jazyka v CLIL vzdělávání nezakazuje, je nutné mít na paměti, že cílem CLIL metody není překládat z jednoho jazyka do druhého (Marsh, 2018).

Kvůli nevšednímu názvu, můžeme nabývat dojmu, že se jedná o novodobou metodu učení. Ovšem Coyle, Hood a Marsh (2010) uvádějí, že se nejedná ani o novou metodu učení se jazykovým, ani obsahovým předmětům. Jedná se o inovativní metodu, jenž využívá cizí jazyk jako nástroj pro výuku, kdy se stanovují cíle vztahující k příslušnému tématu a zároveň i cizímu jazyku. Samotný pojem CLIL vznikl v 90. letech 20. století, tedy cca třicet let už tento pojem je známý. Patrně jeho prvním uživatelem byl David Marsh, jeden z prvních průkopníků metody CLIL (Šmídová et al., 2012).

Termín CLIL umožnil jednoslovně odkazovat na různé modely výuky, kdy se prolínala jazyková i nejazyková výuka, kdy mohlo jít původně zejména o program pro výměnné studenty, imigranty či pro jedince žijících v bilingvních regionech. V aktuální době rozumíme termínu CLIL zejména jako záměrnému didaktickému přístupu, kdy se integruje výuka cizího jazyka a odborného předmětu, což napomáhá zdokonalování znalostí a dovedností ve více vzdělávacích oblastech (Šmídová et al., 2012).

Podle Davida Marshe (2018) a Šmídové (Šmídová et al., 2012) se CLIL začal nejdříve využívat v severních státech Evropy, hlavně ve Skandinávii, např. ve Finsku, dále Dánsku či Nizozemí, po deseti

letech se začal používat také na jihu Evropy, např. ve Španělsku či Itálii, odkud se postupně začal rozšiřovat do celého světa. V dnešní době se CLIL už vyskytuje úplně běžně napříč Evropou.

## 2.2 Zásady metody CLIL

Důležitým aspektem výukové metody CLIL je fakt, že se primárně cizí jazyk využívá jako nástroj pro komunikaci, nikoli pro memorování termínů či překládání z mateřského jazyka do cizího a naopak. Stěžejní vlastností CLILu je rozvíjení tzv. soft skills (měkkých dovedností), čímž můžeme rozumět například schopnost vyjádřit se nebo schopnost učit se novým věcem. Stěžejním bodem pro osvojení výše uvedených dovedností je přirozené prostředí, kdy žák ihned reaguje na aktuální situaci, což výrazně napomáhá k osvojování poznatku jak jazykového, tak i oborového. Právě pro tuto vlastnost je důležité si uvědomit, že CLIL výuka nemá jeden vzdělávací cíl nýbrž dva – jazykový a vzdělávací. Jinými slovy pedagogové, kteří využívají prvky CLILu ve svých hodinách, si musí správně stanovit vzdělávací cíle, aby docházelo k transformaci učiva z obou předmětů (Šmídová et al., 2012; Linguistic, 2021). Touto skutečností se liší od bilingvní výuky, což je pojem, který bývá s metodou CLIL zaměňován. V případě bilingvní výuky se počítá s dobrou vstupní znalostí cizího jazyka a nestanovují se duální cíle, nýbrž se zohledňuje pouze obsahový cíl (Šmídová et al., 2012).

V rámci CLILu žák reaguje v autentickém prostředí, kdy využívá cizí jazyk pro formulaci svých myšlenek. Kvůli této skutečnosti dochází k přirozenému osvojování jazyka, jelikož žákovo pozornost je zaměřená právě na obsah, o jehož opírání se zdokonaluje komunikační složka (Marsh, 2018). Betáková et al. (2017) zdůrazňují, že vždy musí předcházet osvojení receptivních dovedností (poslech, čtení) žáka v daném jazyce, na kterých může později stavět pro zdokonalení dovedností produktivních (mluvení a psaní). Na tomto principu se lidé učí používat jazyk jako komunikační prostředek od počátku. Tento fakt je třeba mít na paměti, pokud je cizí jazyk využíván v jakémkoliv předmětu.

Zatímco například v dějepisu je spoléháno více na verbální komunikaci, v přírodopisu se učitel zejména opírá o názorné pomůcky, které mu výuku usnadňují. Pro tuto skutečnost můžeme implementovat CLIL metodu i do hodin přírodopisu, kde se vyskytují žáci s nižšími jazykovými schopnostmi či znalostmi (Hofmannová & Novotná, 2002/2003).

Pro aktivizaci žáků se volí se takové strategie a organizace práce, aby žák byl co nejvíce v centru dění, což je pro CLIL klíčový předpoklad. Tento fakt podporují i Kalhous & Obst (2002), kteří definují jako nejvíce efektivní strategii učení ostatních a praktická cvičení. Z tohoto důvodu se v CLIL materiálech

objevují často hry jako například vědomostní kvízy, domino, práce s obrázky, otázkové hry či křížovka (Klečková & Hlaváčová, 2011).

Coyle et al. (2010) zdůrazňují přípravu a plánování, jakožto důležité aspekty pro fungování metody CLIL, kdy se zavádí tzv. 4C's, opěrné body CLILu, kdy vytvořený název je odvozen od počátečního písmena anglického slova:

- **Content** (obsah): Prohloubení znalostí a dovedností v daném tématu spojených s vlastním učením, bádáním a interpretacemi.
- **Communication** (komunikace): Využívání cizího jazyka jakožto prostředku k dorozumění se.
- **Cognition** (poznávání): Souvislost mezi kognitivními procesy a porozumění obsahu s využitím cizího jazyka.
- **Culture** (kultura): Občas opomíjený element, který je ovšem pro CLIL stěžejní. Porozumění různým kulturám nám pomáhá vytvářet si hodnotu vlastního já či rozlišovat různé aspekty jiných národností a zároveň je obdivovat.

## 2.3 Pozitiva a negativa CLILu

CLIL metoda s sebou nese mnoho pozitivních aspektů, kdy některé z nich už byly dříve zmíněny. Šmídová et al. (2012) vyzdvihují zejména vyšší nároky na poznávací procesy žáků, jež běžně nejsou součástí učebnic. Díky této skutečnosti, si rozvíjejí kompenzační strategie, posilují měkké dovednosti, a tím si zvyšují možnost uplatnění na trhu. Díky přítomnosti reálného obsahu, se kterým žáci pracují, se zdokonalují v mluveném projevu, nejen v cizím jazyce a zbavují se ostychu při komunikaci s lidmi. V neposlední řadě si nejen žáci, ale také učitelé zvyšují své kvalifikace pro svůj profesní i osobní růst (Coyle et al. (2010).

Clemen (2009) poukazuje na skutečnost, že CLIL je možné vnímat jako účinnou metodu pro osvojování cizího jazyka a zároveň funguje i jako motivační faktor nejen pro žáky, ale i pro učitele, jež si mohou rozšiřovat znalosti i dovednosti v jiných vědních oborech.

Nicméně při zavádění metody CLIL ve škole se můžeme setkat s řadou problémů, kdy se v první řadě jedná o nedostatečnou jazykovou kompetenci žáků používat cizí jazyk v odborném předmětu. Mezi další rizika bývá neochota spolupracovat v týmu, špatná komunikace s rodiči, vedením školy či ostatními učiteli. Nedostatek kvalitních CLIL materiálů, neznalost hodnocení a nízká jazyková způsobilost učitele může být další aspekt, který limituje využívání metody CLIL v hodinách (Šmídová et al., 2012).

Neznalost organizace a dovedností pro výuku metodou CLIL je další rizikový faktor pro úspěšnost. Proto se problematika odborné metodiky stále zlepšuje, což umožňuje rozšiřovat CLIL po celém světě napříč celým vzděláváním (Frigols-Martin, 2011; Klečková, 2011).

## 2.4 Kompetence učitele

Klečková (2014) zavádí tři základní kompetence učitele metody CLIL:

- odbornost nejazykového předmětu,
- jazykové dovednosti,
- didaktické dovednosti.

V první řadě se stanovuje odborná znalost obsahu jako klíčová kompetence učitele, který zprostředkovává dané učivo žákům. Tímto napomáhá skutečnosti, že si žáci osvojují potřebné znalosti a dovednosti. Jazyková způsobilost je téma věčných diskuzí, jelikož tento nárok není legislativně ukotven ve všech zemích Evropy stejně. V případě tzv. hard CLILu, kdy se využívá po celou dobu obsahového předmětu cizí jazyk, existuje doporučení od jazykové úrovně B2 až C2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky SERR (2006).

Šmídová (2010) zmiňuje, že např. v Polsku učitelé musí disponovat mezinárodním certifikátem B2 podle SERR. Ve Španělsku (v Asturii) platí ten samý nárok na CLIL učitele. Ve Švýcarsku se mohou stát CLIL učiteli pouze ti jedinci, kteří jsou aprobovaní v jazykovém, tak i v obsahovém předmětu nebo obdržet mezinárodní certifikát z cizího jazyka na úrovni C2 podle SERR. V České republice tuto kompetenci zhodnocuje ředitel dané školy, v případě nedostatku odborníků, využívá metodu CLIL jeden učitel, který spolupracuje s učiteli obsahových předmětů (Výzkumný ústav pedagogický, 2008).

Zdali je efektivnější CLIL hodina, kdy učitel odborník buďto v jazykové oblasti, nebo v obsahové oblasti, bylo téma věčné diskuze. Klečková (2011) uvádí, že díky různým realizacím CLIL hodin se stále čím dál více ukazuje, že lepší volbou se jeví ta možnost, kdy má učitel kompetence učit daný obsah bez aprobování cizího jazyka. V případě dané situace je klíčové, aby jistí učitelé byli připraveni na CLIL v rámci dalšího vzdělávání. Avšak, jak už bylo řečeno dříve, ideální možnost je taková, kdy učitel má odborné znalosti v obou předmětech (Betáková et al., 2017).

Betáková et al. (2017) stanovují následující kompetence jako esenciální pro každého učitele z hlediska organizace výuky:

- hledání společných témat, jež jsou součástí cizího jazyka, tak i odborného předmětu
- propojování s již osvojenými tématy a posouzení, zdali téma není příliš abstraktní
- zvolení vhodných organizačních forem práci vzhledem k tématu
- přizpůsobení učiva kognitivním schopnostem žáků
- využívání jasných jazykových prostředků pro porozumění

Šmídová et al. (2012) vyzdvihují důležitost učitelské role, jakožto mentora, který pomáhá žákům si uvědomit, co je posouvá a co je naopak brzdí v jejich učení. Podpořit žáky na cestě za poznáváním, naučit žáky kooperovat v týmu či naopak pracovat individuálně jsou další stěžejní záležitosti, které by učitel měl zvládnout (Marsh, Mehisto, Wolff & Frigols-Martin, 2011).

Dovednost organizovat práci ve třídě a volit další vhodné metody vzdělávání patří k dalším kompetencím učitele. Zároveň by měl pedagog pamatovat na aktuální kognitivní schopnosti žáků a přizpůsobovat učivo vzhledem k danému stavu (Betáková et al., 2017).

Marsh et al. (2011) a Šmídová et al. (2012) vyzdvihují spolupráci jako klíčovou na všech úrovních. Zejména se jedná o nutný prvek tehdy, pokud se nejedná o kantora, který je aprobovaný jednak v obsahovém předmětu, tak i v cizím jazyce, který je implementován do hodin.

Schopnost vzájemně spolupracovat je důležitá zejména u učitelů, kteří jsou buďto pouze aprobovaní jazykáři, nebo naopak mají v aprobaci odborný předmět např. matematiku či zeměpis. Pokud se zavádí metoda CLIL, ti dva učitelé musí být v úzkém kontaktu, aby věděli, jaké poznatky a dovednosti již žáci znají, což jim pomůže pro jejich další vzdělávání. Výše zmíněné skutečnosti jsou klíčové zejména u tandemové výuky, kdy je hodina vedena dvěma učiteli (Betáková et al., 2017).

## **2.5 Učební sada Labyrinth a přírodopis**

K využívání metody CLIL v hodinách vznikla celá řada materiálů. V České republice týmu metodiků jazykové a vzdělávací agentury Channel Crossings se povedlo vytvořit výukovou učební sadu Labyrinth v rámci projektu Škola bez hranic. CLIL materiály jsou vhodné pro jedince, kteří se učí buď anglickému nebo německému jazyku (Erlebachová, 2015).



CLIL materiály Labyrinth jsou provázány buďto s anglickým, nebo německým jazykem v pěti předmětech, kterými jsou matematika, zeměpis, přírodopis, dějepis a občanská výchova. Každá výuková sada jednotlivého předmětu disponuje učebnicí, pracovním sešitem a poslechem, učitelkou příručkou, online prostředím či deskovou hrou (Pavlová, 2015).

Pro všechny výukové materiály je charakteristické přítomnost dvou hlavních hrdinů Davida a Laury, kteří seznamují své kamarády s daným předmětem. Konkrétně v přírodopisu je dalším hrdinou strýček, který si postupně osvojuje nové poznatky z daného předmětu, tento způsob předávání poznatků může řadu žáků pozitivně motivovat k učení (Erlebachová, 2015).

Díky své komplexnosti, grafickému zpracování, online doplňky či provázanosti se Labyrinth stal velice unikátní a hojně využívanou učební sadou, kterou využívají základní i střední školy. Předměty, jež jsou propojeny s anglickým jazykem, jsou zpracovány ve dvou úrovních. Učební materiál pro šestý a sedmý ročník druhého stupně ZŠ či odpovídající stupeň víceletých gymnázií odpovídá úrovni A1 podle SERR (2006). Materiál vhodný pro osmý a devátý ročník odpovídá úrovni A2 dle SERR, nicméně díky důkladnému a pečlivému zpracování učebních materiálů se žáci k již probranému učivu vrací, ať už se jedná o obsahový či jazykový prvek (Pavlová, 2015).

Clemen (2009) ve své publikaci nabízí následující CLIL materiály do hodin přírodopisu:

- Krev a krevní oběh člověka
- Základní složky potravy
- Zemětřesení a erupce sopky
- Život jako téma a jeho charakteristiky
- Enviromentální výchova
- Globální oteplování

Hartlová (2020) v rámci své bakalářské práce vytvořila materiály, jež propojují anglický jazyk s výukou přírodopisu. Jedná se o pracovní listy, které si žáci vyplňují buďto samostatně, nebo ve skupině. Témata, kterými se daná autorka zabývala jsou:

- Vztahy mezi organismy
- Krytosemenné rostliny
- Trávicí soustava
- Vnitřní geologické děje

Autorka daný výběr zdůvodnila tím, že cílila na bohatou slovní zásobu žáků, se kterou žáci mohou pracovat a zároveň mohou využít během svého života. Hašková (2020) vytvořila CLIL materiály propojující přírodopis a německý jazyk se zaměřením na problematiku biologie člověka, kdy je kladen důraz na dýchací soustavu a krevní systém. První pomocí, jenž je tématem této práce, se zároveň zabývala Jungvirthová (2021), která využila německého jazyka jako prostředku pro komunikaci v hodinách.

## 3 První pomoc ve škole

Rámcový vzdělávací program základního vzdělávání (RVP ZV) je typ kurikulárního dokumentu, který je schválený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (MŠMT ČR). Tento dokument je definován danými výstupy ve všech vzdělávacích oborech, jež by měl žák po dokončení daného časového úseku naplnit. RVP ZV slouží jako podklad pro tvorbu Školních vzdělávacích programů (ŠVP). Každá základní škola si zpracovává vlastní ŠVP, jen je potřeba dbát na to, aby byl program v souladu s RVP ZV. ŠVP určuje pedagogické působení všech vyučujících školy. (Edu.cz, 2020; MŠMT, 2021).

### 3.1 První pomoc jako téma v RVP ZV

Kurikulární dokument RVP ZV je neustále renovován, průběžně dochází ke stavování nových cílů. K významným změnám RVP ZV došlo v roce 2021, kdy se z daného dokumentu vyškrtlo několik vzdělávacích cílů zejména ku prospěchu informatice a digitální gramotnosti. Tato změna mohla být reakcí na distanční výuku, kterou žáci absolvovali kvůli pandemii koronaviru (MŠMT, 2021). Škrty celých témat v jednotlivých vzdělávacích oborech bez širší diskuze byly odbornou i laickou veřejností hodnoceny negativně. V době dokončování diplomové práce probíhá další revize RVP ZV.

V rámci aktuálního RVP ZV (MŠMT, 2021) je vymezeno devět vzdělávacích oblastí, kdy téma první pomoci je rozlišeno do různých úrovních na obou stupních základní školy součástí vzdělávacích oblastí **Člověk a jeho svět, Člověk a příroda, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce**.

Na prvním stupni v rámci vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**, která se zabývá tématy vztahující se k člověku, kultuře, přírodě, vlasti, technice zdraví, bezpečí aj. První pomoc je obsažena v tématu Zdraví člověka. V aktualizovaném RVP ZV (MŠMT, 2021) jsou popsány očekávané výstupy u žáků týkající se první pomoci v následujících bodech:

- ČJS-3-5-01 (Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět) uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.
- ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.

- ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.
- ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.

Na druhém stupni základní školy se téma první pomoci objevuje ve vzdělávacích oblastech **Člověk a příroda**, **Člověk a zdraví** a **Člověk a svět práce**, které úzce navazují na vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět**, jejichž cílem je prohloubit dosud nabyté informace z prvního stupně.

Ve vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** je cílem seznámit s přírodou jako takovou, žáci se dozvídají, jakým způsobem se příroda a člověk ovlivňují, žáci si uvědomují nové přírodní poznatky a dovedou je aplikovat v praktickém životě. Pro tuto oblast jsou definovány čtyři vzdělávací obory, kterými jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis.

Ve vzdělávacím oboru Chemie se žáci učí manipulovat bezpečně s látkami a zároveň se učí, jak poskytnout první pomoc člověku, který byl zasažen kyselinou nebo zásadou. V aktualizovaném RVP ZV není nutné znát, jak nejefektivněji jednat v případě úniku nebezpečné látky, což s první pomocí souvisí. Tyto skutečnosti jsou popsány v následujících bodech: (MŠMT, 2021)

- CH-9-1-02 (vzdělávací oblast Člověk a příroda, část Chemie) pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí.
- ~~CH-9-1-03 objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek.~~
- CH-9-5-02p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem.

V přírodopisu, jakožto ve vzdělávacím oboru pro první pomoc, došlo k významným změnám v rámci aktualizace Rámcově vzdělávacího programu ZV v roce 2021. Následující dva očekávané výstupy souvisí s první pomocí v rámci prevence, zatímco poslední třetí bod je pro problematiku první pomoci stěžejní: (MŠMT, 2021)

- P-9-4-04 (vzdělávací oblast Člověk a příroda, část Přírodopis) zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.

- P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy.
- ~~P-9-5-05 aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla.~~

Jak je patrné, znalost a následná aplikace první pomoci při poranění či jiném poškození těla, jakožto očekávaný výstup ve vzdělávacím oboru Přírodopis, byl vyškrtnut, což znamená, že není povinností pro základní školu toto téma učit v daném předmětu. Dále ve vzdělávacích oborech Fyzika a Zeměpis téma první pomoci není součástí RVP ZV (MŠMT, 2021).

Další vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** se zaměřuje na aspekty zdravého života, kdy dochází k harmonii mezi tělesným a duševním zdravím. V této oblasti je zejména kladen důraz na nácvik praktických dovedností a jejich užití v každodenním životě. Tato vzdělávací oblast je realizována v souladu schopnostem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova (MŠMT, 2021).

Ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví, kde jsou stanoveny následující tři očekávané výstupy souvisí s problematikou první pomoci: (MŠMT, 2021)

- VZ-9-1-08 (vzdělávací oblast Člověk a zdraví, část Výchova ke zdraví) uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.
- VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc.
- VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.

RVP ZV uvádí následující učivo ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví: (MŠMT, 2021)

Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti). Tento fakt znamená, že v rámci první pomoci se řeší, jak se dovolat na tísňovou linku či zajistit bezpečnost při dopravní nehodě.

Na druhou stranu v RVP ZV je uvedeno, že není povinností pro školu disponovat předmětem Výchova ke zdraví (MŠMT, 2021). Tato skutečnost vlastně znamená, že po odstranění první pomoci jakožto tématu z přírodopisu, se žáci na druhém stupni vlastně s tímto tématem nebudou muset setkat, což může mít negativní dopad v jejich životě.

Vzdělávací obor Tělesná výchova se objevuje napříč oběma stupni základní školy, tzn. prvního i druhého stupně, kdy se uplatňují následující očekávané výstupy:

### 1. stupeň

- TV-3-1-04 (vzdělávací oblast Člověk a zdraví, část Tělesná výchova) uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.
- TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.
- TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti (MŠMT, 2021).

### 2. stupeň

- TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.
- TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného (MŠMT, 2021).

Poslední vzdělávací oblastí, kde je problematika první pomoci řešena, je **Člověk a svět práce**. Očekávané výstupy z dané oblasti se uplatňují jak na prvním, tak i na druhém stupni ZŠ. Na prvním stupni je tato vzdělávací oblast rozdělena do čtyř povinných tematických okruhů (Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů). Na druhém stupni je vymezeno osm tematických celků (Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií a Svět práce). Z této nabídky si základní školy definují dva okruhy, kterým se žáci budou věnovat s tím, že okruh Svět práce je povinný. Mimo jiné cílem vzdělávací oblasti Člověk a svět práce je zejména pozitivně ovlivňovat vztah žáků k práci, manipulovat s nářadím a osvojovat si praktické dovednosti z různých pracovních oblastí. Následující očekávané výstupy demonstrují úzký

vztah mezi tématem první pomoci a jednotlivými vzdělávacími obory ve vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**: (MŠMT, 2021)

### 1. stupeň

Vzdělávací obor Práce s drobným materiálem

- ČSP-5-1-04 (vzdělávací oblast Člověk a svět práce) udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu.

Vzdělávací obor Konstrukční činnosti

- ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Vzdělávací obor Pěstitelské práce

- ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Vzdělávací obor Příprava pokrmů

- ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

### 2. stupeň

Vzdělávací obor Práce s technickými materiály

- ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím; poskytne první pomoc při úrazu

Vzdělávací obor Design a konstruování

- ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

Vzdělávací obor Pěstitelské práce, chovatelství

- ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Vzdělávací obor Provoz a Údržba domácnosti

- ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

Vzdělávací obor Příprava pokrmů

- ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Vzdělávací obor Práce s laboratorní technikou

- ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

Vzdělávací obor Využití digitálních technologií

- ČSP-9-7-05 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

## **3.2 Téma první pomoci v ediční řadě školních učebnic Nová škola**

Školní řada Nová škola se zabývá první pomocí při akutních stavech ve čtyřech učebnicích pro přírodopis, a to jmenovitě v šestém ročníku (primy) – první díl v rámci učiva hub (Musilová, Konětopský & Vlk, 2016). Navazující učebnice pro šestý ročník (primy) – druhý díl, kdy je první pomoc zmíněna v rámci učiva bezobratlých (Vlk & Kubešová, 2017). Třetí učebnice Botanika (Hedbávná, 2017a), kde se objevují kapitoly v souvislosti s tématem první pomoci, je určena pro sedmý ročník ZŠ (kvinta). Čtvrtá učebnice, jež se zabývá první pomocí jako takovou, je věnována osmému ročníku (tercii) (Drozdová, Klinkovská & Lízal, 2016a). Každá učebnice je zároveň doprovázena pracovním sešitem. Pozoruhodným faktem je, že učebnice ediční řady Nová škola disponují anglickým i německým překladem tematických slovíček, což se dá vnímat jako první krok pro učení cizím jazykům z jiné perspektivy, a tedy dobrý předpoklad pro začátek výukou CLIL.

### **3.2.1 Přírodopis 6: Úvod do studia přírodopisu (Musilová et al., 2016)**

V učebnici pro šestý ročník základních škol či primu víceletých gymnázií se problematika první pomoci dotýká v tématu hub, kdy se žáci učí základní znaky hub, jejich rozdělení či využití. Všechny informace jsou doprovázeny s názornými fotografiemi, které jsou velice důležité zejména pro determinaci různých druhů hub. V části, kdy se žáci učí jedovatým houbám, je každá z nich pečlivě popsána s ohledem na dominantní znaky a vlastnosti. Zároveň všechny fotografie jedovatých hub jsou



označeny příslušným výstražným symbolem pro uvědomění si nebezpečí. Autoři zejména kladou důraz na opatrnost žáků vůči velmi jedovaté muchomůrce zelené, která je snadno zaměnitelná s jinými druhy hub. Žáci se jednak učí základním pravidlům sběru hub a zároveň případnou první pomoc, která je v učebnici velice smysluplně popsána krok za krokem. Autoři využili různých barev pro napsání jednotlivých informací, což podtrhuje důležitost uvědomělosti tématu.

V pracovním sešitě (Musilová & Burda, 2016) žáci využívají své znalosti k doplnění jednotlivých cvičení. Zejména poznat danou houbu, určit, zda je jedlá, nejedlá či jedovatá. Zároveň úkolem žáků je napsat, jaké by učinili kroky pro první pomoc při podezření, že oni samotní nebo jejich blízcí pozřeli jedovatou houbu.

### **3.2.2 Přírodopis 6: Bezobratlí živočichové (Vlk & Kubešová, 2017)**

Učebnice biologie bezobratlých, která je doporučována pro druhé pololetí šestého ročníku základních škol či primě víceletých gymnázií rovněž obsahuje zmínky první pomoci. Učebnice je rozdělena do jednotlivých kapitol, nejprve se věnuje systému a třídění bezobratlých a poté autoři rozdělují bezobratlé živočichy podle ekosystému, kde se běžně vyskytují (suchozemské a vodní ekosystémy ČR; vnitřní parazité; cizokrajné ekosystémy). V rámci suchozemského ekosystému ČR v oblasti luk se uvádí včela medonosná jako příklad společenského hmyzu. Se včelou medonosnou souvisí i téma alergií, jež je předmětem učiva první pomoci. Žáci se seznamují s pojmem alergie, jeho významem, jsou poučeni o pravidlech první pomoci při bodnutí včelou a dozvědí se, kdy je důležité zavolat zdravotnickou záchranou službu.

Součástí suchozemského ekosystému ČR v oblasti lesa je obávané klíště obecné. V učebnici je zmíněn důležitý fakt, že daným parazitem je samička, která se v dospělosti živí krví a jsou nebezpečné i pro člověka. Úkolem žáků je zopakovat si prevenci vůči napadením klíštětem, ale i správný postup odstraňování již přisátého klíště.

Dalšími organismy jakožto zástupci opět suchozemského ekosystému ČR, tentokrát hlavně žijící v lidském obydlí, jsou vosa obecná a sršeň obecná. Žáci si uvědomují jednotlivé rozdíly mezi danými organismy a včelou medonosnou a dozvědí se, jak poskytnout první pomoc při bodnutí těmito živočichy. Autoři rovněž zmiňují důležitý fakt, že se nesmí odstraňovat hnízdo bez odborné pomoci.

Organismus, který je součástí suchozemského ekosystému ČR v rámci lidského obydlí, je veš dětská, což je živočich parazitující na člověku. Žáci se dozvídají rozdíly mezi vší a hnidou, snaží se vymyslet

případné místo na těle, kde je daný živočich nejvíce rozšířen. Žáci jsou aktivizováni, aby sdíleli své zkušenosti, jak se zbavit nechtěných parazitů. Pracovní sešit (Musilová, 2017) opět disponuje jednotlivými úkoly, např. křížovky či doplňovačky, které slouží k opakování dané látky.

### **3.2.3 Přírodopis 7: Botanika (Hedbávná, 2017a)**

Učebnice Botanika pro sedmý ročník základních škol a sekundu víceletých gymnázií se zaměřuje na učivo rostlin. Žáci se seznamují s nižšími a vyššími rostlinami, jejich charakteristikou, determinací i zařazení. Učebnice obsahuje jednak morfologii a anatomii rostlin, jednak se zaměřuje na jednotlivé ekosystémy v ČR (suchozemský a vodní), cizokrajné ekosystémy, léčivé a jedovaté byliny a v neposlední řadě na ochranu rostlin. V rámci jedovatých rostlin se žáci učí poznat vybrané základní rostliny, které mají ať už nepříznivý či letální vliv na naše tělo. Žáci se seznamují s obzvláště jedovatými rostlinami jako rulík zlomocný, konvalinka vonná či tis červený. V učebnici jsou zmíněny i pokojové rostliny např. diffenbachie, brambořík a oleandr, které jsou také jedovatými rostlinami. V souvislosti s danou tematikou jsou opět zmíněny alergické obtíže, které mohou jednotliví zástupci vyvolat. Autoři opět kladou důraz na prevenci vůči otravě, což je důležitým prvkem daného tématu. Nicméně informace k první pomoci se nevyskytují.

V pracovním sešitě (Hedbávná, 2017b) žáci mají možnost v rámci jednotlivých cvičení opakovat nabyté informace o léčivých či jedovatých rostlinách. Například žáci jsou ponoukáni k hledání informací na internetu, označují rostliny příslušnou barvou podle účinku na organismus nebo si vyplňují křížovku na dané téma.

### **3.2.4 Přírodopis 8: Biologie člověka (Drozdová et al., 2016a)**

Učebnice biologie člověka pro osmý ročník základních škola či tercii víceletých gymnázií se ze všech učebnic řady Nová škola zaměřuje na téma první pomoci nejvíce, kdy je danému tématu věnováno dvanáct stran. Učebnice je rozdělena do jednotlivých částí, kdy se nejprve věnuje vývoji člověka z historického hlediska, dále navazuje na jeho variabilitu. Největší část učebnice je věnována anatomii člověka, kdy jsou podkapitoly rozděleny dle orgánových soustav. V neposlední řadě se autoři věnují genetickým záležitostem. Nakonec je prostor ponechán tématu první pomoci při akutních stavech.

Žáci se se seznamují, jak předcházet život ohrožujícím stavům, integrovaným záchranným systémem a opakují nouzová telefonní čísla. Autoři rovněž apelují na vyzkoušení situace, kdy si žáci nacvičují rozhovor s dispečerem. Stavby jako bezvědomí jsou podnětem pro nácvik záklonu hlavy či nepřímé

masáže srdce. Seznamují se s předmětem AED (automatizovaný externí defibrilátor), jenž se používá k obnovení srdeční činnosti a zejména kde ho najít.

Žáci se dozvídají, jak poskytnout první pomoc při vdechnutí cizího tělesa, krvácení s důrazem na svojí vlastní bezpečnost i nácvik použití tlakového obvazu. Nedílnou součástí první pomoci je první pomoc při zlomenině, kdy žáci rozlišují rozdíl mezi zavřenou a otevřenou zlomeninou. Tepelná poškození jsou dalším podtématem učiva první pomoci. V neposlední řadě se dozvídají informace o alergiích, otravách či jak by měla vypadat správně vedená domácí lékárnička. Úkolem žáků je např. zjistit, jak by měla vypadat lékárnička, kterou si s sebou berou na dovolenou. Doprovodné fotografie, jenž demonstrují jednotlivé akutní stavy, jsou užitečným prvkem dané učebnice.

V pracovním sešitě (Drozdová, Klinkovská & Lízal, 2016b) si nejprve žáci shrnují znalosti tématu za využití doplňovacích a přiřazovacích cvičení či vyplnění odpovědi na otevřené otázky. Zbývající část podkapitoly je věnována zejména praktickému nácviku nepřímé masáže srdce, postupu volání na tísňovou linku, vyhledání nejbližšího AED či postupu, jak se vytváří tlakový obvaz.

## 4 Metodika

Tato část diplomové práce se věnuje návrhu a ověření výukového programu, jenž implementuje metodu CLIL, pro kterou je charakteristické stanovení duálních vzdělávacích cílů, tj. obsahový a jazykový. Tématem výukového programu je první pomoc (obsahový cíl), kdy se využívá anglického jazyka jako nástroj pro komunikaci (jazykový cíl). V aktivitách se promítají následující jazykové struktury, jež jsou žákům zprostředkovávány induktivní metodou:

- přítomný čas prostý a průběhový
- předpřítomný čas
- rozkazovací způsob
- podmínkové věty
- slovní zásoba vztahující se k tématu lidské tělo a první pomoc

Tyto jazykové jevy slouží k rozvíjení jazykových dovedností (poslech s porozuměním, čtení s porozuměním, mluvení a psaní), které jsou stěžejní pro znalost cizího jazyka (MŠMT, 2021).

Navržené výukové aktivity jsou určeny žákům osmých či devátých tříd základních škol i odpovídajících ročníků víceletého gymnázia. Hlavním cílem tohoto výukového programu je uvědomění žáků důležitosti tématu první pomoci, zopakovat si dosavadní znalosti či jejich prohloubení. Nedílnou součástí programu je osvojení si dané slovní zásoby či gramatických struktur v anglickém jazyce. Jak už bylo zmíněno dříve, téma první pomoci se prolíná napříč několika předměty, proto ho mohou využít učitelé do hodin přírodopisu v rámci biologie člověka či jiných předmětů, kde se toto průřezové téma vyskytuje. Výukový program může být zároveň využit jako dodatek do hodin anglického jazyka či do různých kroužků, kde se vyskytují nadšenci pro anglický jazyk

### 4.1 Sběr dat a vytvoření skupin

Autorkou vytvořený nestandardizovaný didaktický test sloužil k ověření úrovně znalostí u dané skupiny žáků, k čemuž napomohl systém Pretest – Posttest 1 – Posttest 2, jehož cílem bylo ukázat míru efektivity navrženého výukového programu v experimentální skupině vůči skupině kontrolní.

Testování i výuka proběhly na základní škole ve dvou paralelních třídách devátého ročníku v Jihočeském kraji ve městě okolo pěti tisíc obyvatel během září a října roku 2021. Šetření se zúčastnilo

celkově 49 žáků, nicméně kvůli absenci jednoho žáka během realizace výuky byly analyzovány výsledky pouze 48 žáků z Pretestu a dvou Posttestů (Posttest 1 a Posttest 2).

V experimentální skupině se do expoziční výuky zapojilo 24 žáků, z toho 12 dívek a 12 chlapců. Stejný počet jednotlivců se zapojil i v kontrolní skupině, kdy rozdělení dívek a chlapců bylo stejné, tedy 12 dívek a 12 chlapců.

Problematika první pomoci se na druhém stupni dané základní školy, kde byly autorkou vytvořené materiály ověřeny, učí v přírodopisu a chemii. Jako hlavní téma se však první pomoc vyučuje pouze v přírodopisu, v ostatních předmětech se stručně opakuje v rámci poučení o bezpečnosti a zdraví při práci (BOZP) na počátku školního roku. Realizace výukového programu proběhla v souladu ŠVP dané školy a po konzultaci s učitelem přírodopisu i s následným souhlasem vedení školy.

Jelikož během výuky v obou skupinách nebyly pořizovány fotografie, audionahrávky či videonahrávky, nebylo tedy potřeba získat informovaný souhlas od rodičů daných žáků, kteří se zúčastnili výzkumného šetření. Vzhledem k ochraně citlivých dat byly dané testy anonymizovány, kdy žákům byl přidělen patřičný kód pro pozdější správné statistické zpracování.

Než byl samotný Pretest zadán cílové skupině, proběhlo pilotní ověření daného testu v jiné skupině dvaceti žáků ve věkové kategorii od osmé do deváté třídy. Pretest byl zadán žákům 9.A a 9.B jeden týden před realizací každé výuky v dané skupině.

Níže uvedená tabulka (Tab. I) uvádí získaný průměrný počet bodů z Pretestu (Příloha 1 a 2) u obou tříd. Statistickým vyhodnocením za použití Studentova nepárového t-testu se zjistilo, že se rozdíl průměrných výsledků obou skupin statisticky průkazně neliší ( $t = 0,5$ ;  $sv = 46$ ;  $p = 0,60$ ), a proto i vzhledem k menší organizační zátěži nebylo nutné rozřazovat jednotlivé žáky do uměle vytvořených skupin, a tedy jedna třída (9.A) se stala experimentální skupinou, kdežto 9.B převzala roli kontrolní skupiny.

**Tab. I Rozdělení souboru na experimentální a kontrolní skupinu dle průměrného bodového zisku z Pretestu ( $t = 0,5$ ;  $sv = 46$ ;  $p = 0,60$ )**

	<b>N</b> <b>(experimentální)</b>	<b>Průměr</b> <b>(experimentální)</b>	<b>Sm.odch.</b> <b>(experimentální)</b>	<b>N</b> <b>(kontrolní)</b>	<b>Průměr</b> <b>(kontrolní)</b>	<b>Sm.odch.</b> <b>(kontrolní)</b>	<b>t</b>	<b>sv</b>	<b>p</b>
<b>Pretest</b>	24	10,1	3,2	24	9,6	3,3	0,5	46	0,60

Autorka práce připravila a realizovala výuku jak v experimentální, tak kontrolní skupině. V experimentální skupině byly ve výuce využity CLIL aktivity v anglickém jazyce, zatímco v kontrolní

skupině bylo učivo osvojováno a upevňováno podle konvenčních forem a metod (frontální výuka, výklad či dialog) v českém jazyce. Každá výuka ať už v experimentální či kontrolní skupině trvala tři vyučovací hodiny, kdy na konci oné výuky žáci vyplnili Posttest 1 (Příloha 3 a 4), jež ukázal úroveň osvojených znalostí z proběhlé výuky. Poslední test (Posttest 2) žáci vyplnili s měsíčním odstupem, jehož cíl byl zmapovat množství informací, které si žáci uchovali v paměti. Žáci v rámci Pretestu a Posttestu 1 a 2 (část Dotazník) také vyplnili několik otázek zaměřených na jejich vnímání důležitosti tématu, a rovněž ohodnotili jednotlivé aktivity.

## 4.2 Didaktický test

Nestandardizovaný didaktický test (Příloha 1, část První pomoc, vzorové řešení Příloha 2, část První pomoc) je složen z otázek, které se zaměřují na čtyři podtémata. První pomoc při ztrátě vědomí, zlomenině, krvácení a volání na tísňovou linkou, což je podtéma, které se prolíná se všemi aktivitami.

Test obsahuje dohromady šestnáct otázek z toho dvanáct uzavřených otázek a čtyři otevřených s jednoslovnou odpovědí. Každému výše zmíněnému podtématu byly určeny čtyři otázky.

- První pomoc při ztrátě vědomí (otázky: 1, 5, 9, 13)
- První pomoc při zlomenině (otázky: 2, 6, 10, 14)
- První pomoc při krvácení (otázky: 3, 7, 11, 15)
- Volání na tísňovou linku (otázky: 4, 8, 12, 16)

Po zodpovězení každé otázky bylo možné obdržet jeden bod, tedy maximálně šestnáct bodů z celého testu. Součástí Pretestu byly položeny z níže zmíněného dotazníku (Příloha 1, část dotazník) dvě bezbodové otázky, které zmapovaly, jaké postoje žáci zaujímají k tomuto tématu i v souvislosti s použitím anglického jazyka.

## 4.3 Dotazník

Autorkou byly vytvořeny dva typy dotazníku částečně lišící vzhledem k absolvovaným aktivitám v dané skupině (Příloha 3 a Příloha 4). Dotazník byl vyplňován souběžně s Posttestem 1 a Posttestem 2 a zároveň se skládal ze dvou hlavních částí. První část se zaměřovala na hodnocení aktivit, kterých se žáci účastnili během výuky, kdežto druhá část byla zaměřena na žáka, jeho sebehodnocení a postoje.

## 4.4 Zpracování a vyhodnocení dat

V programech MS Excel 2017 a Statistica v. 12 byly vyhodnoceny výsledky všech opravených testů, kdy se využilo následujících základních analýz a funkcí, které uvádí Hendl (2015):

- **Absolutní četnost** (N, Abs. četnost)
- **Aritmetický průměr** (Průměr)
- **Medián** (Me)
- **Směrodatná odchylka** (Sm.odch.)

Dále byly využity analýzy a funkce, které zobrazují podrobnější výsledky (Kladivo, 2013; Hendl, 2015; Lepš & Šmilauer; 2016):

**Studentův t-test** je jedním z nejužívanějších testů při zpracování statistické analýzy. V práci byl použit Studentův nepárový a párový t-test

- **Studentův nepárový t-test** vyhodnocuje, zda dva soubory dat získané měřením ve dvou různých skupinách mají stejný aritmetický průměr. Tento typ testu byl aplikován při srovnávání výsledků skupiny experimentální a kontrolní (Kladivo, 2013; Hendl, 2015; Lepš & Šmilauer; 2016).
- **Studentův párový t-test** analyzuje, zda se liší dva soubory dat zjišťované u jedné skupiny jedinců. Účelem využití tohoto testu bylo hlavně zjištění rozdílu mezi výsledky Pretestu, Posttestu 1 a Posttestu 2. Kromě hodnoty  $t$  jsou ve výsledkové části uvedeny stupně volnosti (sv) a hladina významnosti testu  $p$  (Kladivo, 2013; Hendl, 2015; Lepš & Šmilauer; 2016).
- **Testovací kritérium** ( $t$ ) s jeho pomocí testujeme nulovou hypotézu. U Studentova nepárového t-testu se počítá ze vztahu:  $t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{s} \sqrt{\frac{N_1 N_2}{N_1 + N_2}}$ , kdy  $x_1$  označuje průměr první skupiny (například experimentální skupina) a  $x_2$  je průměr druhé skupiny (například kontrolní skupina).  $N_1$  a  $N_2$  jsou absolutní četnosti obou skupin,  $s$  označuje směrodatnou odchylku; u Studentova párového t-testu se  $t$  vypočítá ze vzorce:  $t = \frac{\bar{d} \sqrt{N(N-1)}}{\sqrt{\sum(d - \bar{d})^2}}$ , kdy  $N$  je počet párů hodnot,  $d$  je diference mezi hodnotami u jednoho páru a  $\bar{d}$  je průměrná diference (Kladivo, 2013; Hendl, 2015; Lepš & Šmilauer; 2016).

- **Stupně volnosti** (sv) ukazují počet testovaných u každé skupiny zmenšený o číslo jedna (pro dvě skupiny odpovídají stupně volnosti t testu počtu všech testovaných jedinců zmenšenému o číslo 2) (Kladivo, 2013; Hendl, 2015; Lepš & Šmilauer; 2016).
- **Hladina významnosti** (p) vyznačuje pravděpodobnost, že se nesprávně odmítne nulová hypotéza. Při vyhodnocení výzkumných otázek byla stanovena hladina významnosti  $\alpha = 0,05$ ; v tabulkách označeno \*, rozdíl hodnot posuzovaných skupin označujeme jako statisticky významný. Pokud je  $p \leq \alpha$ , nulová hypotéza se zamítá a přijímá se hypotéza alternativní. Pokud je  $p > \alpha$ , tak se nulová hypotéza nezamítá (Kladivo, 2013; Hendl, 2015; Lepš & Šmilauer; 2016).

Analýza **ANOVA** (Analysis of Variance; analýza rozptylu) analyzuje více skupin a její užití snižuje pravděpodobnost výskytu nepřesných dat, k čemuž by došlo, pokud by se prováděl t-test vícekrát (Hendl, 2015).

**Tukeyův test** je podobný t-testu, kdy se využívá v případě vyváženého třídění. Odpovídá na to, které dvojice středních hodnot jsou statisticky významně rozdílné (Lepš & Šmilauer; 2016).

**Krabicový graf** je využíván pro znázornění jedné množiny dat či pro porovnávání několika skupin. Antény posuzují centrální tendence dat a jejich rozptýlenost. V neposlední je možné pozorovat odlehle hodnoty (Hendl, 2015).

**Výšečový graf** se používá pro znázornění podíl dílčích hodnot na jednom celku (Kladivo, 2013; Hendl, 2015; Lepš & Šmilauer; 2016).



## 4.5 Návrh autorských CLIL aktivit k tématu první pomoci

Záměrem této diplomové práce je navržení pět výukových aktivit na téma první pomoc a zdokonalování anglických gramatických jevů jako přítomný čas prostý a průběhový, předpřítomný čas, či podmínkové věty prvního a druhého typu či slovní zásoba vztahující k tématu první pomoci.

### 4.5.1 Experimentální výuka

Výukové aktivity jsou sestaveny pro žáky osmých či devátých tříd základních škol nebo odpovídajícím ročníkům nižšího gymnázia a mohou jej využít učitelé, kteří uplatňují metodu CLIL v přírodopisu či ve výchově ke zdraví. V neposlední řadě se mohou inspirovat i učitelé anglického jazyka, jež mohou aktivity použít jako zpestření běžných hodin. Autorské aktivity byly navrženy v souladu s RVP ZV (MŠMT, 2021) s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí.

V diplomové práci téma první pomoci je rozděleno do čtyř podtémat. První aktivita „Solve me!“ (Příloha 5 a 6) se zaměřuje na první pomoc při ztrátě vědomí, druhá aktivita „First aid for fractures“ (Příloha 7), první pomoci při zlomenině a ve třetí aktivitě „First aid for bleeding“ se žáci učí, jak poskytnout první pomoc krvácejícímu člověku (Příloha 8). Zbývající dvě aktivity, desková hra „Save a life!“ (Příloha 9, 10, 11 a 12) a aktivita „Guess“ (Příloha 13) slouží jako souhrnné opakování, kdy si žáci upevňují učivo z předešlých hodin. Jak už bylo uvedeno dříve, podtéma volání na tísňovou linku se objevuje napříč všemi CLIL aktivitami.

Expoziční výuka v experimentální skupině zahrnovala didaktickou hru, skupinovou práci, individuální práci či se v ní uplatňovala metoda brainstormingu. Nedílnou součástí CLIL výuky byl praktický nácvik, kdy si žáci zkoušeli například uvázat trojcípý šátek na svém spolužákovi. Zároveň autorka vycházela z dostupné literatury, kdy jednotlivé aktivity jsou v souladu se zásadami metody CLIL, kdy byly stanoveny duální cíle, tj. jazykový a obsahový, přičemž žáci rozvíjeli níže uvedené kompetence:

#### Klíčové kompetence

- Kompetence k učení – žák chápe smysl učení se dovednostem, jak správně poskytnou první pomoc
- Kompetence k řešení problémů – žák si uvědomuje zodpovědnost za své chování a činí uvážlivá rozhodnutí
- Kompetence komunikativní – žák umí komunikovat se zraněným člověkem pro nejefektivnější první pomoc

- Kompetence sociální – žák pracuje ve skupině a upevňuje přátelské vazby v oblasti mezilidských vztahů
- Kompetence občanské – žák si uvědomuje důležitost tématu první pomoci
- Kompetence pracovní – žák ví, jak se chovat v naléhavých situacích, dává důraz na vlastní bezpečnost, zná pravidla bezpečnosti při manipulaci s krví
- Kompetence digitální – žák ví, jak pracovat s technologickým zařízením za účelem vyhledávání informací na internetu či využít dostupné aplikace vhodné do běžného života např. aplikace Záchranka (MŠMT, 2021).

#### **4.5.1.1 Aktivita 1 – Solve me! (Příloha 5 a 6)**

**Téma:** The first aid

**Cílová skupina:** žáci 2. stupně ZŠ a nižšího gymnázia

**Doba trvání:** 30–40 min.

**Návaznost na RVP ZV:**

- Vzdělávací oblasti: Člověk a zdraví, Člověk a příroda, Člověk a svět práce, Jazyk a jazyková komunikace, Informatika
- Průřezová témata: Osobností a sociální výchova, výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, mediální výchova

**Cizí jazyk a jazyková úroveň:** anglický jazyk A1–A2 dle SEER

### **Cíle obsahové:**

- Žák ví, jak poskytnout první pomoc v případě, že někdo ztratí vědomí
- Žák umí poskytnout jednotlivé kroky, pokud bezvědomý člověk dýchá či nedýchá
- Žák umí provést správnou umělou masáž srdce dle zásad poskytování první pomoci

### **Cíle jazykové:**

- Žák se zeptá na základní informace, adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- Žák aplikuje probrané gramatické jevy při jazykových činnostech tak, že případní chyby nenarušují smysl sdělení
- Žák chápe smysl užití přítomného času průběhového a umí ho použít v dané situaci
- Žák rozumí anglickým pojmům jako: breathe, press, give first aid, call ambulance, compress, sit, stand, lie

### **Vyučovací metody a formy:**

- Frontální, skupinová a individuální výuka
- Rozhovor
- Brainstorming
- Praktické cvičení
- Výklad s demonstrací
- Situační metoda

### **Potřebné pomůcky:**

- Karty s deseti otázkami
- Záznamový arch
- Resuscitační figuríny (nejlépe do každé skupiny)
- Podložka na psaní, propiska do každé skupiny
- Atrium, tělocvična
- Provázek/připínáček/izolepa na upevnění otázek

## Průběh aktivity:

Pro realizaci této aktivity by si pedagog měl dát pozor v první řadě na dostatečné množství času s přípravou. Ideálně během přestávky nebo hodinu před výukou rozmístí dané karty s otázkami, aby žáci nevěděli ihned, kde se jednotlivé otázky nacházejí. Otázky jsou rozmístěny různě po prostoru tak, aby nebyly na první pohled vidět. Na začátku hodiny jsou žáci rozděleni do skupin cca po šesti jednotlivcích. Pro přehlednost by každá skupina měla být od sebe rozlišena například barvou trička, reflexní vesty, barevným šátkem či krepovým papírem na pravém zápěstí.

Skupiny se rozmístí po prostoru tělocvičny či školního pozemku co nejdále od sebe a dostanou záznamový arch a propisku. Aktivita začíná tak, že pedagog vysvětlí, v čem aktivita spočívá a po předání karty s první otázkou popíše jednotlivé části dané karty viz obr. 1.

**SOLVE ME!**

Tom and Mark are going from school. While they are walking, they see a man who is lying on the street. They come closer and Tom is asking Mark, "What will we do, Mark?" .....

*Solve the puzzle and help the boys.*

Výchozí text →






Číslo otázky → **1<sup>st</sup>**

Znění otázky → **Cardiopulmonary resuscitation (CPR) is given to:**

Odpovědi →

- a) A person who is shouting.
- b) A person who is reacting but is not breathing.
- c) A person who is not reacting and is not breathing.

Nápověda → Hints:

a)  b)   c)  

Písmenový kód → Codes:

- a) STOP AND SOLVE**
- b) CHECK THE HEAD AND THE REST OF THE BODY**
- c) CHEST UNTIL THE AMBULANCE ARRIVES**

Obr. 1 Ukázka první otázky aktivity Solve me! – první pomoc při ztrátě vědomí

Žáci jsou seřazeni ve skupině v řadě jeden za sebou. První žák vybíhá do pole a hledá otázku, kdy není podmínkou hledat v číselném pořadí. Každá daná otázka má na výběr ze tří možností s pouze jednou

správnou odpovědí. Ke každé příslušné možné odpovědi je napsán písmenový kód. Žákovým úkolem je vybrat správnou odpověď a následně si zapamatovat písmenový kód, který poté předá své skupině. Žák, který je poslední v pořadí zapisuje kód k příslušnému číslu otázky do záznamového archu. Následně žák, který byl v poli, převezme záznamový arch s propiskou a vybíhá další hráč.

Po zodpovězení všech otázek žáci vylustí šifru, která je klíčem na danou otázku v zadání. Pokud jsou skupiny hotové, zvedají obě ruce. V případě, že žákům šifra nedává smysl, pravděpodobně zodpověděli nějakou otázku špatně. Kdokoli ze skupiny zvedne jednu ruku a požádají o zkontrolování, kdy učitel je upozorní na možnou nesprávnou odpověď. Žák vybíhá do pole, zapamatuje si otázku s odpověďmi a může se poradit se zbytkem skupiny. Hra pokračuje do té doby, než všechny skupiny nevylušit šifru.

Po uplynulé aktivitě si učitel ověřuje pomocí brainstormingu, jaké informace si žáci z aktivity odnesli a následně si žáci vyzkouší v praxi onu akutní situaci. Učitel se ujistí, že všichni žáci budou mít možnost si zkusit umělou masáž srdce s důrazem na techniku. Pro větší motivaci může pustit vhodné písničky, které udávají rytmus stlačování hrudníku např. Adele – Rolling in the Deep či Bee Gees – Stayin Alive (ČTK, 2008).

Na závěr hodiny žáci diskutují nad daným tématem a mají možnost se doptat na případné nejasnosti. Následně mohou sdělit své dojmy z uplynulé hodiny a ohodnotit své zapojení do výuky se na škále od jedné do pěti (obdoba běžného známkování) zvednutím příslušného počtu prstů na ruce.

### **Modifikace pro distanční výuku:**

V případě distančního vzdělávání učitel vymezi určitou vzdálenost např. tříkilometrový okruh v přírodě blízko lokality dané školy a vyvěsí v číselném pořadí karty s otázkami v určité vzdálenosti od sebe. Žáci si danou aktivitu mohou plnit buď individuálně nebo s celou rodinou např. na rodinné procházce se psem. V tomto případě je důležité, aby byl učitel informovaný o přítomnosti všech karet a v případě potřeby vše doplnil.

### **Modifikace pro možnost práce s moderní technikou**

V dnešní době pracování s moderní technikou je již zcela běžnou záležitostí, proto je důležité tuto schopnost upevňovat. O důležitosti efektivního ovládní moderní technologie jsme se utvrdili zejména během distančního vzdělávání, kvůli kterému došlo, jak už bylo dříve zmíněno, ke změnám v RVP ve prospěch informatiky (MŠMT, 2021).

Pokud škola disponuje tablety či jinými přenosnými technologiemi, může učitel realizovat aktivitu trošku v jiném duchu (Příloha 6). Dané karty s otázkami jsou modifikované tak, že místo třech možných odpovědí se vyskytuje QR kód, kdy s využitím tabletu žáka přesměruje na internetovou stránku, kde se možné odpovědi nachází, jak ukazuje obr. 2.

# SOLVE ME!

Tom and Mark are going from school. While they are walking, they see a man who is lying on the street. They come closer and Tom is asking Mark, "What will we do, Mark?" .....

*Solve the puzzle and help the boys.*

1<sup>st</sup>



Codes:

**a) STOP AND SOLVE**

**b) CHECK THE HEAD AND THE REST OF THE BODY**

**c) CHEST UNTIL THE AMBULANCE ARRIVES**

Obr. 2 Ukázka první otázky aktivity Solve me! – verze QR kódy – první pomoc při ztrátě vědomí

Tuto modifikaci dané aktivity žáci mohou ocenit, jelikož její pojetí je přinejmenším hodně netradiční a pro tuto skutečnost žáci budou učení shledávat zajímavějším. Nicméně je třeba brát v úvahu vyšší pravděpodobnost poškození chytrých zařízení, což nemusí být překážkou k použití dané modifikace.

Pokud škola nedisponuje tablety v takovém množství či vůbec, existuje ještě jedna možnost, jak pracovat s variantou QR kódů. Žáci mohou být vyzváni učitelem pracovat s vlastním mobilním

telefonem, ovšem vznikne-li žákovi škoda na daném elektronickém zařízení, který je přímo využíván v přímé souvislosti s vyučováním, rodič daného jedince může požádat o náhradu škody (Bachura, 2021).

#### **4.5.1.2 Aktivita 2 – First aid for fractures (Příloha 7)**

**Téma:** The first aid

**Cílová skupina:** žáci 2. stupně ZŠ a nižšího gymnázia

**Doba trvání:** 20–25 min.

**Návaznost na RVP ZV:**

- Vzdělávací oblasti: Člověk a zdraví, Člověk a příroda, Člověk a svět práce, Jazyk a jazyková komunikace, Informatika
- Průřezová témata: Osobností a sociální výchova, výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

**Cizí jazyk a jazyková úroveň:** anglický jazyk A1–A2 dle SERR

**Cíle obsahové:**

- Žák uvede, jaké věci z lékárničky mohou být nápomocné při poskytování první pomoci zlomeniny
- Žák zná zásady poskytování první pomoci člověku s podezřením na zlomeninu
- Žák využívá své znalosti v praxi – umí zafixovat zlomeninu a správně nasadit trojčipý šátek

**Cíle jazykové:**

- Žák rozumí otázkám s použitím předpřítomnému času prostého a dokáže na ně jednoduše odpovědět
- Žák rozumí podmínkovým větám a chápe jejich smysl užití
- Žák umí pojmenovat anglicky tři pomůcky pro ošetření zlomeniny (bandage, triangular bandage, scissors)
- Žák provádí úkony na základě užití rozkazovacího způsobu učitelem

**Vyučovací metody a formy:**

- Frontální, skupinová a individuální výuka
- Brainstorming nebo brainwriting
- Rozhovor



- Výklad s demonstrací
- Praktický úkol
- Situační metoda

#### **Potřebné pomůcky:**

- Pracovní list
- Trojcípý šátek a obvaz do každé dvojce

#### **Průběh aktivity:**

Učitel zahajuje aktivitu tím, že nejdříve si zmapuje celkové povědomí žáků o zlomeninách a jaké zkušenosti dosud žáci mají se zlomeninami. Využije k tomu název daného pracovního listu „First aid for fractures“, kdy se ptá žáků na význam slova „fracture“, a zdali se s podobným pojmem setkali i v češtině. Po vyluštění zjistí téma dané hodiny.

Nejlépe pomocí metody brainstormingu učitel vtahuje žáky do nového tématu a využívá větu: „Have you ever broken something?“ Přitom pojmenovává jednotlivé části těla s ukázkou na svém těle. Žáci ihned pochopí smysl výše zmíněné otázky. Podle RVP ZV (MŠMT, 2021) žáci devátého ročníku už znají předpřítomný čas, a tudíž ho mohou využívat. Nicméně znalost dané gramatiky není podmínkou pro práci v hodině. Žáci mohou využívat český jazyk nebo řeč těla pro dorozumívání s předpokladem, že učitel se snaží reagovat v anglickém jazyce, aby docházelo k učení slovní zásoby u žáků alespoň pasivně.

V první části pracovního listu (Příloha 7, cv. 1a) jsou žáci vyzváni, aby zjistili informace vztahující se k první pomoci. Při tázání svého souseda v lavici využívají pomůcky pro vytvoření otázky a následné odpovědi. Kvůli případné neznalosti slovíček, existuje vizuální podpora, která podpoří pochopení dané otázky. Žáci se tak induktivní metodou učí předpřítomnému času prostému, který využívají za účelem hovoření o různých zkušenostech.

Druhá část prvního cvičení (Příloha 7, cv. 1b) přímo navazuje na předchozí část, kdy žáci podle získaných informací od partnera, a také na základně vlastní zkušenosti označují odpovědi.

Druhé cvičení (Příloha 7, cv. 2) zobrazuje několik věcí v domácnosti za účelem vybrat potenciálně vhodné pro ošetření případné zlomeniny. Jelikož se jedná o snadné cvičení po obsahové stránce, je toto

cvičení více zaměřeno na cíl jazykový. Každý obrázek doprovází jeho anglický ekvivalent ke spojení slovo–obraz, a tím tedy jistější zajištění didaktické transformace učiva (Betáková et al., 2017).

V této části učitel se ptá na další obsah lékárničky, kdy žáci opět mohou odpovídat ve svém rodném jazyce, kdy pedagog reaguje v angličtině a zapisuje jednotlivá slova na tabuli. Tato část může být pojata tedy formou brainstormingu nebo brainwritingu.

V třetí části (Příloha 7, cv. 3) úkolem žáků je spojit jednotlivé části vět dohromady, tak aby byly gramaticky a po obsahové stránce správně. Učitel nechá žáky pracovat několik minut samostatně a následně společně zkontrolují. V tomto cvičení je kladen důraz na podmínkové věty, kdy žáci si uvědomují, jak se tyto gramatické struktury tvoří s následným významem. Úkolem učitele je upozornit na jednotlivé gramatické prvky, které mohou žákům pomoci odhalit správnou variantu např. používání čárky, slovesa či spojek. Důležitým aspektem je věnování se obsahové stránce, kdy se učitel ptá žáků na případné důsledky nesprávného chování.

Na konci této aktivity se žáci zkouší ve dvojicích uvázat trojcípý šátek. Učitel na vybraném žákovi ukazuje správnou techniku uvázání trojcípého šátku za doprovodu slovního komentáře. Žák pozorně poslouchá a procvičuje si pasivně rozkazovací způsob v anglickém jazyce. Po názorné ukázce žáci pracují ve dvojicích uvazují trojcípý šátek svému spolužákovi coby raněnému. Po splnění úlohy proběhne diskuze a zhodnocení samotnými žáky, co jim povedlo a co bylo pro ně naopak náročnější. Pokud to situace vyžaduje, žáci mohou odpovídat v českém jazyce.

### **Modifikace pro distanční výuku:**

Tato aktivita se může realizovat i formou distanční výuky. Praktickou část by žáci zpracovávali formou domácího úkolu, kdy učitel nejdříve předvede na své webkameře, jak nasadit jinému člověku trojcípý šátek s důrazem na správnou techniku. Za domácí úkol na rodinném příslušníkovi si sami žáci zkusí zafixovat horní končetinu pomocí trojcípého šátku a každý dílčí krok je verbálně komentován. Vše pomocí mobilního telefonu či videokamery je nahráváno na video. Po domluvě s učitelem informatiky, nebo pokud daný učitel sám učí informatiku jako další předmět, může být tato práce pojata formou výstupu ze znalostí tématu zpracovávání videí, střihání či jiných technických funkcí.

#### **4.5.1.3 Aktivita 3 – First aid for bleeding (Příloha 8)**

**Téma:** The first aid

**Cílová skupina:** žáci 2. stupně ZŠ a nižšího gymnázia

**Doba trvání:** 25–35 min.

**Návaznost na RVP ZV:**

- Vzdělávací oblasti: Člověk a zdraví, Člověk a příroda, Člověk a svět práce, Jazyk a jazyková komunikace
- Průřezová témata: Osobností a sociální výchova, výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

**Cizí jazyk a jazyková úroveň:** anglický jazyk A1–A2 dle SERR

**Cíle obsahové:**

- Žák zná zásady pro první pomoci krvácejícímu člověku
- Žák tyto zásady umí uplatňovat v praxi
- Žák zná tísňové linky (158, 155, 150, 112)

**Cíle jazykové:**

- Žák rozumí podstatným jménům jako wound, plaster, pressure bandage, blood a umí je používat v kontextu
- Žák rozumí frázím jako např. to get injured, to slip out of, to call ambulance, put cover layer on, to press the wound, to sit down, to lie down, put pressure bandage on
- Žák porozumí jednoduchému textu s vizuální oporou a dovede jej jednoduše shrnout
- Žák pochopí jednoduché otázky v angličtině a dokáže na ně jednoduše odpovědět

**Vyučovací metody a formy:**

- Frontální, skupinová a individuální výuka
- Brainstorming
- Rozhovor
- Výklad s demonstrací

- Praktické cvičení
- Situační metoda

#### **Potřebné pomůcky:**

- Pracovní list
- Dva obvazy do každé dvojice

#### **Průběh aktivity:**

Aktivita začíná tak, že učitel rozdá všem žákům pracovní list. Následně žákům předá instrukce a každý si přečte individuálně text a úkolem žáků je poznat, o jakou naléhavou situaci se jedná (Příloha 8, cv. 1). Učitel upozorní na nápovědu v zeleném rámečku, která by měla všem žákům pomoci k pochopení daného textu. Poté si společně přečtou text nahlas a učitel klade důraz zejména na správnost výslovnosti použitých slov. Pokud se objeví nějaké obtížné slovo, které dělá žákům problémy, učitel se u něj zastaví, vysloví správně a poté vyzve žáky. Žáci opakují nejdříve ve sboru a poté individuálně každý zvlášť. Po zodpovězení otázek žáci jsou vyzváni o sdílení nápadů pro ošetření krvácející rány metodou brainstormingu či brainwritingu. Učitel nezapomíná, že může použít i rodný jazyk, pokud to daná situace vyžaduje.

Druhé cvičení (Příloha 8, cv. 2) úzce navazuje na první, kdy se řeší adekvátní postup při krvácení. Učitel nejdříve pomocí pantomimy vysvětluje jednotlivé fráze a poté vyzve žáky, aby seřadili ve dvojicích jednotlivé kroky s pomocí přítomných nápověd pro slovní zásobu. Ještě, než si sami žáci zkusí se vžít do role ošetřujícího a raněného, vybere tři dobrovolníky, kteří praktické cvičení předvedou. Jeden žák demonstruje raněného, druhý žák poskytuje první pomoc a třetí žák dává druhému žákovi dané pokyny v angličtině, jaké úkony má provést.

Třetí cvičení (Příloha 8, cv. 3) slouží jako krátké opakování pro slovní zásobu, kdy jednotlivé pořadí písmen je přeházeno s tím, že pouze první a poslední písmeno odpovídá reálnému slovu. Tímto typem cvičení žáci si žáci upevňují znalost dané slovní zásoby. Po zkontrolování žáci ke každému slovu vytvoří větu či otázku, kterou by využili v naléhavé situaci. Např.:

- There is a lot of blood.
- The wound is deep.
- Give me the plaster.

- Where is the bandage?
- Can you feel your fingers?

Tato část není tak kontrolovaná, proto existuje mnoho příkladů pro vytvoření vět. V každém případě se učitel ujišťuje a opravuje žáky, aby vyslovili gramatickou strukturu znovu anglicky správně.

Poslední cvičení (Příloha 8, cv. 4) žáci uvádějí nouzová telefonní čísla a vysvětlují jakou mnemotechnickou pomůcku k tomu využívají (pětka pro vozíček apod.). Žáci budou pravděpodobně reagovat v češtině, a proto učitel jednotlivé pojmy píše na tabuli anglicky a názorně je pantomimicky předvede.

Na konci hodiny si žáci ve dvojicích zkusí vytvářet tlakový obvaz pomocí obvazů a učitel se ubezpečuje, že žáci porozuměli jednak použitému jazyku, tak zejména i obsahové stránce a v případě nějakých nejasností žákům učivo ujasňuje. Učitel může požádat žáky, aby zhodnotily své zapojení do výuky pomocí svých prstů na ruce na škále od jedné do pěti.

#### **Modifikace pro distanční výuku:**

Pracovní list je možno zpracovávat i distanční formou, kdy praktický nácvik by učitel předváděl pomocí videokamery. Za domácí úkol, tak jako u první pomoci při zlomenině zpracovávají nácvik tlakového obvazu individuálně na rodinném příslušníkovi.

#### **4.5.1.4 Aktivita 4 – Didaktická hra: Save a life! (Příloha 9, 10, 11 a 12)**

**Téma:** The first aid

**Cílová skupina:** žáci 2. stupně ZŠ a odpovídající ročníky nižšího gymnázia

**Doba trvání:** 40–60 min.

**Návaznost na RVP ZV:**

- Vzdělávací oblasti: Člověk a zdraví, Člověk a příroda, Člověk a svět práce, Jazyk a jazyková komunikace
- Průřezová témata: osobností a sociální výchova, výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

**Cizí jazyk a jazyková úroveň:** anglický jazyk A1–A2 dle SERR

**Cíle obsahové:**

- Žák si osvojí znalosti v oblasti základní první pomoci
- Žák ví, jak postupovat při akutních situacích a umí poskytnout první pomoc v praxi
- Žák zná obsah lékárničky a ví, v jakých situacích dané předměty použít

**Cíle jazykové:**

- Žák rozumí pojmům gloves, first aid kit, sticking plaster, bandage, disinfectant, CPR, bruise, emergency, blood, cut, scissors, tweezers aj.
- Žák umí používat slovní zásobu v oblasti lidského těla
- Žák umí využívat slovesa help, bleed, call, fall, choke, press, sit
- Žák rozumí různým gramatickým jevům např. podmínkové věty, rozkazovací způsob, přítomnému čas prostý a průběhový, předpřítomný čas
- Žák dokáže vytvořit jednoduché větné konstrukce, rozumět otázce a odpovědět na ni

**Vyučovací metody a formy:**

- Skupinová výuka
- Situační metoda
- Didaktická hra

### **Potřebné pomůcky:**

- Desková hra
- Hrací kostka
- Papír a tužka
- Trojcípý šátek

Didaktická hra slouží k upevnění znalostí, schopností a dovedností v oblasti první pomoci a zároveň rozvíjí i výše zmíněné v cizím (anglickém) jazyce. Vše je vytvořeno promyšleným způsobem tak, aby docházelo k efektivnímu učení. Hra je zhotovena jako celek, která obsahuje všechny parametry deskové hry včetně hrací plochy, kartiček či podrobných pravidel (Příloha 9, 10, 11 a 12).

Cílem hry je odpovídat na otázky a následně se dostat do cíle. Otázky se rozdělují do následných tří kategorií:

- **Multiple choice** – žák má na výběr ze tří možných odpovědí, kdy pouze jedna odpověď je správná
- **Complete** – žák doplní chybějící informaci
- **Special** – žák plní praktický úkol

### **Rady z praxe:**

- Desková hra by měla být aplikována v hodině, kdy dochází k opakování a k upevnování učiva, a tedy s obsahovou podporou se mohli soustředit i na cizí jazyk.
- Hrací plocha i ideálně s hracími kartičkami by měly být řádně zalaminovány, a tudíž nedochází k jejich opotřebení.
- Hrací karty by měly být vytištěny na barevný papír dle výše zmíněných kategorií
- Pokud pedagog potřebuje hru zkrátit z hlediska úspory času, je výhodnější danou hru hrát po týmech viz pravidla hry (Příloha 9).
- Při běžném počtu třídy na základní škole doporučuji vlastnit deskovou hru ve čtyřech provedeních.

#### **4.5.1.5 Aktivita 5 – soutěž GUESS (Příloha 13)**

**Téma:** The first aid

**Cílová skupina:** žáci 2. stupně ZŠ a nižšího gymnázia

**Doba trvání:** 15–20 min.

**Návaznost na RVP ZV:**

Vzdělávací oblasti: Člověk a zdraví, Člověk a příroda, Jazyk a jazyková komunikace

Průřezová témata: Osobností a sociální výchova, výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

**Cizí jazyk a jazyková úroveň:** anglický jazyk A1–A2 dle SERR

**Cíle obsahové:**

- Žák pozná pomůcky určené k první pomoci (obvaz, pinzeta)
- Žák pozná lidský orgán a umí jej pojmenovat (srdce, plíce, ucho)

**Cíle jazykové:**

- Žák chápe rozdíly mezi nulovým členem; neurčitým členem a, an; určitým členem the
- Žák rozumí ukazovacím zájmenům this/these a umí je použít na příkladech

**Vyučovací metody a formy**

- Frontální, skupinová a individuální výuka
- Soutěž

**Potřebné pomůcky:**

- Interaktivní tabule nebo počítač s projektorem
- MS Powerpoint

**Průběh aktivity:**

Tato výuková aktivita slouží jako opakování k tématu první pomoci, kterou mohou učitelé anglického jazyka či učitelé uplatňující metodu CLIL zařadit do hodin přírodopisu, občanské nauky či výchovy ke zdraví. Aktivita se může uplatnit na začátku hodiny jako zahřívací aktivita, která vtáhne žáky do hodiny



a namotivuje je k pozdější práci. Pedagog může aktivitu také použít jako zábavné zakončení, kdy žáci budou odcházet pozitivně naladěni z uplynulé hodiny, a tím je podpořen proces učení.

Cílem dané aktivity je uhádnout co největší počet skrytých se obrázků, kdy celkový počet je deset obrázků plus jeden bonusový na případnou remízu (Příloha 13). Na začátku aktivity pedagog rozdělí žáky do dvou skupin s důležitým ohledem na znalostní srovnatelnost obou skupin. Následně si zástupci obou skupin losují, která skupina bude začínat. V průběhu hry dochází ke střídání všech členů obou skupin.

Na každém snímku je skrytý obrázek pod devíti očíslovanými poli. Spolu s obrázkem se zde vyskytuje i jedna nedokončená věta, která na závěr bude doplněna slovem, které je totožné se skrytým obrázkem. Pro bystré žáky může být zároveň i nápovědou, kdy v tomto případě neurčitý člen „an“ poukazuje na skutečnost, že slovíčko ve fonetické podobě začíná na samohlásku či dvojhlásku (obr. 3).

**2<sup>nd</sup>**

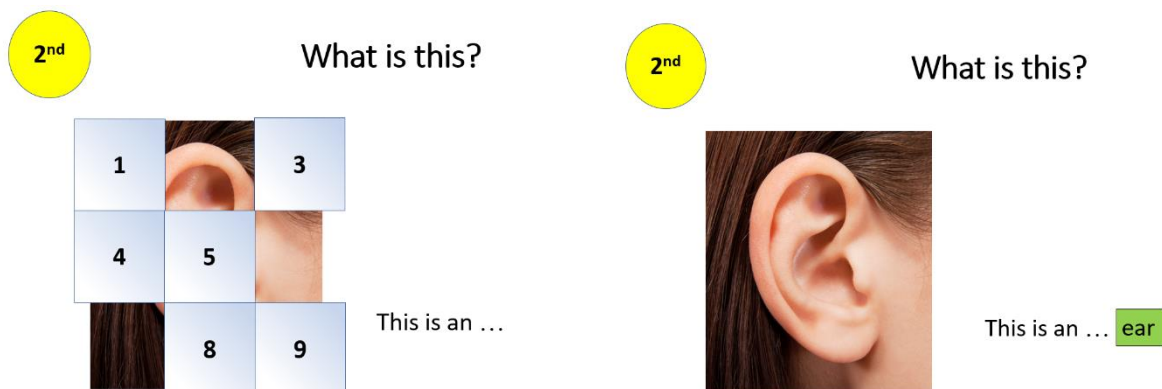
What is this?

1	2	3
4	5	6
7	8	9

This is an ...

Obr. 3 Ukázka druhé otázky v soutěži Guess

Pomocí generátoru náhodných čísel nebo jakéhokoli jiného postupu výběru náhodného čísla začíná jedna skupina, která určí, které pole se odkryje. Postupně se obě skupiny se střídají v odkrývání číselných polí. V případě, že žák na řadě pozná daný obrázek a správně anglicky jej pojmenuje, skupina získává bod. Poté se objeví zeleně zbarvené pole, které doplní nedokončenou odpověď (obr. 4).



Obr. 4 Ukázka druhé otázky v soutěži Guess a jejím průběhu s následným vyřešením

Pokud ovšem žák odpoví nesprávně, druhá skupina se může poradit ve snaze uhádnout anglický pojem. Učitelova úloha je korigovat samotnou soutěž a po každém odkrytém obrázku znovu zopakovat dané slovíčko v angličtině s důrazem na výslovnost.

Učitel by se měl přesvědčit, že žáci využívají daná slova prakticky jak v písemné, tak i v mluvené podobě. Zpětnou vazbou pro učitele mohou být různá cvičení na vytvoření vět s užitím daných slovíček v hodině nebo pro úsporu času žáci cvičení zpracovávají formou domácího úkolu. Důležitým aspektem osvojení cizího jazyka je průběžné opakování, na což by dobrý pedagog neměl zapomínat a tento faktor zohlednit v dalších hodinách. Žáci mohou zhodnotit náročnost aktivity, že ukáží příslušný počet prstů na ruce na škále od jedné do pěti.

#### **Modifikace pro distanční výuku:**

Aktivita Guess je vhodná jak pro prezenční výuku, tak i pro výuku distanční. K vyvarování chaosu se žáci rozdělí dle pohlaví na dívky a chlapce. Následně se členové dané skupiny, která je právě na řadě, „hlásí“ a určují, které pole se bude odkrývat, aby co nejdříve uhádli skrytý obrázek.

#### **4.5.2 Konvenční výuka v kontrolní skupině**

Pro žáky běžná výuka v kontrolní skupině se zaměřovala na ta samá podtémata první pomoci jako ve skupině experimentální, tedy první pomoc při ztrátě vědomí, zlomenině, krvácení a volání na tísňovou

linku. V kontrolní skupině bylo využito zejména frontální a párové formy vyučování. Z metod bylo využito zejména výkladu s dialogem, brainstormingu či situační metody. Jak může být patrné, formy a metody vyučování se téměř shodují s experimentální výukou. Přítomnost cizího jazyka – anglického jakožto prostředku pro transformaci učiva se v kontrolní skupině oproti experimentální nevyskytuje.

## 5 Výsledky

Kromě níže zmíněných výzkumných otázek se tato kapitola věnuje podrobnější analýze vybraných otázek, jež byly součástí didaktického testu:

- Otázka č. 4 Jsi na dovolené ve Španělsku. Na jaké telefonní číslo zavoláš v případě autonehody?
- Otázka č. 9 Jaký je poměr mezi stlačováním hrudníku a umělými vdechy při resuscitaci dospělého člověka?
- Otázka č. 12 Kdy musíš poskytnout první pomoc?
- Otázka č. 16 Napiš jednu chorobu, která je přenosná krví.

Tato část je věnována podrobnějšímu zpracování výsledků jednotlivých didaktických testů tzn. Pretestu, Posttestu 1 a Posttestu 2 s cílem zaměřit se na 5 výzkumných otázek, kterými jsou:

- **Výzkumná otázka 1:** Jaká je úroveň znalostí žáků v tématu první pomoci
- **Výzkumná otázka 2:** Ovlivňuje využití metody CLIL nabyté znalosti z tématu první pomoci u žáků 9. ročníku ZŠ?
- **Výzkumná otázka 3:** Zúčastnili by se znovu žáci zkoumané skupiny hodiny, která by byla vedena metodou CLIL?
- **Výzkumná otázka 4:** Jakou CLIL aktivitu žáci 9. ročníku ZŠ shledávají nejvíce zajímavou?
- **Výzkumná otázka 5:** Jakou důležitost žáci 9. ročníku ZŠ přisuzují tématu první pomoci?

Součástí kapitoly je také zpracování zajímavých poznatků, které vyplynuly opravením daných testů.

## **5.1 Hodnocení vybraných otázek nestandardizovaného didaktického testu**

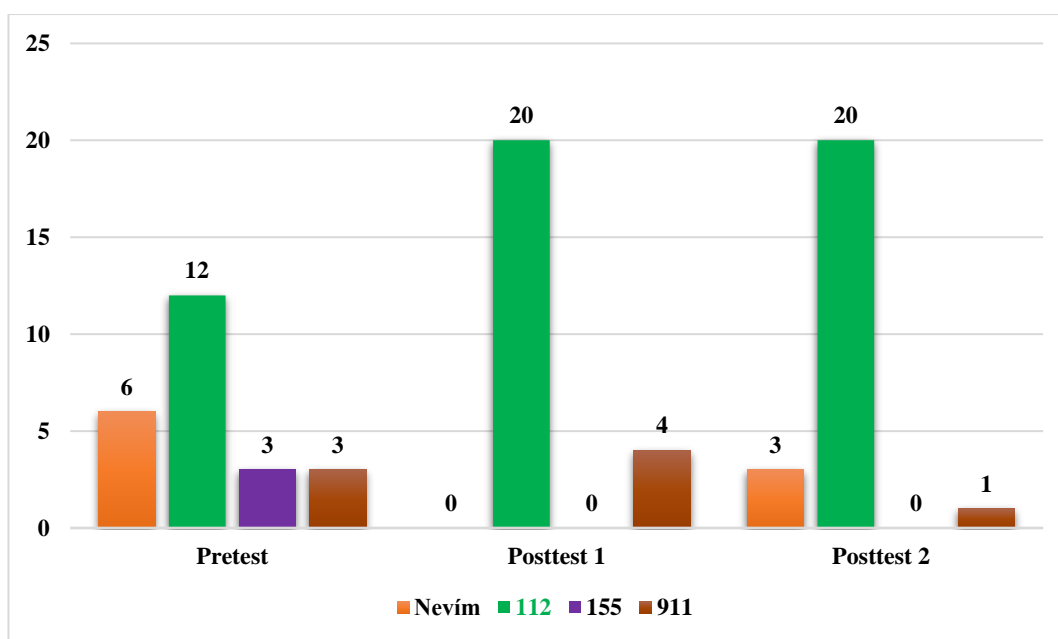
### **5.1.1 Otázka č. 4 Jsi na dovolené ve Španělsku. Na jaké telefonní číslo zavoláš v případě autonehody? – porovnání výsledků experimentální a kontrolní skupiny napříč všemi testy**

Následující dva sloupcové grafy (obr. 5 a 6) demonstrují uvedené odpovědi na otázku, na jaké nouzové číslo by žáci v experimentální a kontrolní skupině zavolali v případě autonehody ve Španělsku. Jednalo se o otázku doplňovací, a tak v každém grafu jsou zaznamenané pouze ty odpovědi, které žáci uváděli. Pokud žák nechal dané pole nevyplněné nebo uvedl, že neví, jsou tyto odpovědi sečteny do jednoho sloupcového grafu s názvem Nevím. Pozitivní informací je skutečnost, že došlo k výraznému nárůstu správných odpovědí v obou skupinách nejen ihned po proběhlé výuce, ale i s měsíčním odstupem.

Graf (obr. 5) zobrazuje zastoupení jednotlivých odpovědí v experimentální skupině, z něhož je zřejmé, že v Pretestu 12 jedinců (50 %) uvedlo správnou odpověď – telefonní číslo 112. Šest jedinců (25 %) neuvedli žádnou odpověď (kolonka zůstala prázdná). Po třech odpovědích dostala telefonní čísla 155 (12,5 %) a 911 (12,5 %), nouzové číslo používané zejména v USA.

V Posttestu 1 se zvýšila úspěšnost oproti Pretestu na danou otázku s tím, že 20 jedinců (83,3 %), uvedlo správnou odpověď 112. Pouze čtyři žáci (16,7 %) uvedli telefonní číslo 911. Telefonní číslo 155 a odpověď nevím nebyly v Posttestu 1 vůbec uváděny (0 %).

V Posttestu 2 dvacet jedinců (83,3 %), stejně jako v Posttestu 1, zodpovědělo na danou otázku správně s uvedením telefonního čísla 112. Oproti Posttestu 1 se změnil počet žáků z nuly na tři (12,5 %), kteří nevěděli odpověď na danou otázku, tedy nechali pole prázdné. Jeden jedinec (4,2 %) uvedl telefonní číslo 911 a odpověď 155 nebyla vůbec označována (0 %).

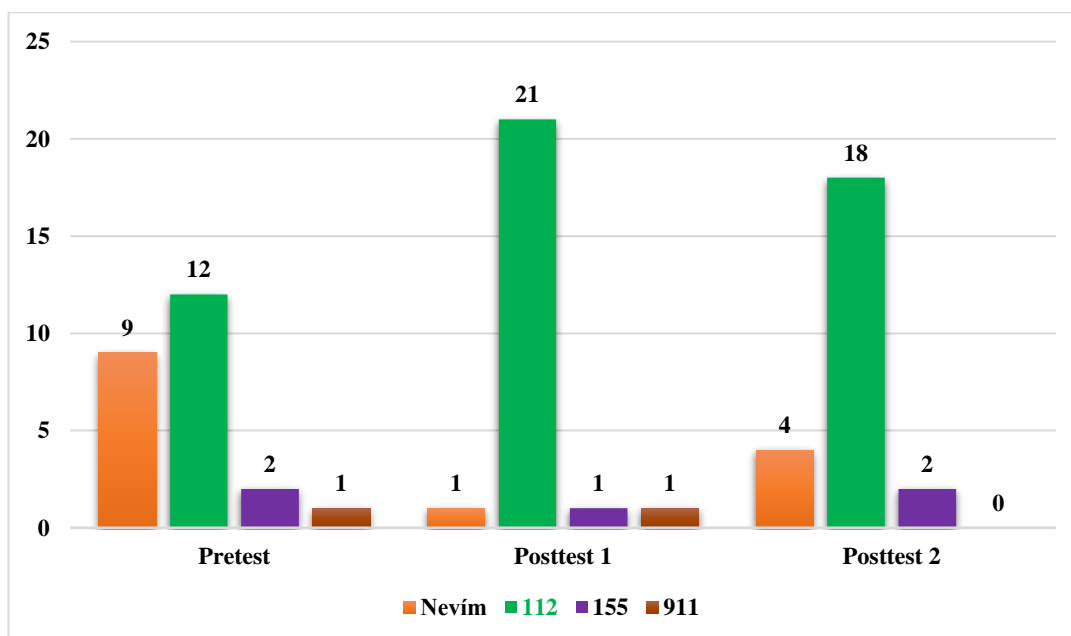


Obr. 5 Zastoupení odpovědí k otázce č. 4 Nouzové telefonní číslo ve Španělsku – Experimentální skupina

Graf (obr.6) je podobně koncipován, nicméně následující informace demonstrují jednotlivé odpovědi ve skupině kontrolní, kde proběhla výuka v mateřském jazyce. V Pretestu 12 žáků (50 %) stejně jako v experimentální skupině uvedlo správnou odpověď. Devět žáků (37,5 %) neuvedlo žádnou odpověď, a pole tedy zůstalo prázdné. Dva jedinci z kontrolní skupiny (8,3 %) uvedli telefonní číslo 155. Poslední žák (4,2 %) uvedl odpověď 911.

Počet správných odpovědí v Posttestu 1 se podobně zvýšil jako v experimentální skupině 21 žáků (87,5 %) uvedlo správnou odpověď 112. Telefonní čísla 155, 911 a odpověď Nevím uvedl jeden jedinec pro každou, což odpovídá 4,2 procentům pro každou odpověď.

Po měsíci od výuky žáci uváděli v Posttestu 2 následující odpovědi. 18 žáků (75 %), což je o tři jedince méně než v Posttestu 1, napsali správné nouzové telefonní číslo ve Španělsku. Čtyři jedinci (16,7 %) nenapsali žádné číslo. Dva žáci (8,3 %) uvedli telefonní kontakt 155 a odpověď 911 nebyla uvedena žádným žákem (0 %).



Obr. 6 Zastoupení odpovědí k otázce č. 4 Nouzové telefonní číslo ve Španělsku – Kontrolní skupina

### 5.1.2 Otázka č. 9 Jaký je poměr mezi stlačováním hrudníku a umělými vdechy při resuscitaci dospělého člověka? – porovnání výsledků experimentální a kontrolní skupiny napříč všemi testy

Tab. II, jenž demonstruje odpovědi na otázku zabývající se správným poměrem mezi stlačováním hrudníku a umělými vdechy u dospělého člověka, je rozdělena podle skupin. V Pretestu žáci experimentální skupiny uvedli správnou odpověď, a to 30 stlačení hrudníků vůči 2 umělým vdechům u dospělého člověka devětkrát (37,5 %) a dvanáctkrát (50 %) ze skupiny kontrolní. Ihned po výuce zaškrtno správnou odpověď 22 žáků (91,7 %) z experimentální skupiny a 21 jedinců (87,5 %) ze skupiny kontrolní. S měsíčním odstupem 20 žáků (83,3 %) z experimentální a 18 žáků (75 %) z kontrolní skupiny uvedlo správnou odpověď. Pozitivní skutečností je fakt, že si žáci zapamatovali správnou frekvenci stačování hrudníku nejen ihned výuce, ale uchovali si tuto znalost minimálně do vyplnění Posttestu 2.

Tab. II Zastoupení odpovědí k otázce č. 9 Poměr stlačování hrudníku vůči vdechům u dospělého člověka – Experimentální a kontrolní skupina

Skupina	Typ testu	3 stlačení, 1 vdech	15 stlačení, 2 vdechy	30 stlačení, 2 vdechy	celkem
experimentální	Pretest	5	10	9	24
	Posttest 1	0	2	22	24
	Posttest 2	1	3	20	24
kontrolní	Pretest	4	8	12	24
	Posttest 1	1	2	21	24
	Posttest 2	2	4	18	24

### 5.1.3 Otázka č. 12 Kdy musíš poskytnout první pomoc? – Porovnání výsledků experimentální a kontrolní výuky napříč všemi testy

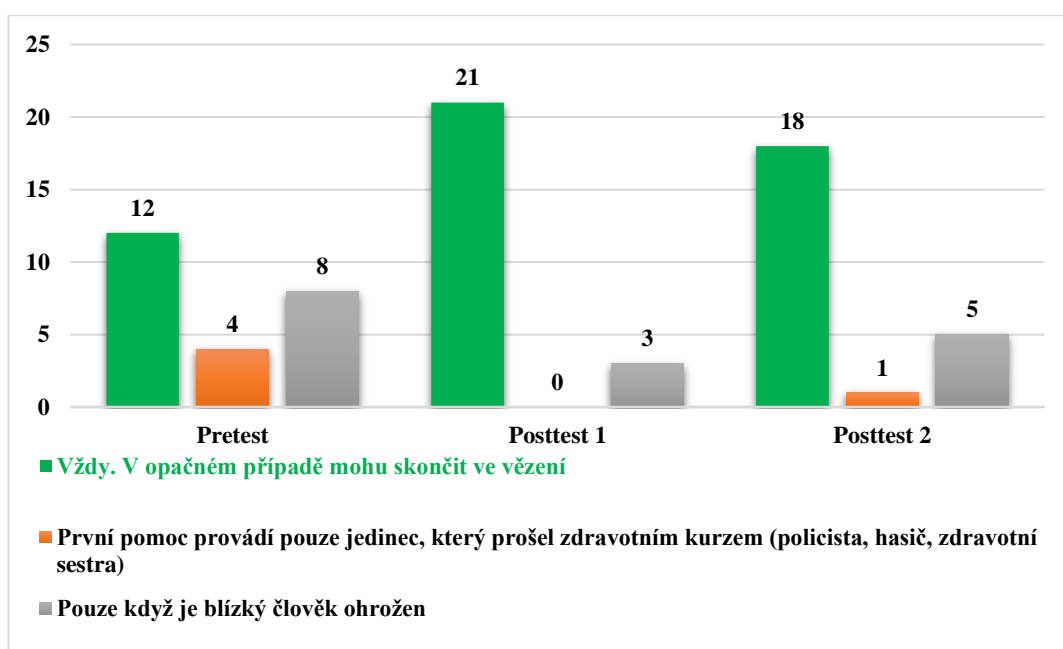
Otázka, zdali tázaný jedinec musí poskytnout první pomoc, je uzavřeného typu se třemi možnými odpověďmi. Tato otázka je rozdělena do dvou grafů (obr. 7 a 8), kdy každý z nich ukazuje zastoupení jednotlivých odpovědí v Pretestu, v Posttestu 1 a v Posttestu 2 v konkrétní skupině – experimentální a kontrolní.

Experimentální skupinu demonstruje obr. 7. V Pretestu dvanáct žáků (50 %) uvedlo správnou odpověď, že každý jedinec je povinen poskytnout první pomoc. Čtyři žáci (16,7 %) uvedli, že první pomoc poskytuje pouze člověk se zdravotním kurzem. Osm jedinců (33,3 %) zvolilo třetí možnou odpověď se zněním, že pouze pokud blízký člověk je v nouzi, poskytujeme první pomoc.



V Posttestu 1 se zvýšil počet správné odpovědi. 21 jedinců (87,5 %) uvedlo správně, že všichni jsou povinni poskytnout pomoc. Tři jedinci (12,5 %) uvedli, že poskytují první pomoc pouze tehdy, když je blízký člověk ohrožen. Odpověď, která říká, že první pomoc provádí pouze odborně proškolený člověk nebyla vůbec označována (0 %).

Osmnáct žáků (75 %) uvedlo správnou odpověď v Posttestu 2. Pět jedinců (20,8 %) uvedlo, že člověk poskytuje první pomoc pouze v případě, že je jeho blízký člověk v nouzi. Jeden žák (4,2 %) zvolil, že pouze proškolený člověk s kurzem první pomoci poskytuje první pomoc. Jak je patrné z Posttestu 1 a Posttestu 2, většina žáků si zapamatovala tuto důležitou informaci v rámci expoziční výuky.

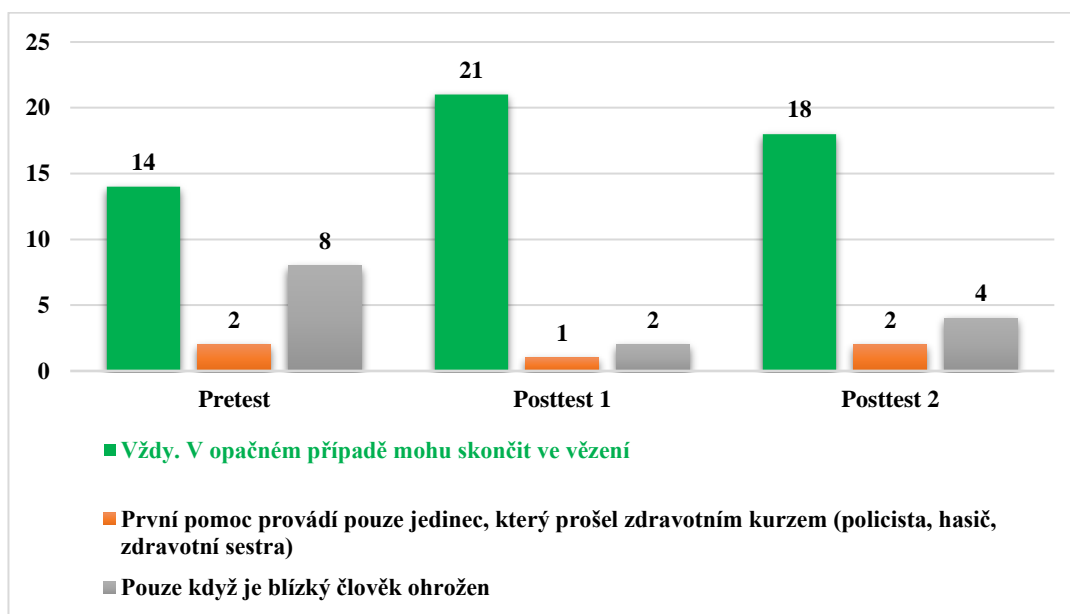


Obr. 7 Zastoupení odpovědí k otázce č. 12 Člověk poskytující první pomoc– Experimentální skupina

Pro již zmíněnou otázku, kdo poskytuje první pomoc, slouží graf pro skupinu kontrolní (obr. 8). Jak je patrné, v Pretestu 14 (58,3 %) dotazovaných uvedlo, že každý člověk musí poskytnout první pomoc. Osm žáků (33,3 %) zvolilo možnost říkající, že člověk poskytuje první pomoc pouze tehdy, když jeho blízký člověk je v nesnázích. Dva zbývající jedinci (8,3 %) zvolili odpověď říkající, že první pomoc poskytují pouze odborníci v tématu první pomoci.

Po absolvované výuce v Posttestu většina žáků zvolila správnou odpověď, a to celkem 21 jedinců (87,5 %) z celé skupiny. Dva žáci (8,3 %) by zasáhli pouze tehdy, když by byl jejich blízký člověk v nouzi. Jeden žák (4,2 %) uvedl, že první pomoc poskytují pouze proškolení lidé se zdravotním kurzem.

V Posttestu 2, který žáci vyplňovali po měsíci od výuky, žáci uváděli následující odpovědi na danou otázku. Počet správných odpovědí se snížil na osmnáct jedinců (75 %), což je o tři žáky méně než v Posttestu 1. Čtyři žáci (16,7 %) uvedli, že by poskytli první pomoc pouze tehdy, když by byl jejich blízký člověk ohrožen. Dva jedinci (8,3 %) zvolili možnost, která říká, že první pomoc poskytují pouze osoby se zdravotním kurzem. Souhrnně lze říct, že i většina žáků v kontrolní skupině si zapamatovala informaci, že je povinné pro každého člověka poskytnout první pomoci člověku v nouzi.



Obr. 8 Zastoupení odpovědí k otázce č. 12 Člověk poskytující první pomoc– Kontrolní skupina

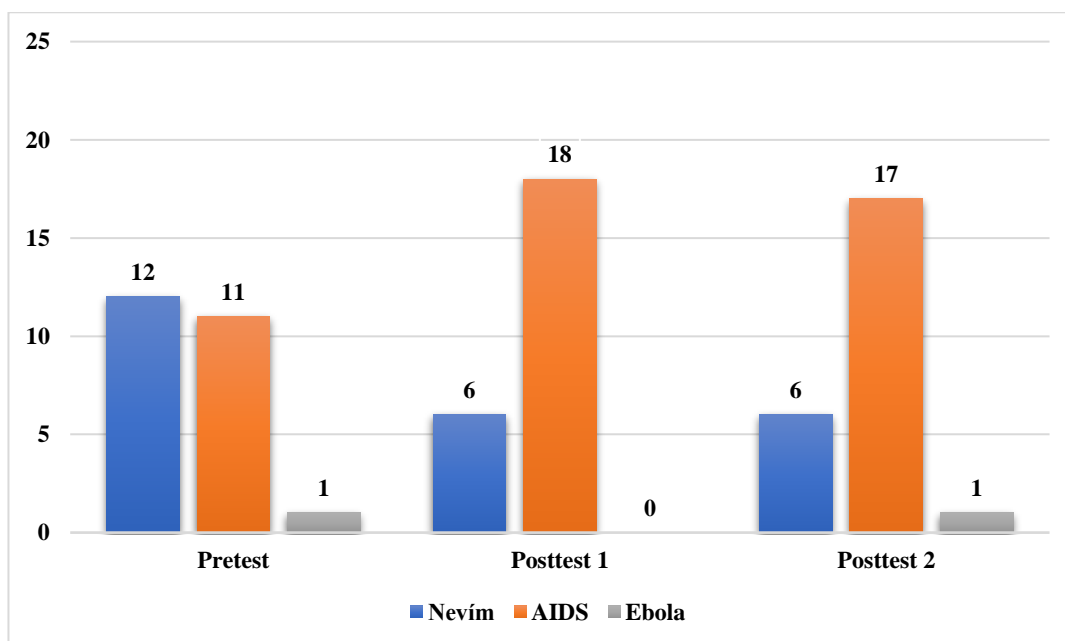
#### **5.1.4 Otázka č. 16 Napiš jednu chorobu, která je přenosná krví – porovnání výsledků experimentální a kontrolní skupiny napříč všemi testy**

Otázku číslo šestnáct demonstrují dva následující grafy (obr. 9 a 10), každý pro specifickou skupinu. Daná otázka je otevřeného typu, tedy žáci doplňovali jednotlivé odpovědi do prázdného pole. U experimentální skupiny byly označovány nemoci jako AIDS (syndrom získaného selhání imunity) a Ebola. Pokud žáci nevyplnili odpověď na danou otázku nebo uvedli, že nevědí, jsou tyto odpovědi sečteny do jednoho sloupcového grafu. Ve skupině kontrolní žáci buďto žáci nevyplnili žádnou odpověď (Nevím), nebo označovali nemoci AIDS a tentokrát žloutenku. Žáci využívali termíny jako AIDS nebo HIV, v tomto případě byla tato odpověď napsána jako jednotná odpověď AIDS v obou skupinách. Data jsou analyzována z Pretestu, Posttestu 1 a Posttestu 2. Z výsledků je patrné, že v obou skupinách se nejčastěji vyskytovala odpověď AIDS, což bylo onemocnění, jenž bylo zmíněno na hodinách.

Níže vložený obrázek (obr. 9) analyzuje výběr z odpovědí u experimentální skupiny. V Pretestu 12 žáků (50 %) nevedlo žádnou nemoc, která je přenosná krví, a proto byli zařazeni do kategorie Nevím. Oproti nim 11 žáků (45,8 %) uvedlo odpověď AIDS či HIV. Poslední žák (4,2 %) z dané skupiny označil Ebolu jako krví přenosnou nemoc.

V Posttestu 1 došlo k výrazným změnám oproti Pretestu. 18 dotazovaných žáků (75 %) označili nemoc AIDS jako krví přenosnou. Šest jedinců (25 %) nevedlo žádnou odpověď a onemocnění Ebola nebyla vůbec zmíněná (0 %).

Po měsíční pauze v Posttestu 2 žáci experimentální skupiny odpovídali následovně. Sedmnáct jedinců (70,8 %) označili onemocnění AIDS jako krví přenosnou chorobu, což je pouze o jednoho žáka (4,2 %) méně než v Posttestu 1. Stejný počet jedinců v Posttestu 2 jako v Posttestu 1, šest žáků (25 %), nevedlo žádné onemocnění, které se přenáší krví. Jeden žák (4,2 %) se znovu označil chorobu Ebola jako krví přenosné onemocnění, stejně jako v Pretestu.

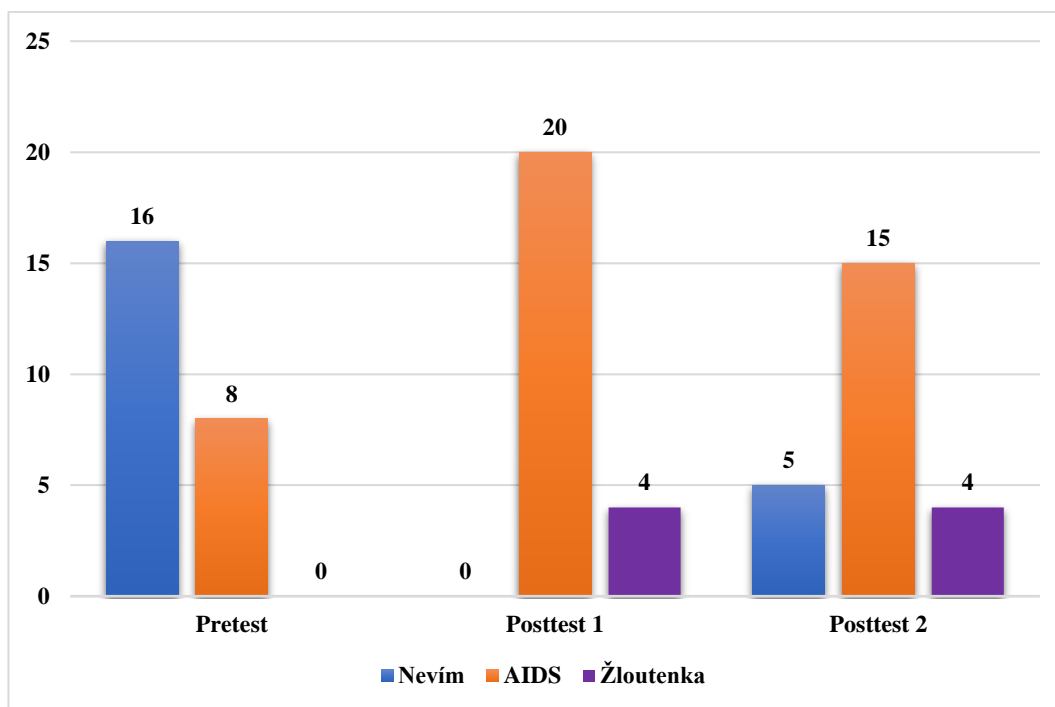


Obr. 9 Zastoupení odpovědí k otázce č. 16 Přenosná nemoc krví – Experimentální skupina

V kontrolní skupině žáci v Pretestu odpovídali o něco méně úspěšně než ve skupině experimentální. 16 žáků (66,7 %) nevědělo žádnou chorobu, která je krví přenosnou. Zbývajících osm žáků (33,3 %) uvedlo onemocnění AIDS jako krví přenosné onemocnění.

Odpovědi na otázku v Posttestu 1 se oproti Pretestu změnily. Jak je z níže uvedeného grafu zjevné, (obr. 10) 20 žáků (80,3 %) označilo onemocnění AIDS jako krví přenosné onemocnění. Zbývajících čtyři žáci (16,7 %) označilo žloutenku jako krví přenosnou chorobu. V tomto testu všichni žáci uvedli krví přenosnou nemoc, proto položka Nevím nese hodnotu nula (0 %).

V Posttestu 2 se snížil počet odpovědí AIDS oproti Posttestu 1 na patnáct (62,5 %), kdy pět jedinců (20,8 %) nevedlo žádnou krví přenosnou nemoc. Čtyři žáci, což je stejný počet jako v Posttestu 1 uvedlo onemocnění žloutenka jako onemocnění, které je přenosné krví.



Obr. 10 Zastoupení odpovědí k otázce č. 16 Přenosná nemoc krví – Kontrolní skupina

## 5.2 Vnímání důležitosti první pomoci

V Pretestu, Posttestu 1 a Posttestu 2 žáci označovali podle vlastního úsudku hladinu důležitosti tématu první pomoci. Nejvyšší možný počet dosahoval hodnoty pět, čímž žáci přisuzovali tématu vysokou důležitost. Naopak nejmenší hodnotu jedna volili ti žáci, kteří vnímali téma jako nedůležité.

Vnímání důležitosti první pomoci je rozděleno do dvou analýz, a to jakou důležitost žáci přisuzují tématu první pomoci před výukou (Pretest) a jak se jejich stanoviska měnila napříč časem v závislosti na absolvované výuce.

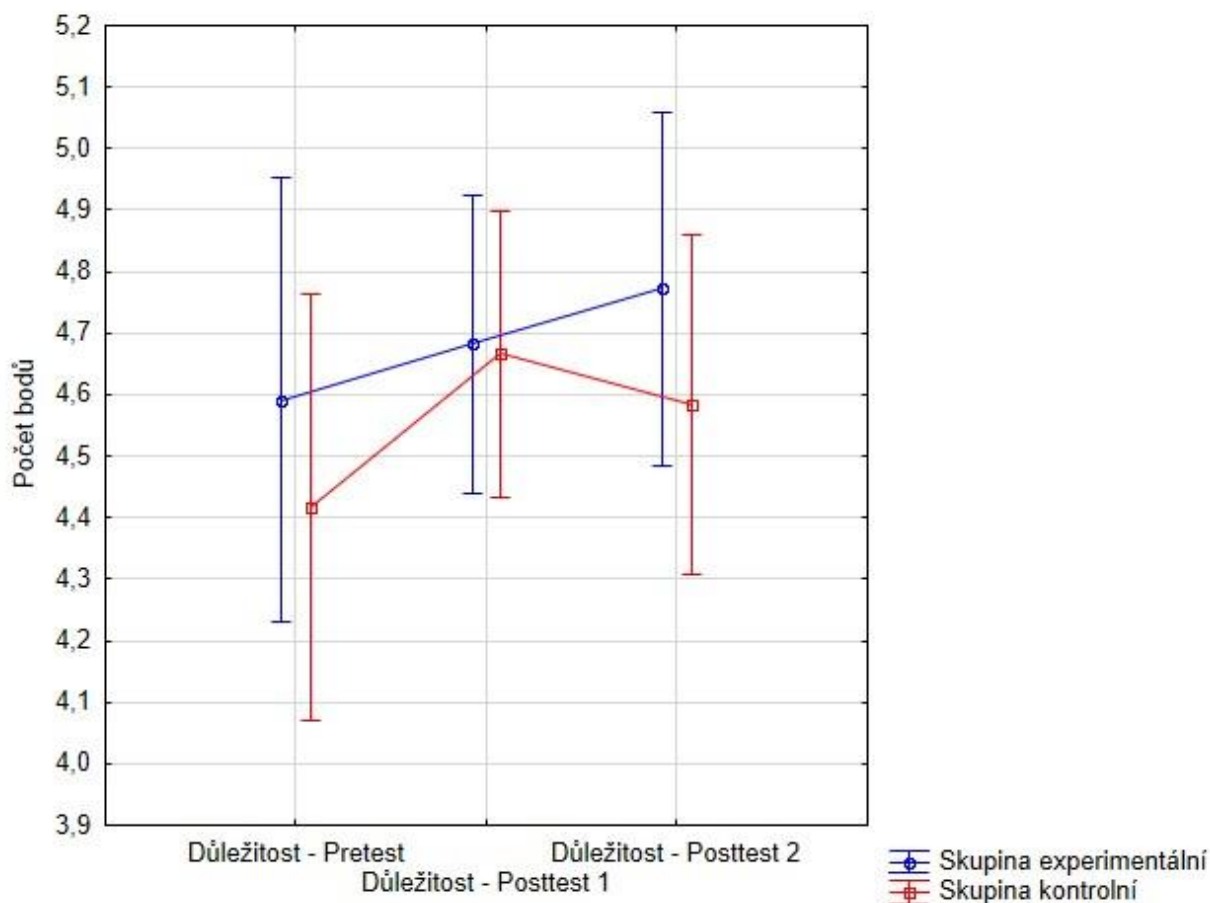
### 5.2.1 Vnímání důležitosti první pomoci při ztrátě vědomí, zlomenině, krvácení a důležitosti znalostí volání na tísňovou linku

Z tab. III je zřejmé, že vnímání důležitosti první pomoci před výukou, jenž se vyplňovalo v Pretestu, žáci vnímali téměř stejně, kdy žáci budoucí experimentální skupiny označovali průměrně hodnotu 4,7 bodů. Žáci kontrolní skupiny hodnotili vnímání důležitosti první pomoci průměrně 4,3 body, přičemž rozdíl mezi skupinami není statisticky průkazný ( $p = 0,12$ ).

**Tab. III** Porovnání důležitosti tématu první pomoci pro žáky před výukou Studentovým nepárovým t-testem ( $t = 1,6$ ;  $sv = 46$ ;  $p = 0,12$ )

	N (experimentální)	Průměr (experimentální)	Sm.odch. (experimentální)	N (kontrolní)	Průměr (kontrolní)	Sm.odch. (kontrolní)	t	sv	p
Pretest - důležitost první pomoci	24	4,7	0,6	24	4,3	1,0	1,6	46	0,12

Analýza ANOVA při opakovaných měření (obr. 11) zobrazuje změnu vnímání důležitosti první pomoci v čase v obou skupinách. Z daných dat je zřejmé, že se vnímání důležitosti tématu ihned po výuce ve skupinách vizuálně zvýšilo, avšak ne statisticky průkazně ( $p = 0,22$ ). Nepatrný rozdíl je v Posttestu 2, kdy se vnímání důležitosti vzrostlo u žáků experimentální skupiny, zatímco u žáků kontrolní skupiny se toto vnímání snížilo, avšak ne na původní hodnotu v Pretestu. Nicméně hladina významnosti  $p$  neukázala statisticky významný rozdíl v čase ( $p = 0,26$ ), kdy zároveň nebyl zjištěn vliv výuky na toto vnímání ( $p = 0,73$ ).



Obr. 11 Porovnání důležitosti tématu první pomoci před výukou, ihned po výuce a s měsíčním odstupem v závislosti na skupině

### 5.2.2 Vnímání důležitosti tématu první pomoci se spojením anglického jazyka

V této otázce žáci odpovídali, jakou důležitost přisuzují anglickému jazyku jako nástroji pro komunikaci během poskytování první pomoci. Žáci měli možnost využít hodnotící škály od jedné do

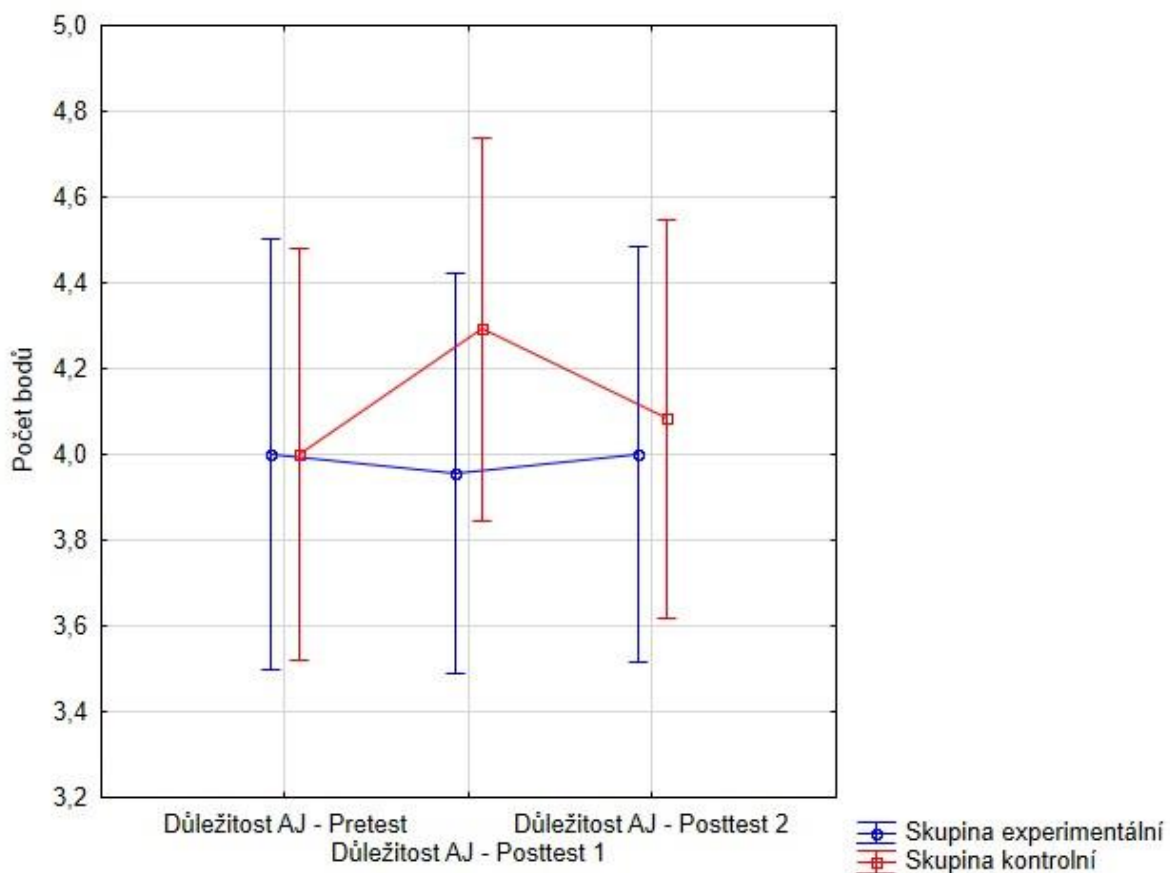
pěti, kdy nejmenší hodnota jedna vyjadřovala nízkou důležitost. Žáci, jež označovali hodnotu pět, hodnotili danou problematiku jako velice důležitou.

Z dané analýzy (tab. IV) je patrné, že v Pretestu žáci obou budoucích skupin přisuzovali vysokou důležitost znalosti anglického jazyka ve spojitosti s poskytováním první pomoci, kdy obě skupiny průměrně označovali hodnotu čtyři.

Tab. IV Důležitost tématu první pomoci ve spojení s anglickým jazykem v Pretestu

	N experimentální	Průměr experimentální	Sm.odch. experimentální	N kontrolní	Průměr kontrolní	Sm.odch. Kontrolní	t	sv	p
Pretest - důležitost první pomoci s anglickým jazykem	24	4,0	1,2	24	4,0	1,1	0,13	46	0,90

Jak ukázala analýza ANOVA při opakovaných měření (obr.12), tak změna vnímání důležitosti anglického jazyka při poskytování první pomoci v čase není statisticky průkazná ( $p = 0,76$ ). Zároveň nebyl zjištěn vliv výuky na hodnocení dané důležitosti ( $p = 0,58$ ).



Obr. 12 Porovnání důležitosti tématu první pomoci v kombinaci s anglickým jazykem před výukou, ihned po výuce a s měsíčním odstupem v závislosti na skupině

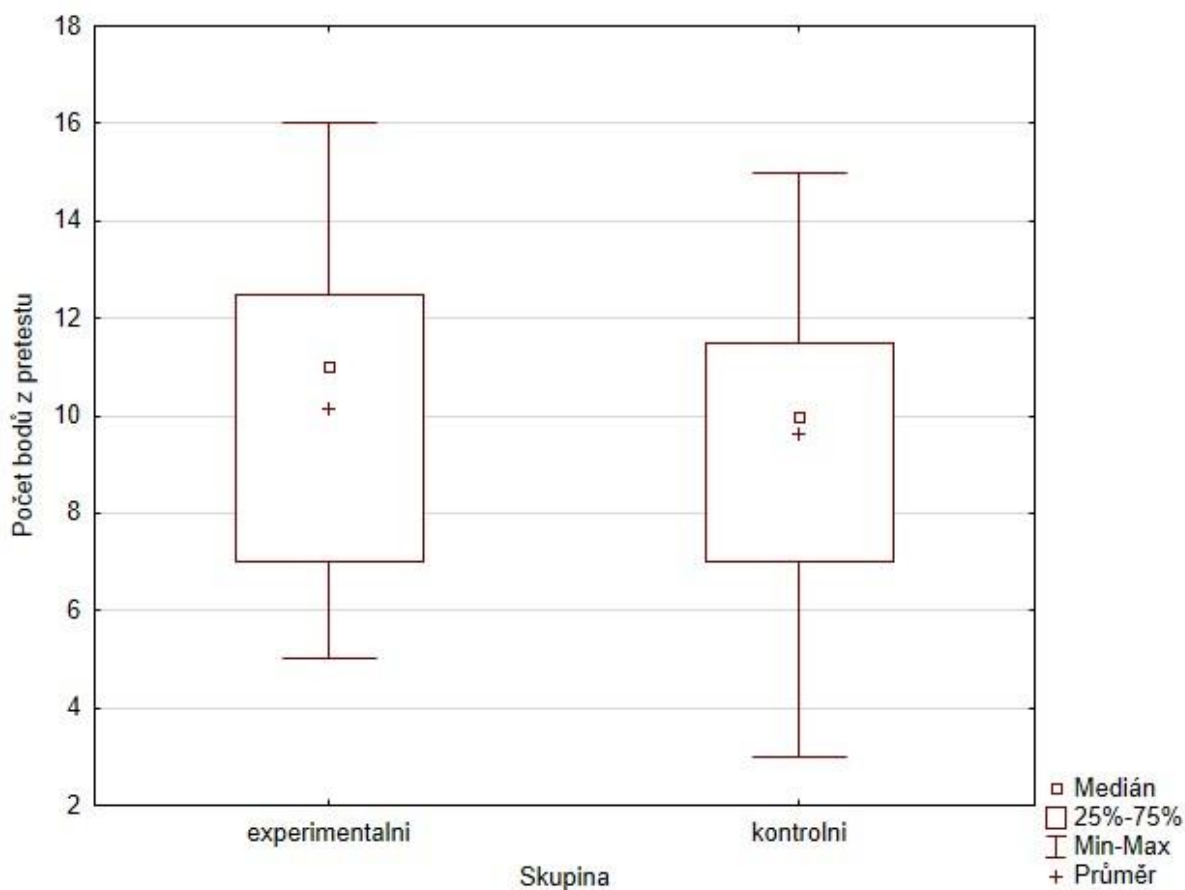


### **5.3 Změna úrovně znalostí tématu první pomoci při ztrátě vědomí, zlomenině, krvácení a voláním na tísňovou linku před výukou, ihned po výuce a s odstupem jednoho měsíce po výuce**

Níže uvedené grafy (obr. 13 a 14) a tab. V, jenž byly vytvořeny pomocí Studentova párového t-testu, analýzy ANOVA při opakovaných měření a Tukeyova testu zobrazují hned několik výsledků. Zejména poskytují odpovědi na první a druhou výzkumnou otázku, tedy se zjišťuje znalost první pomoci u žáků a, zdali metoda CLIL ovlivňuje nabyté znalosti z dané oblasti.

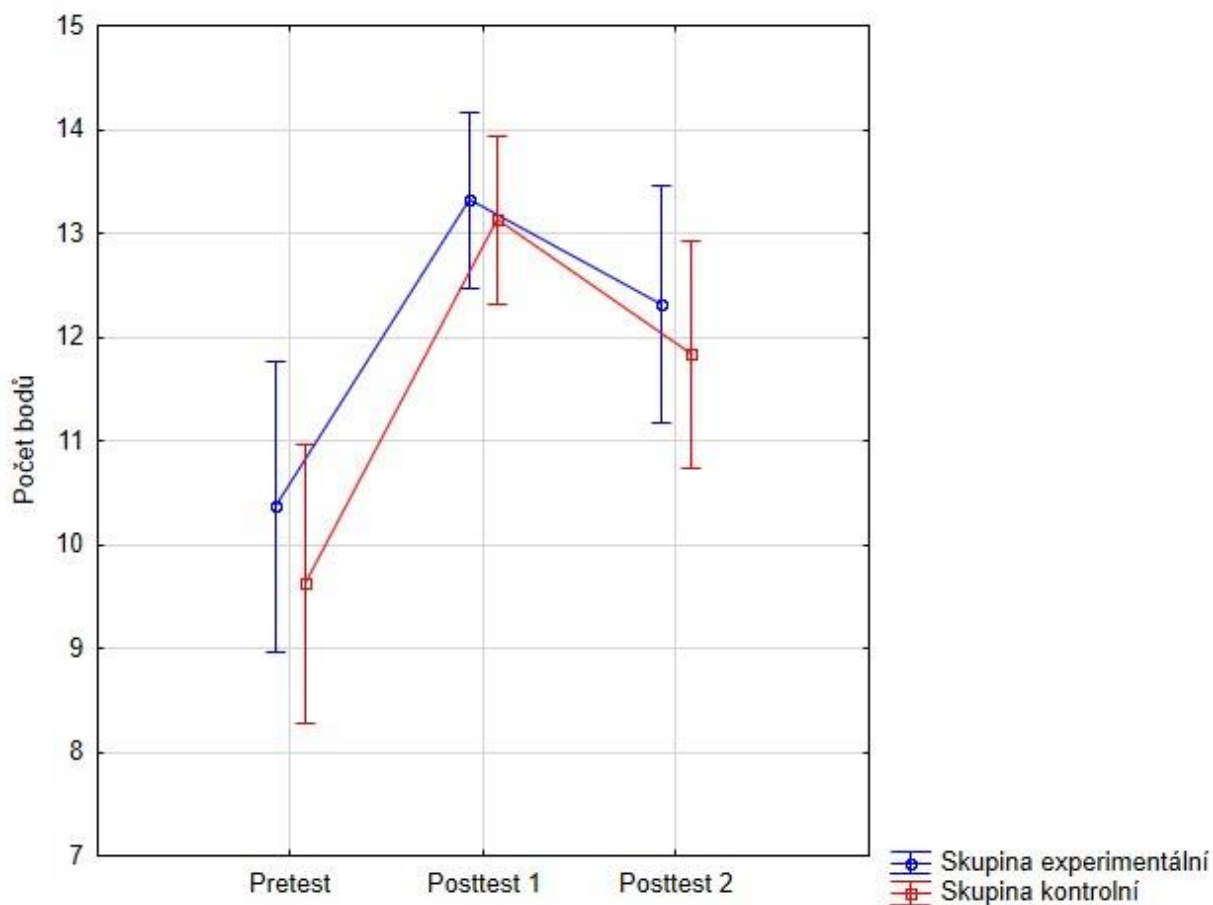
Z krabicových grafů (obr. 13), jež se zaměřují na analýzu výsledků celkového počtu bodů z Pretestu, je patrné, že průměrný počet získaných bodů je 10,4 v experimentální skupině, kdy hodnota medián dosáhla 11 bodů. 50 % dotazovaných žáků z experimentální skupiny se pohybovali získanými body od sedmi do 12,5 body.

Ve skupině kontrolní žáci obdrželi průměrně 9,6 bodů, kdy nejčastější počet získaných bodů (medián) byl deset. V této skupině polovina žáků získala od sedmi do 11,5 bodů. Jak už bylo zmíněno v kapitole, jež se věnovala rozdělení výzkumných skupin (kapitola 4.1), tak rozdíl mezi skupinami v Pretestu je statisticky neprůkazný ( $t = 0,5$ ;  $sv = 46$ ;  $p = 0,60$ ).



Obr. 13 Úroveň znalostí první pomoci hodnocená celkovým bodovým ziskem před výukou (Pretest) v závislosti na skupině

Následující obr. 14 a tabulka V demonstrují změnu v nabytí znalostí v Pretestu, Posttestu 1 a Posttestu 2 u experimentální a kontrolní skupiny. Prostřednictvím analýzy ANOVA při opakovaných měření a Tukeyova testu vyplývá, že se žáci zlepšili v dané oblasti statisticky významně ( $p = 3 \cdot 10^{-13}$ ). Rozdíl mezi experimentální a kontrolní skupinou je statisticky neprůkazný ( $p = 0,76$ ), tudíž absolvovaný typ výuky neměl vliv na nabyté znalosti žáků z tématu první pomoci.



**Obr. 14** Úroveň znalostí první pomoci při ztrátě vědomí, zlomenině a krvácení hodnocená celkovým bodovým ziskem v závislosti na typu výuky ihned po výuce a s měsíčním odstupem. Rozdíl celkového bodového hodnocení Pretestu, Posttestu 1 a Posttestu 2 je statisticky průkazný ( $p = 3 \cdot 10^{-13}$ ), přičemž rozdíl mezi jednotlivými skupinami nebyl statisticky průkazný ( $p = 0,76$ ).

Tab. V Změna nabytí znalostí u žáků v čase v závislosti na absolvované výuce – Tukeyův test

	Skupina	Typ testu	{1} (10,4)	{2} (13,3)	{3} (12,3)	{4} (9,6)	{5} (13,1)	{6} (11,8)
1	Experimentální	Pretest		<b>0,0001*</b>	<b>0,0047*</b>	0,94	<b>0,0103*</b>	0,44
2	Experimentální	Posttest 1	<b>0,0001*</b>		0,41	<b>0,0003*</b>	1,00	0,43
3	Experimentální	Posttest 2	<b>0,0047*</b>	0,41		<b>0,0133*</b>	0,91	0,99
4	Kontrolní	Pretest	0,94	<b>0,0003*</b>	<b>0,0133*</b>		<b>0,0001*</b>	<b>0,0005*</b>
5	Kontrolní	Posttest 1	<b>0,0103*</b>	1,00	0,91	<b>0,0001*</b>		0,12
6	Kontrolní	Posttest 2	0,44	0,43	0,99	<b>0,0005*</b>	0,12	

## 5.4 Hodnocení výuky

V experimentální skupině proběhla expoziční výuka v kompletní časové dotaci tří vyučovacích hodin, kdy se zaměřovalo zejména na čtyři podtémata a to; první pomoc při ztrátě vědomí, zlomenině, krvácení a volání na tísňovou linku. Tato podtémata byla vyučována v experimentální skupině pomocí autorkou vytvořených CLIL aktivit, ve skupině kontrolní se učilo pomocí podobných forem a metod mimo užití anglického jazyka jako prostředku pro vzdělávání.

Následující analýzy jsou rozděleny podle typu hodnocení. Nejdříve jednotlivé analýzy demonstrují výsledky hodnocení výuky a daných aktivit. V této části reflektují své dojmy z výuky a případně je okomentovali. Nedílnou součástí je vyjádření, zdali by se znovu účastnili výuky vedenou metodou CLIL.

### 5.4.1 Hodnocení CLIL aktivit v experimentální skupině

Žáci hodnotili navržené CLIL aktivity ihned po proběhlé výuce v Posttestu 1 a zároveň i s měsíčním odstupem v Posttestu 2. Hodnotící škála je v rozpětí pěti bodů, kdy hodnota pět ukazuje nejvyšší možný

počet, tedy nejvíce pozitivní hodnocení, zatímco nejmenší hodnota jedna ukazuje nejnižší ohodnocení. Všechny výsledky jsou zaneseny do tabulky VI s použitím dvou statistických funkcí, a to průměr všech hodnot a funkce medián neboli střední hodnota. Z výsledků je zřejmé, že část žáků změnila svůj názor v druhém dotazníku oproti prvnímu. Nejpozitivněji žáci hodnotili aktivitu Guess jak ihned po výuce, tak i s měsíčním odstupem. Nejmenší počet bodů získala CLIL aktivita První pomoc při zlomenině s průměrným počtem 3,6 v dotazníku, který byl vyplněn po jednom měsíci od uskutečnění výuky.

**Tab. VI** Hodnocení CLIL aktivit v experimentální skupině ihned po výuce a s měsíčním odstupem od výuky

	<b>Posttest 1 – Hodnocení 1</b>		<b>Posttest 2 – Hodnocení 2</b>	
	<b>Průměr</b>	<b>Medián</b>	<b>Průměr</b>	<b>Medián</b>
<b>Solve me! – první pomoc při ztrátě vědomí</b>	4,3	4	3,9	4
<b>První pomoc při zlomenině</b>	3,7	4	3,6	4
<b>První pomoc při krvácení</b>	3,7	3	3,7	4
<b>Desková hra – Save a life!</b>	4,1	4	4,1	4,5
<b>Soutěž Guess</b>	4,3	5	4,5	5

#### **5.4.2 Porovnání hodnocení výuky v experimentální a kontrolní skupině**

Čtyři základní podtémata první pomoci a to tedy, první pomoc při ztrátě vědomí, při zlomenině, při krvácení a volání na tísňovou linku byla vyučována v obou skupinách – experimentální i kontrolní. V experimentální skupině se celkově využilo pěti CLIL aktivit s tím, že dvě z nich měly cíl pro upevnění znalostí. Pro tuto analýzu žáci hodnotili pouze níže zmíněné tři vyučovací aktivity – první pomoc při ztrátě vědomí, první pomoc při zlomenině, první pomoc při krvácení (téma volání na tísňovou linku se objevilo napříč všemi podtématy).

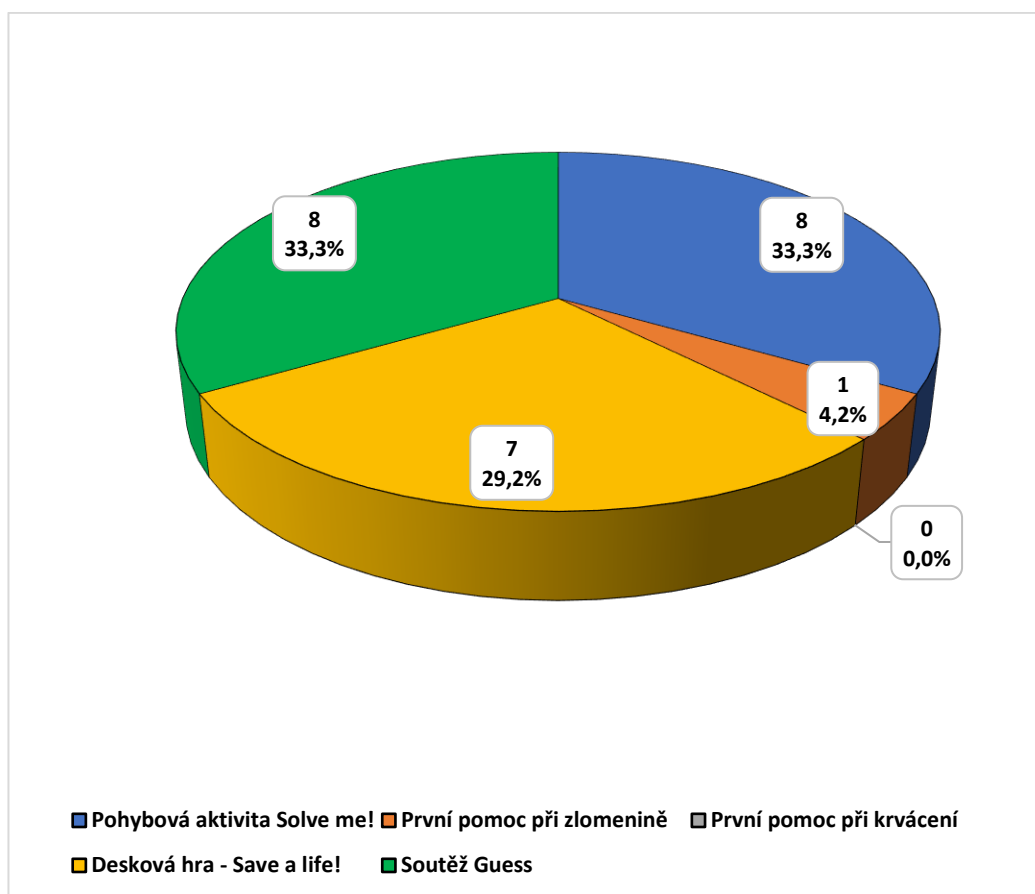
Následující tabulka demonstruje hodnocení výuky žáky ihned po absolvované výuce. Z výsledků je patrné, že žáci ohodnotili aktivity se zaměřením na první pomoc při ztrátě vědomí a krvácení téměř stejně v rámci skupin (první pomoc při ztrátě vědomí:  $p = 0,656$ ; první pomoc při krvácení:  $p = 0,082$ ). Nicméně podtéma první pomoc při zlomenině bylo hodnoceno pozitivněji ve skupině kontrolní s průměrným počtem bodů 4,3 vůči skupině experimentální (3,7 bodů), což znamená, že je mezi jednotlivými hodnoceními tématu první pomoc při zlomenině statisticky průkazný rozdíl ( $p = 0,005^*$ ).

Tab. VII Hodnocení výuky žáky ihned po výuce v závislosti na skupinách (experimentální a kontrolní skupina) – porovnání Studentovým nepárovým t-testem. Rozdíl je statisticky průkazný v rámci skupin u tématu první pomoci při zlomenině ( $t = -0,29$ ;  $sv = 45$ ;  $p = 0,005$ ).

Hodnocení aktivit – Posttest 1	První pomoc při ztrátě vědomí	První pomoc při zlomenině	První pomoc při krvácení
N (experimentální)	24	24	24
Průměr (experimentální)	4,3	3,7	3,7
Sm.odch. (experimentální)	0,9	0,8	1,0
N (kontrolní)	23	23	23
Průměr (kontrolní)	4,4	4,3	4,2
Sm.odch. (kontrolní)	0,7	0,6	0,8
t	-0,4	-2,9	-1,8
sv	45	45	45
p	0,656	<b>0,005*</b>	0,082

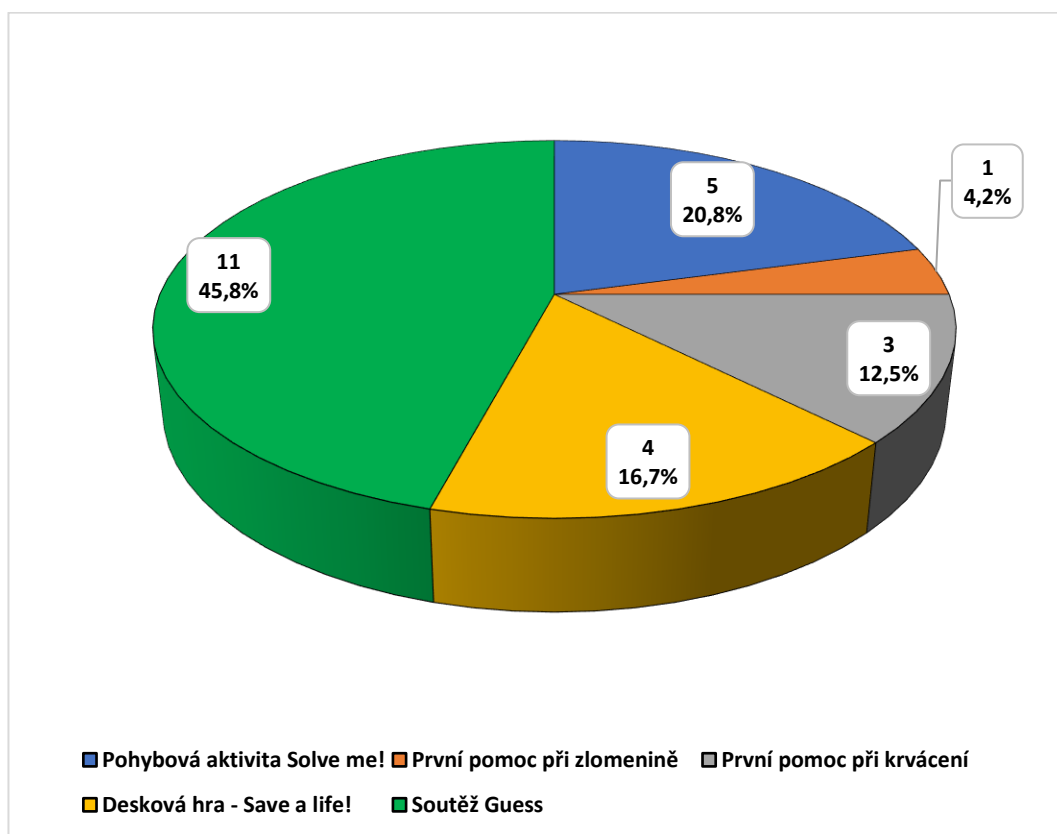
### 5.4.3 Označení nejoblíbenější CLIL aktivity v experimentální skupině

Po zanalyzování výsledků Posttestu 1 v grafu (obr. 15) plyne, že pohybová aktivita Solve me! zaměřující na téma první pomoc při ztrátě vědomí s opakovací aktivitou soutěží Guess byly hodnoceny jako nejlepší, a to po osmi hlasech (33,3 %) pro každou z nich. Ihned na další příčce uspěla desková hra - Save a life!, rovněž opakovacího charakteru, pro níž hlasovalo sedm žáků (29,2 %). Jeden jednotlivec (4,2 %) uvedl, že se mu nejvíce líbila aktivita První pomoc při zlomenině. Poslední aktivita s názvem První pomoc při krvácení neobdržela žádný z hlasů.



Obr. 15 Označení nejoblíbenější CLIL aktivity v experimentální skupině – Posttest 1

Následující graf (obr.16) zobrazuje jednotlivé změny v hlasování, kdy žáci byli tázáni s měsíčním odstupem od výuky (Posttest 2). Z výsledků je patrné, že nejoblíbenější aktivitou se stává soutěž Guess, pro kterou hlasovalo nyní 11 žáků (45,8 %). Na pět hlasů (20,8 %) klesla pohybová aktivita Solve me! a čtyři (16,7 %) jedinci označili deskovou hru Save a life!, jako nejvíce podařenou. Změna nastala v hlasování pro aktivitu První pomoc při krvácení, kdy v Posttestu 1 nikdo neuvedl tuto aktivitu jako nejoblíbenější, nyní však byla označena třemi jedinci (12,5 %). Poslednímu jednotlivci (4,2 %) se nejvíce líbila aktivita První pomoc při zlomenině.



Obr. 16 Označení nejoblíbenější CLIL aktivity v experimentální skupině – Posttest 2

V níže uvedené tabulce (tab. VIII) jsou citovány komentáře, kterými někteří žáci zdůvodnili své rozhodnutí pro označení nejoblíbenější aktivity v Posttestu 1 nebo v Posttestu 2. Odpovědi byly upraveny podle zásad pravidel českého jazyka a zároveň pokud se daný komentář opakoval, do tabulky je napsán pouze jednou.



Tab. VIII Zdůvodnění výběru nejoblíbenější CLIL aktivity – Experimentální skupina

CLIL aktivita	Posttest 1		Posttest 2	
	Počet jedinců	Důvod	Počet jedinců	Důvod
Solve me! - První pomoc při ztrátě vědomí	8	"Pohyb byl super." "Bavilo mne spolupracovat v týmu." "Zajímavě pojaté zajímavé téma."	5	"Pohyb a učení jde dohromady." "Neseděli jsme v lavicích." "Osvěžil jsem si znalosti, jak provést správnou masáž srdce."
První pomoc při zlomenině	1	"Dvojice se vytvářely podle náhodného generátoru čísel."	1	"Byla zábava si zkusit tlakové obvazy."
První pomoc při krvácení	0	–	3	"Zkoušeli jsme si ošetřit zranění."
Desková hra - Save a life!	7	"Baví mě deskové hry." "Zopakovali jsme to, co jsme se učili." "Škola hrou"	4	"Ani jsem nezaznamenala, že se učím." "Líbilo se mi, že jsme mohli mluvit nahlas a nikomu to nevadilo."
Soutěž Guess	8	Líbilo se mi, že jsme si museli z paměti vybavit anglická slova. "Baví mě soutěžit." "Bylo super porazit dívky."	11	"Jsem soutěživý člověk." "Jsem ráda, když mohu svými znalostmi přispět týmu."

Žáci mohli rovněž označit slabé stránky aktivit či případně navrhnout nějaké řešení pro jejich zlepšení. Z následující tabulky (tab. IX) vychází, že žáci okomentovali pouze dvě závěrečné aktivity, a to deskovou hru – Save a life! a soutěž Guess. Zmíněné návrhy byly podobného znění, jež byly zapsány jako souhrnná odpověď „Příliš málo času.“

Tab. IX Připomínky žáků k CLIL aktivitám – Experimentální skupina

CLIL aktivita	Posttest 1	Posttest 2
Solve me! – První pomoc při ztrátě vědomí	–	–
První pomoc při zlomenině	–	–
První pomoc při krvácení	–	–
Desková hra – Save a life!	Příliš málo času	Příliš málo času
Soutěž Guess	Příliš málo času	Příliš málo času

#### 5.4.4 Označení nejpřínosnější CLIL aktivity v experimentální skupině

Mimo hodnocení „nejoblíbenější“ CLIL aktivity se autorka také zaměřovala na to, aby žáci zhodnotili CLIL aktivitu jako nejvíce přínosnou pro jejich vědomosti či dovednosti v oblasti první pomoci. Tato otázka byla vyplněna v Posttestu 1 a V Posttestu 2.

Tabulka X ukazuje, že v Posttestu 1 jako nejpřínosnější aktivitu uvedlo 15 žáků (62,5 %) aktivitu Solve me!, jež byla pohybového charakteru a zaměřovala se na poskytování první pomoci při ztrátě vědomí. Desková hra – Save a life! a aktivita první pomoc při krvácení získala každá po třech hlasech (12,5 %).

Dva žáci (8,3 %) označili soutěž Guess jako nejvíce užitečnou. Poslední jedinec (4,2 %) uvedl první pomoc při zlomenině jako nejvíc přínosnou aktivitu.

V Posttestu 2 jako nejprínosnější aktivita byla opět nejčastěji vybírána aktivita Solve me!, jenž byla označena celkem 14 jedinci (58,3 %), což je o jednoho žáka méně než v Posttestu 1. Vyšší počet hlasů získala desková hra - Save a life! s celkovým počtem sedm (29,2 %). Dva žáci (8,3 %) zvolilo aktivitu první pomoc při krvácení. Poslední žák (4,2 %) označil soutěž Guess jako nejvíce užitečnou aktivitu. Aktivita poslední pomoc při zlomenině nezískala žádný hlas (0 %).

Tab. X Označení nejprínosnější CLIL aktivity – Experimentální skupina

CLIL aktivita	Posttest 1	Posttest 2
<b>Solve me! – První pomoc při ztrátě vědomí</b>	15	14
<b>První pomoc při zlomenině</b>	1	0
<b>První pomoc při krvácení</b>	3	2
<b>Desková hra – Save a life!</b>	3	7
<b>Soutěž Guess</b>	2	1

Tab. XI zobrazuje komentáře, které žáci uváděli jako zdůvodnění pro aktivitu, ze které si nejvíce odnesli. Zdůvodnění uvedlo velmi malé procento žáků z celé skupiny, a to v Posttestu 1 i v Posttestu 2 pouhých 33,3 %. Pokud se daná odpověď téměř nelišila byla zapsána pouze jednou.

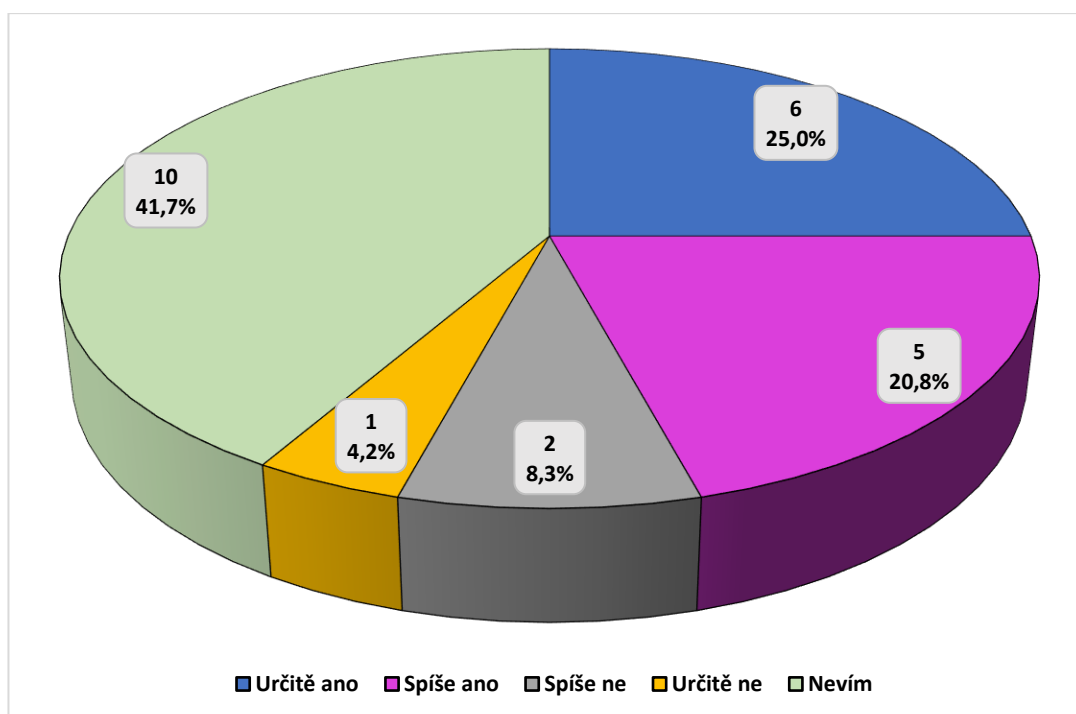
Tab. XI Zdůvodnění výběru nejprínosnější CLIL aktivity – Experimentální skupina

CLIL aktivita	Posttest 1	Posttest 2
<b>Solve me - První pomoc při ztrátě vědomí</b>	"Jak stlačovat hrudník" "nová anglická slovíčka" "Písničku pro stlačování hrudníku"	"Jak zaklonit hlavu člověku v bezvědomí" "Frekvence stlačování hrudníku"
<b>První pomoc při zlomenině</b>	"Nácvik uvázání trojcípého šátku"	"Jaké předměty mohou využít pro ošetření zlomeniny"
<b>První pomoc při krvácení</b>	"Tísňové telefonní číslo v zahraničí" "Být opatrný při manipulaci s cizí krví"	"Správný postup první pomoci při krvácení" "Prsty stlačit krvácející ránu"
<b>Desková hra - Save a life!</b>	"Kde najdu AED"	"Neznala jsem aplikaci Záchranka"
<b>Soutěž Guess</b>	"Anglické slovo pro lékárníčku, přílbu"	"Anglická slova pro různé věci"

## 5.5 Postoj žáků k zopakování výuky vedenou metodou CLIL

Žáci experimentální skupiny se vyjadřovali rovněž k otázce, zdali by znovu chtěli podstoupit výuku, která by byla vedena metodou CLIL. K zodpovězení této otázky, žáci využili Linkertovu škálu (odpovědi: určitě ano, spíše ano, spíše ne, určitě ne, nevím). Jež byla součástí dotazníku. Svůj názor žáci projevovali jednak ihned po výuce v Posttestu 1, tak i v Posttestu 2, jež byl zadán jeden měsíc od proběhlé výuky.

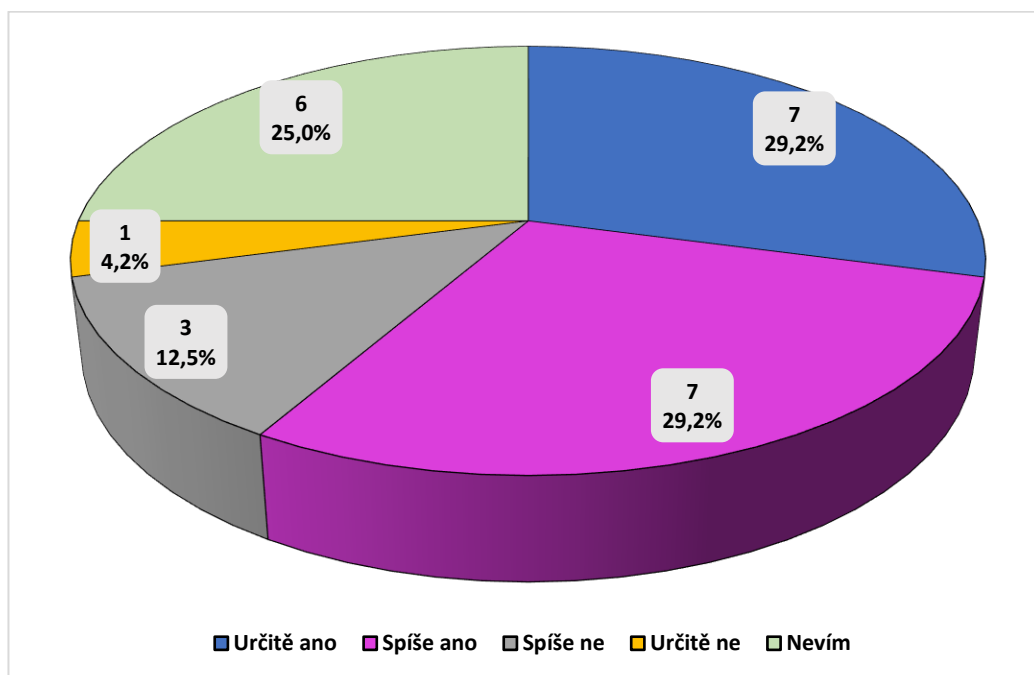
Výsledky Posttestu 1 (obr. 17) ukazují, že deset žáků (41,7 %) neví, zda by chtěli opět absolvovat výuku metodou CLIL. Šest žáků (25,0 %) by se určitě chtělo zúčastnit podobné výuky a pět žáků (20,8 %) uvedlo, že spíše by se účastnili. Negativnější názor zaujmuli tři jedinci (12,5 %), z toho dva jednotlivci (8,3 %) by se spíše neúčastnili a jeden jedinec (4,2 %) by se zcela určitě výuky s metodou CLIL neúčastnil.



Obr. 17 Výsledky dotazování jedinců v experimentální skupině ihned po výuce na postoj k zopakování výuky pomocí CLIL metody ve spojitosti s anglickým jazykem – Posttest 1

Jak vyplývá z níže uvedeného grafu (obr. 18), zastoupení jednotlivých odpovědí v Posttestu 2 se oproti Posttestu 1 změnilo ve prospěch absolvování výuky. Počet žáků, kteří si byli nejistí se změnil z deseti jedinců (41,7 %) na šest jedinců (25,0 %). Počet žáků, kteří by se výuky účastnili je dohromady 58,4 % s rovnocenným početním zastoupením po sedmi jedincích pro možnost určitě ano (29,2 %), tak i pro

spíše ano (29,2 %). Nicméně tři žáci (12,5 %) by se výuky už znovu spíše neúčastnili a stále jeden (4,2 %) jednotlivec zcela určitě ne.



**Obr. 18** Výsledky dotazování jedinců v experimentální skupině s měsíčním odstupem na postoj k zopakování výuky pomocí CLIL metody ve spojitosti s anglickým jazykem – Posttest 2

Žáci, jež zaujmuli spíše pozitivní stanoviska k výše zmíněné otázce, mohli zároveň uvést jakýkoliv školní předmět, ve kterém by se rádi setkali s výukou, ve které by se využilo anglického jazyka jako prostředku pro vzdělávání. Následně bylo možné i přiblížit svoje rozhodnutí, což ukazuje tabulka XII.

**Tab. XII Označení předmětů, kde by žáci ocenili CLIL se zdůvodněním– Experimentální skupina**

Předmět	Posttest 1		Posttest 2	
	Počet jedinců	Důvod	Počet jedinců	Důvod
Fyzika	1	"Není to tak náročné, tak jako u zeměpisu či dějepisu."	2	"Byla by to zábava."
Dějepis	1	"Dějepis mě v češtině nebaví - bylo by to hezké oživení."	1	"Dějepis by bylo potřeba nějak oživit."
Zeměpis	3	"Hlavně kvůli cestování"	5	"Propojit téma cestování s angličtinou by bylo užitečné, např. při situaci na letišti."
Matematika	2	"Nebylo by to tak těžké."	2	"Měl bych se o co opřít."
Tělocvik	1	"Cvičím doma podle videí, které jsou v angličtině"	1	Pravidla her či rozvíčku už známe, tak by bylo super k tomu se naučit ještě cizí jazyk."
Všechny předměty	2	"Baví mě angličtina."	2	Angličtinu mám rád a je super, že se učím nějaké téma a zároveň k tomu procvičuji angličtinu"

## 6 Diskuze

První výzkumnou otázkou bylo zjistit všeobecné povědomí o tématu první pomoci. Cílovou skupinou diplomové práce byli žáci devátých tříd, kteří se již tomuto tématu věnovali v rámci biologie člověka v předchozím ročníku. Vzhledem k této skutečnosti se předpokládalo, že žáci už budou s daným tématem dobře seznámeni a výukový program bude mít úlohu zejména opakovací (upevňovací), popřípadě motivační k výuce cizího jazyka. Pretest ukázal, celková úspěšnost všech 48 žáků před výukou byla 61,9 % s průměrným počtem 9,9 bodů, kdy plný počet dosahoval šestnácti získaných bodů. Nejedná se úplně o katastrofální výsledek, nicméně jakožto již probrané učivo, mohli žáci dosáhnout o něco lepším výsledkům. Tento relativně znepokojivý fakt si lze vysvětlit tím, že žáci se danému učivu věnovali během distanční výuky, která pro samotné téma není úplně ideální. Pokud by žáci tomuto tématu byli vystaveni úplně poprvé, mohlo by se očekávat, že procentuální celková úspěšnost by se pohybovala na nižší hranici.

Druhá výzkumná otázka se zaměřovala na zkoumání rozdílu v experimentální skupině s implementací metody CLIL a skupinou kontrolní, kde proběhla běžná výuka pomocí mateřského jazyka. Daná otázka se tedy zaměřovala, do jaké míry daný typ výuky ovlivňuje nabyté znalosti z tématu první pomoci. Jednotlivé analýzy ukázaly, že v Posttestu 1 žáci experimentální skupiny obdrželi průměrně 13,3 bodů, čemuž odpovídá 83,2 % celková úspěšnost. Téměř totožné úspěšnosti dosáhli i žáci kontrolní skupiny a to 81,2 % s průměrným celkovým počtem 13,1 bodů. Z daných výsledků je zřejmé, že rozdíl mezi skupinami v Posttestu 1 je statisticky neprůkazný ( $p > 0,05$ ).

V Posttestu 2 došlo k očekávaným změnám, kdy v experimentální skupině žáci s průměrným počtem 12,3 bodů dosáhli 76,9 % celkové úspěšnosti. Skupina kontrolní obdržela v průměru 11,8 bodů s celkovou úspěšností 73,8 %. Z daných výsledků je zřejmé, že povědomí kleslo vůči Posttestu 1 v obou skupinách, nicméně statisticky neprůkazně (experimentální sk.:  $p = 0,41$ ; kontrolní sk.:  $p = 0,12$ ).

Pozitivním zjištěním lze vnímat fakt, že zavádění metody CLIL do hodin nemusí mít negativní dopad na jejich znalosti z dané oblasti. Stejně zjištění uvádí Šulista (2010) implementující metodu CLIL do hodin matematiky a uvádí, že skupina absolvující expoziční výuku nedosahovala statisticky horších hodnot ve srovnání se skupinou kontrolní.

Jungvirthová (2021), jenž se zabývala ve své diplomové práci podobným tématem jako autorka této práce, prezentuje podobné výsledky. Z její případové studie nicméně vyplývá, že žáci experimentální

skupiny se zlepšili o něco více než žáci skupiny kontrolní, což v tomto případě nenastalo. U Jungvirthové (2021) mohla hrát roli i skutečnost, že expoziční výuka proběhla kombinovaně – prezenčně i distančně, což mohlo žáky motivovat, a tedy udržet pozornost v delším časovém rozsahu. Zároveň je třeba zohlednit fakt, že v daném případě rozdíl v nabytí znalostí mezi skupinami je sice statisticky průkazný ( $p = 0,043$ ), na druhou stranu se zde mohly podílet extrémní hodnoty, které ovlivnily celkový výsledek. Další zjištěnou informací, kterou Jungvirthová (2021) disponuje je zjištění, že žáci by více ocenili CLIL výuku v kombinaci s anglickým jazykem, čemuž se věnuje právě tato práce.

Třetí výzkumná otázka se tázala na skutečnost, zdali by se žáci znovu chtěli účastnit výuky, která by byla vedena metodou CLIL v kombinaci anglického jazyka. Ihned po výuce většina žáků experimentální skupiny (41,7 %) si nebyla jistá, zdali by podobnou výuku absolvovalo znovu. Jedenáct žáků (45,8 %) zaujímalo se přiklonilo k pozitivnímu postoji. 16,7 % žáků vyjádřila negativní stanovisko.

V Posttestu 2, jenž žáci experimentální skupiny vyplňovali měsíc od proběhlé výuky, se dané názory změnilo ve prospěch znovu zúčastnění CLIL výuky. Více jak polovina žáků zkoumané skupiny (58,4 %) by se zúčastnila znovu té výuky, kde došlo k implementaci metody CLIL. Nejistotu vyjádřila pouhá čtvrtina žáků (25 %). Tuto rozpačitost si lze vysvětlit tak, že se žáci dosud nesešli s podobným typem výuky. Myšlenka, že znalost cizího jazyka může ovlivnit prospěch jiného předmětu, může být poněkud pochopitelná. Žáci, kteří hodnotili výuku pozitivně, uváděli důvody jako obliba anglického jazyka či úspora času, kdy docházelo k osvojení poznatků ze dvou předmětů zároveň.

Pokud by autorka srovnala pocity z výuky v obou skupinách, uvolněnější atmosféra panovala ve skupině experimentální s expoziční výukou. Oproti tomu, ve skupině kontrolní převládala spíše skleslá atmosféra. Tento rozdíl mohla ovlivnit samotná povaha žáků, blízkost skupiny či v neposlední řadě vnímání vyučujícího. Rovněž se můžeme domnívat, že svou roli mohl hrát i fakt, že díky netradičnímu pojetí expoziční výuky, žáci byli otevřenější se učit danému tématu. Tentýž názor zastává i Suchopárová (2012), která se ve své případové studii zabývá metodou CLIL v hodinách matematiky.

Ke stejnému stanovisku došla i Binterová (2012), která integrovala anglický jazyk do hodin matematiky. Po dlouhodobých observacích dospěla k tomu názoru, že jedinci v experimentální skupině se zapojovali do výuky daleko častěji, což mohlo být ovlivněné skutečností, že netradiční výuka žáky zaujala, díky čemuž měli motivaci objevovat dosud něco pro ně neznámého.

Žáci uváděli zeměpis jako nejvíce vhodný předmět pro praktikování metody CLIL, kdy toto rozhodnutí zdůvodňovali zejména úzkým kontaktem mezi cestováním a učením se cizím jazykům. Tato skutečnost se dá vysvětlit tím, že žáci vnímají globalizaci, která probíhá na celosvětové úrovni. Pokud bychom se zaměřili na užívání CLILu v přírodopisu, mohl by být kladen dotaz, jaké téma by žáci uvítali v rámci hodiny přírodopisu vedenou metodou CLIL. Z literatury je patrné, že nejvíce dostupných materiálů se zaměřuje na téma biologie člověka, které je nám svojí charakteristikou nejvíce blízké, a tedy nejvíce atraktivní. Nicméně bylo by velice zajímavé soustředit se i na ne tak oblíbená témata jako například stavba země, geologická období či nižší rostliny, a zdali by CLIL vzbudil zájem u žáků se učit daným tématům.

Čtvrtá výzkumná otázka řeší, jakou CLIL aktivitu žáci označovali jako nejzajímavější. V Posttestu 1 byly hlasy rovnoměrně uděleny pro tři vyučovací jednotky, a to pro pohybovou aktivitu Solve me! – první pomoc při ztrátě vědomí, deskovou hru – Save a life! a soutěž Guess. Toto zjištění si lze vysvětlit tak, že žáci vnímají tento typ aktivit velice pozitivně a možná jim ve výuce schází. Tyto domněnky potvrzují i komentáře, kterými žáci přispěli. Pohyb ve výuce je velice dobrým činitelem pro osvojování poznatků, ale i zároveň uvolňujícím prvkem (Mužík, Šeráková & Janošková, 2019). Pravděpodobně z tohoto důvodu žáci hodnotili výuku, kde se uskutečnila pohybová hra – První pomoc při ztrátě vědomí – Solve me!, velmi kladně.

Lokšová & Lokša (2003) popisují didaktickou hru jako velice aktivizující metodu, kdy žák je zapojován do procesu učení velice intenzivně, což má za následek silné emoční prožívání a uvolněnou atmosféru. Tyto faktory velice pozitivně ovlivňuje samotný učební proces. Tato skutečnost byla reflektována během hraní deskové hry Save a life!, při které si žáci nejen hráli, ale zároveň i učili. Úkolem dané deskové hry bylo zopakování všech podtémat první pomoci, proto vyžaduje delší časovou dotaci, než kolik jí bylo poskytnuto během výzkumného šetření. Pro tento fakt je možné se domnívat, že by osvojení poznatků bylo intenzivnější, pokud by žáci měli možnost hrát v delším časovém horizontu.

Jako nejvíce atraktivní byla Posttestu 2 nejčastěji označována aktivita Guess, která získala téměř polovinu hlasů, což je možné přisoudit především charakteru samotné hry. Během této aktivity žáci soutěžili mezi sebou v rámci skupin, což nejspíše zanechalo největší emociální stopu i s měsíčním časovým odstupem.

Zbývající dvě aktivity se dají ztotožnit s výukou v cizím jazyce obohacené o praktický úkol. Žáci pracovali s pracovním listem zaměřující se na novou slovní zásobu či gramatické struktury. Kvůli výše



zmíněným důvodům si lze vysvětlit toto zjištění, že tyto aktivity nebyly označovány jako nejatraktivnější v takové míře jako ostatní.

Pátá výzkumná otázka měla odhalit, jakou váhu žáci přiřazují tématu první pomoci a popřípadě, zdali se vnímání důležitosti změnilo po uplynulé výuce. Již na začátku žáci přiřadili tématu relativně vysokou důležitost. Jako pozitivní výsledek lze vnímat skutečnost, že po výuce vnímání důležitosti nekleslo, ba naopak zvýšilo, a to v obou skupinách.

Pro implementaci metody CLIL do výuky nejenom do přírodopisu je důležité přemýšlet, jaké aktivity zvolíme, což v případě správného výběru umožní přirozené osvojení jak cizího jazyka, tak i obsahu. Vyhodnocení výsledků dovedlo autorku k myšlence, že žáci rádi objevují, spolupracují a uplatnění metody CLIL ve výuce může velice pozitivně ovlivnit jejich další vzdělávání.

## 7 Závěr

Diplomová práce je zaměřena na ověření pěti výukových aktivit, které propojují výuku obsahové předmětu (přírodopis: téma první pomoc) a předmětu jazykového (anglický jazyk). Autorské výukové materiály byly ověřeny v devátém ročníku na základní škole v Jihočeském kraji, v období školního roku 2021/2022.

Do šetření se celkově zapojilo 48 žáků (24 dívek a 24 chlapců), jenž byli rozděleni do dvou znalostně i početně srovnatelných skupin. Obě skupiny se účastnily dané výuky v časovém rozsahu tří vyučovacích hodin. Skupina experimentální absolvovala expoziční výuku za využití autorských materiálů na téma první pomoc, kdy se využíval anglický jazyk jako prostředek pro komunikaci. V kontrolní skupině se žáci učili stejnému učivu, ale využíval se jazyk mateřský.

V rámci diplomové práce byly stanoveny následující výzkumné otázky:

- **Výzkumná otázka 1:** Jaká je úroveň znalostí žáků v tématu první pomoci?

Výsledek Pretestu ukázal, že znalost první pomoci všech žáků před výukou se pohybovala na 61,9 % (9,9 bodů). Experimentální skupina dosáhla 65 % úspěšnosti (10,4 bodů) a žáci v kontrolní skupině dosáhli průměrně 60 % (9,6 bodů). Jelikož toto tomuto tématu se žáci učili loňský rok, autorka očekávala výsledek o něco lepší. Avšak je nutné brát v potaz, že toto téma bylo odučeno během distanční výuky, což v tomto případě není úplně vhodné kvůli nácviku různých života zachraňujících úkonů.

- **Výzkumná otázka 2:** Ovlivňuje využití metody CLIL nabyté znalosti z tématu první pomoci u žáků 9. ročníku ZŠ?

Ne. Z výsledků vyplývá, že se informovanost žáků o daném tématu zvýšila statisticky průkazně u obou skupin ( $p = 3 \cdot 10^{-13}$ ). Nicméně tento nárůst byl u experimentální a kontrolní skupiny téměř totožný, tedy rozdíl mezi skupinami je statisticky neprůkazný ( $p > 0,05$ ). Toto zjištění přispívá k názorům, že CLIL se dá vnímat jako účinná metoda výuky, kdy jsou žáci obohaceni o jazykový prvek.

- **Výzkumná otázka 3:** Zúčastnili by se znovu žáci zkoumané skupiny hodiny, která by byla vedena metodou CLIL?

Nejdříve žáci byli rozpačití a nejistí, zdali by výuku s CLIL metodou znovu absolvovali (odpověď nevíم získala 41,7 % hlasů). S odstupem jednoho měsíce většina žáků změnila názor ku prospěchu CLILu, kdy pozitivní stanovisko zaujmul více jak polovina žáků (58,4 %). Tento výsledek podporuje zařazování metody CLIL do výuky.

- **Výzkumná otázka 4:** Jakou CLIL aktivitu žáci 9. ročníku shledávají nejvíce zajímavou?

Soutěž Guess. Tato aktivita byla upevňovacího charakteru, kdy žáci soutěžili mezi sebou v rámci skupin. Během aktivity panovala velice pozitivní atmosféra, což hrálo ku prospěchu dané aktivity. Dalo by se předpokládat, že žáci volili tuto aktivitu také jako nejprínosnější, nicméně nebylo tomu tak. Pohybová aktivita Solve me! byla označována jako nejvíce přínosná aktivita pro žáky.

- **Výzkumná otázka 5:** Jakou důležitost žáci 9. ročníku ZŠ přisuzují tématu první pomoci?

Žáci v obou skupinách tématu přikládali vysokou důležitost již před výukou. Analýza ANOVA ukázala, že rozdíl vnímání důležitosti v čase je statisticky neprůkazný ( $p = 0,26$ ), což znamená, že žáci neměnili výrazně svá stanoviska ani po výuce.

Z jednotlivých analýz a komentářů žáků vyplývá, že implementace metody CLIL do výuky přírodopisu nemá negativní dopad na úroveň znalostí žáků, naopak žáci jsou obohaceni o znalost gramatických jevů a slovní zásoby cizího jazyka. Z tohoto důvodu se autorka práce domnívá, že CLIL by mohl výrazně pomoci žákům užívat cizí jazyk v přirozených situacích a díky této skutečnosti by žáci mohli pociťovat menší stres při komunikaci s cizincem. V neposlední řadě žáci mohou přijít na to, že je pro ně výhodné se učit dvěma vyučovacím předměty najednou.



- Hartlová, N. (2020). Metoda CLIL ve výuce přírodopisu – návrh materiálů propojujících výuku anglického jazyka a přírodopisu. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. [on-line, cit. 19. 02. 2022]. Dostupné z: [Bakalářská+práce+Hartlová.pdf](#)
- Hašková, T. (2020). Metoda CLIL v přírodopisu – návrh materiálů propojujících výuku německého jazyka a přírodopisu. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. [on-line, cit. 19. 02. 2022]. Dostupné z: [BP+Hašková+CLIL \(1\).pdf](#)
- Hedbávná, H. (2017a). Přírodopis. Botanika. Učebnice pro sedmý ročník základních škol. NOVÁ ŠKOLA, s.r.o. Brno
- Hedbávná, H. (2017b). Přírodopis. Botanika. Pracovní sešit pro sedmý ročník základních škol. NOVÁ ŠKOLA, s.r.o. Brno
- Hendl, J. (2015). Přehled statistických metod. Páté rozšířené vydání. Portál. Praha
- Hofmannová, M. & Novotná, J. (2002/2003). CLIL – nový směr ve výuce. Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta. [on-line, cit. 19. 02. 2022]. Dostupné z: [Microsoft Word - CiziJazyky-def.rtf \(cvut.cz\)](#)
- Jungvirthová, M. (2021). Metoda CLIL ve výuce tématu první pomoci a německého jazyka na 2. stupni základní školy. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. [on-line, cit. 16. 02. 2022]. Dostupné z: [DP Jungvirthova CLILiG.pdf](#)
- Kalhous, Z., & Obst, O. (2002). Školní didaktika. První vydání. Portál. Praha
- Kladivo, P. (2013). Základy statistiky. Univerzita Palackého v Olomouci
- Klečková, G. (2011). Seznamte se s CLILEm Kompetence učitele. pp. 40–41. NÚPV [on-line, cit. 16. 02. 2022]. Dostupné z: [Publikace ke stazeni.pdf \(nuv.cz\)](#)
- Klečková, G. (2014). Kompetence učitelů pro CLIL. Metodický portál RVP.CZ [on-line, cit. 16. 02. 2022]. Dostupné z: [Odborný článek: Kompetence učitelů pro CLIL \(rvp.cz\)](#)
- Klečková, G. & Hlaváčová M. (2011). CLIL – Vhodné učební metody pro výuku CLIL vycházející z potřeb žáků. Metodický portál RVP.CZ [on-line, cit. 16. 02. 2022]. Dostupné z: [Odborný článek: CLIL – Vhodné učební metody pro výuku CLIL vycházející z potřeb žáků \(rvp.cz\)](#)
- Lepš, J. & Šmilauer, P. (2016). Biostatistika. První vydání. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

- Linguistic (2021). Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky v.o.s., Vše o CLILu [on-line, cit. 16. 07. 2021]. Dostupné z: [Vše o CLILU | CLIL Linguistic](#)
- Lokšová, I. & Lokša, J. (2003). Tvořivé vyučování. První vydání. Grada Publishing
- Marsh, D., Mehisto, P., Wolff, D. & Frigols-Martin, M. J. (2011). European Framework for CLIL Teacher Education. [on-line, cit. 19. 02. 2022]. Dostupné z: [CLIL-EN.pdf \(ecml.at\)](#)
- Marsh, D. (2018), What is CLIL? (Part 1). YouTube video. Foreign Languages Institutional Program. [on-line, cit. 16. 07. 2021]. Dostupné z: [\(273\) What is CLIL? \(Part 1\) - David Marsh - YouTube](#)
- MŠMT (2021). Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. RVP ZV. Praha. [on-line, cit. 19. 02. 2022]. Dostupné z: [RVP ZV 2021 zmeny-1.pdf](#)
- Musilová, E. (2017). Přírodopis. Bezobratlí živočichové, Pracovní sešit pro šestý ročník základních škol. NOVÁ ŠKOLA, s.r.o. Brno
- Musilová, E., Konětopský, A., & Vlk, R. (2016). Přírodopis. Úvod do učiva přírodopisu, Učebnice pro šestý ročník základních škol. NOVÁ ŠKOLA, s.r.o. Brno
- Musilová, E., & Burda R. (2016). Přírodopis. Úvod do učiva přírodopisu, Pracovní sešit pro šestý ročník základních škol. NOVÁ ŠKOLA, s.r.o. Brno
- Mužík, V., Šeráková, H., & Janošková, H. (2019). Abeceda pohybové aktivity dětí. Pohybový režim ve škole. Učení v pohybu. [on-line, cit. 19. 02. 2022]. Dostupné z: [Abeceda pohybové aktivity dětí | Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity \(muni.cz\)](#)
- Pavlová, I. (2015). Labyrinth A1. Biology & English. Channel Crossings s.r.o. [on-line, cit. 19. 02. 2022]. Dostupné z: [Labyrinth: CLIL v angličtině \(ucebniceclil.cz\)](#)
- SERR (2006). Společný evropský referenční rámec pro jazyky. Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Druhé české vydání. Univerzita Palackého v Olomouci
- Suchopárová, T. (2012). Implementace metody CLIL do výuky matematiky na druhém stupni ZŠ. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. [on-line, cit. 19. 02. 2022]. Dostupné z [Bakalářská+práce+-+Tereza+Suchopárová.pdf](#)
- Šmídová, T. (2010). Učitelé CLIL v evropském kontextu. Metodický portál RVP.CZ [on-line, cit. 19. 02. 2022]. Dostupné z: [Odborný článek: Učitelé CLIL v evropském kontextu \(rvp.cz\)](#)

Šmídová, T., Tejkalová, L., & Vojtková, N. (2012). CLIL ve výuce. Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pracovníků

Šulista, M. (2010). Analysis of the Initial Implementation of CLIL in Mathematics Lessons. Disertační práce. Univerzita Karlova [on-line, cit. 19. 02. 2022]. Dostupné z: [140017263.pdf \(cuni.cz\)](#)

Vlk, R., & Kubešová S. (2017). Přírodopis. Bezobratlí živočichové, Učebnice pro šestý ročník základních škol. NOVÁ ŠKOLA, s.r.o. Brno

Výzkumný ústav pedagogický (2008). CLIL. [on-line, cit. 19. 02. 2022]. Dostupné z: [JT\\_PopismetodyCLIL\\_VUP\\_MSMT.pdf](#)

## 9 Seznam obrázků

**Obr. 1** Ukázka první otázky aktivity Solve me! – první pomoc při ztrátě vědomí

**Obr. 2** Ukázka první otázky aktivity Solve me! – verze QR kódy – první pomoc při ztrátě vědomí

**Obr. 3** Ukázka druhé otázky v soutěži Guess

**Obr. 4** Ukázka druhé otázky v soutěži Guess a jejím průběhu s následným vyřešením

**Obr. 5** Zastoupení odpovědí k otázce č. 4 Nouzové telefonní číslo ve Španělsku – Experimentální skupina

**Obr. 6** Zastoupení odpovědí k otázce č. 4 Nouzové telefonní číslo ve Španělsku – Kontrolní skupina

**Obr. 7** Zastoupení odpovědí k otázce č. 12 Člověk poskytující první pomoc– Experimentální skupina

**Obr. 8** Zastoupení odpovědí k otázce č. 12 Člověk poskytující první pomoc– Kontrolní skupina

**Obr. 9** Zastoupení odpovědí k otázce č. 16 Přenosná nemoc krví – Experimentální skupina

**Obr. 10** Zastoupení odpovědí k otázce č. 16 Přenosná nemoc krví – Kontrolní skupina

**Obr. 11** Porovnání důležitosti tématu první pomoci před výukou, ihned po výuce a s měsíčním odstupem v závislosti na skupině

**Obr. 12** Porovnání důležitosti tématu první pomoci v kombinaci s anglickým jazykem před výukou, ihned po výuce a s měsíčním odstupem v závislosti na skupině

**Obr. 13** Úroveň znalostí první pomoci hodnocená celkovým bodovým ziskem před výukou (Pretest) v závislosti na skupině

**Obr. 14** Úroveň znalostí první pomoci při ztrátě vědomí, zlomenině a krvácení hodnocená celkovým bodovým ziskem v závislosti na typu výuky ihned po výuce a s měsíčním odstupem. Rozdíl celkového bodového hodnocení Pretestu, Posttestu 1 a Posttestu 2 je statisticky průkazný ( $p = 3 \cdot 10^{-13}$ ), přičemž rozdíl mezi jednotlivými skupinami nebyl statisticky průkazný ( $p = 0,76$ ).

**Obr. 15** Označení nejoblíbenější CLIL aktivity v experimentální skupině – Posttest 1

**Obr. 16** Označení nejoblíbenější CLIL aktivity v experimentální skupině – Posttest 2



**Obr. 17** Výsledky dotazování jedinců v experimentální skupině ihned po výuce na postoj k zopakování výuky pomocí CLIL metody ve spojitosti s anglickým jazykem – Posttest 1

**Obr. 18** Výsledky dotazování jedinců v experimentální skupině s měsíčním odstupem na postoj k zopakování výuky pomocí CLIL metody ve spojitosti s anglickým jazykem – Posttest 2

## 10 Seznam tabulek

**Tab. I** Rozdělení souboru na experimentální a kontrolní skupinu dle průměrného bodového zisku z Pretestu ( $t = 0,5$ ;  $sv = 46$ ;  $p = 0,60$ )

**Tab. II** Zastoupení odpovědí k otázce č. 9 Poměr stlačování hrudníku vůči vdechům u dospělého člověka – Experimentální a kontrolní skupina

**Tab. III** Porovnání důležitosti tématu první pomoci pro žáky před výukou Studentovým nepárovým t-testem ( $t = 1,6$ ;  $sv = 46$ ;  $p = 0,12$ )

**Tab. IV** Důležitost tématu první pomoci ve spojení s anglickým jazykem v Pretestu

**Tab. V** Změna nabytí znalostí u žáků v čase v závislosti na absolvované výuce – Tukeyův test

**Tab. VI** Hodnocení CLIL aktivit v experimentální skupině ihned po výuce a s měsíčním odstupem od výuky

**Tab. VII** Hodnocení výuky žáky ihned po výuce v závislosti na skupinách (experimentální a kontrolní skupina) – porovnání Studentovým nepárovým t-testem. Rozdíl je statisticky průkazný v rámci skupin u tématu první pomoci při zlomenině ( $t = -0,29$ ;  $sv = 45$ ;  $p = 0,005$ ).

**Tab. VIII** Zdůvodnění výběru nejoblíbenější CLIL aktivity – Experimentální skupina

**Tab. IX** Připomínky žáků k CLIL aktivitám – Experimentální skupina

**Tab. X** Označení nejpřínosnější CLIL aktivity – Experimentální skupina

**Tab. XI** Zdůvodnění výběru nejpřínosnější CLIL aktivity – Experimentální skupina

**Tab. XII** Označení předmětů, kde by žáci ocenili CLIL se zdůvodněním – Experimentální skupina

# 11 Seznam příloh

Příloha 1 – Pretest

Příloha 2 – Pretest – řešení

Příloha 3 – Posttest 1,2 – experimentální skupina

Příloha 4 – Posttest 1,2 – kontrolní skupina

Příloha 5 – Solve me!

Příloha 6 – Solve me! – QR kódy

Příloha 7 – První pomoc při zlomenině

Příloha 8 – První pomoc při krvácení

Příloha 9 – Desková hra – Save a life! (pravidla)

Příloha 10 – Desková hra – Save a life! (hrací karty)

Příloha 11 – Desková hra – Save a life! (hrací figurky)

Příloha 12 – Desková hra – Save a life! (hrací plocha)

Příloha 13 – Soutěž Guess

## 11.1 Příloha 1 – Pretest

Identifikační kód: \_\_\_\_\_

Počet bodů (max. 16): \_\_\_\_\_

### První pomoc

1. **K čemu se využívá AED (automatický externí defibrilátor)? (1 b.)**
  - a. Slouží k neprofesionálnímu monitorování mozkové aktivity během bezvědomí.
  - b. Slouží k neprofesionální resuscitaci, vydává elektrický výboj k srdci.
  - c. Nahrazuje dýchání z úst do úst.
2. **Hráč se zraní během fotbalu a nemůže hýbat s horní končetinou, jaká je správná první pomoc? (1 b.)**
  - a. K hraní fotbalu horní končetinu nepotřebuje, tedy pokračuje dál.
  - b. Horní končetina se zafixuje pomocí trojčipého šátku a hráč přestává hrát.
  - c. Použije se chladivý sprej k utlumení bolesti a hráč pokračuje ve hře.
3. **Pokud si Tvůj tatínek uřízne část prstu na cirkulárce, jaká bude první pomoc? (1 b.)**
  - a. Zastavím krvácení a vložím useknutý prst do sáčku s vodou, aby nedošlo k znečištění.
  - b. Zastavím krvácení a vložím useknutý prst do prázdného sáčku a do druhého sáčku vložím led či mraženou zeleninu. Následně oba sáčky držím u sebe, aby byl prst v chladu.
  - c. Zastavím krvácení a snažím se oříznutý prst přilepit leukoplastí, aby se zvýšila šance k uzdravení poraněných cév.
4. **Jsi na dovolené u moře ve Španělsku. Na jaké telefonní číslo zavoláš v případě autonehody? (1 b.)**

\_\_\_\_\_
5. **Jestliže je na místě nehody více zraněných lidí, který je ohrožen nejvíce? (1 b.)**
  - a. Člověk, který mlčí.
  - b. Člověk, který křičí.
  - c. Člověk, který pláče.
6. **Napiš jednu pomůcku z lékárnicky (kromě trojčipého šátku), kterou můžeš využít k ošetření zlomeného zápěstí. (1 b.)**

\_\_\_\_\_
7. **Pokud najdeš člověka ležícího na zemi, který nereaguje, nedýchá a masivně krvácí. O co se postaráš jako první? (1 b.)**
  - a. Snažím se ho za každou cenu vzbudit.
  - b. Provedu záklon hlavy.
  - c. Zastavím krvácení.
8. **Pokud vytočíš v České republice číslo 158, kdo přijme tento hovor? (1 b.)**
  - a. Hasiči
  - b. Záchraná služba
  - c. Policie
9. **Jaký je poměr mezi stlačováním hrudníku a umělými vdechy při resuscitaci dospělého člověka? (1 b.)**
  - a. 3 stlačení hrudníku, 1 vdech

- b. 15 stlačení hrudníku, 2 vdechy
  - c. 30 stlačení hrudníku, 2 vdechy
- 10. Tvůj sourozenec si při pádu ze schodů způsobil otevřenou zlomeninu (část kosti vyčnívá z těla.) Jak budeš postupovat? (1 b.)**
- a. Zastavím krvácení, ránu překryji sterilním obvazem a zavolám záchranou službu.
  - b. Na končetinu nastříkám chladivý sprej a zavolám záchranou službu.
  - c. Snažím se zjistit o jakou kost v končetině se jedná, protože každá má jinou první pomoc.
- 11. Pokud Tvůj kamarád masivně krvácí, tak nejprve: (1 b.)**
- a. Pamatuji na pravidla bezpečnosti při manipulaci s cizí krví.
  - b. Vyčistím mu ránu studenou vodou, aby se zúžily cévy.
  - c. Zjistíš, zda se je o žilní či tepenné krvácení
- 12. Kdy musíš poskytnout první pomoc? (1 b.)**
- a. Vždy. V opačném případě mohu skončit ve vězení.
  - b. První pomoc provádí pouze jedinec, který prošel zdravotním kurzem (policista, hasič, zdravotní sestra).
  - c. Pouze když je blízký člověk ohrožen.
- 13. Napiš jeden název písně, která má stejný rytmus jako frekvence stlačování hrudníku při umělé masáži. Pokud si ji budeš v duchu zpívat, může se stát pro Tebe velkým pomocníkem. (1 b.)**
- 
- 14. V jakém případě se nejedná o kost? (1 b.)**
- a. Zub
  - b. Nehet
  - c. Kostrč
- 15. Napiš jednu chorobu, která je přenosná zejména krví. (1 b.)**
- 
- 16. Pokud vytočíš jednotné číslo tísňového volání (112), kdo tento hovor přijme? (1 b.)**
- a. Záchraná služba
  - b. Kdokoliv
  - c. Hasiči

### Dotazník

- 1. Jak moc je pro Tebe důležité poskytnout první pomoc při zlomenině, krvácení či ztrátě vědomí? Ohodnot' body (5 = velice důležité; 1 = nedůležité).**

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---

- 2. Vnímáš znalost první pomoci ve spojitosti s anglickým jazykem jako důležité? Ohodnot' body (5 = velice důležité; 1 = nedůležité). Stručně odůvodni Tvé rozhodnutí.**

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---

Protože...

## 11.2 Příloha 2 – Pretest (řešení)

Identifikační kód: \_\_\_\_\_

Počet bodů (max. 16): \_\_\_\_\_

### První pomoc

- 1. K čemu se využívá AED (automatický externí defibrilátor)? (1 b.)**
  - a. Slouží k neprofesionálnímu monitorování mozkové aktivity během bezvědomí.
  - b. Slouží k neprofesionální resuscitaci, vydává elektrický výboj k srdci.**
  - c. Nahrazuje dýchání z úst do úst.
- 2. Hráč se zraní během fotbalu a nemůže hýbat s horní končetinou, jaká je správná první pomoc? (1 b.)**
  - a. K hraní fotbalu horní končetinu nepotřebuje, tedy pokračuje dál.
  - b. Horní končetina se zafixuje pomocí trojčipého šátku a hráč přestává hrát.**
  - c. Použije se chladivý sprej k utlumení bolesti a hráč pokračuje ve hře.
- 3. Pokud si Tvůj tatínek ořízne část prstu na cirkulárce, jaká bude první pomoc? (1 b.)**
  - a. Zastavím krvácení a vložím useknutý prst do sáčku s vodou, aby nedošlo k znečištění.
  - b. Zastavím krvácení a vložím useknutý prst do prázdného sáčku a do druhého sáčku vložím led či mraženou zeleninu. Následně oba sáčky držím u sebe, aby byl prst v chladu.**
  - c. Zastavím krvácení a snažím se oříznutý prst přilepit leukoplastí, aby se zvýšila šance k uzdravení poraněných cév.
- 4. Jsi na dovolené u moře ve Španělsku. Na jaké telefonní číslo zavoláš v případě autonehody? (1 b.)**

**112**
- 5. Jestliže je na místě nehody více zraněných lidí, který je ohrožen nejvíce? (1 b.)**
  - a. Člověk, který mlčí.**
  - b. Člověk, který křičí.
  - c. Člověk, který pláče.
- 6. Napiš jednu pomůcku z lékárnicky (kromě trojčipého šátku), kterou můžeš využít k ošetření zlomeného zápěstí. (1 b.)**

**např. obvaz, nůžky**
- 7. Pokud najdeš člověka ležícího na zemi, který nereaguje, nedýchá a masivně krvácí. O co se postaráš jako první? (1 b.)**
  - a. Snažím se ho za každou cenu vzbudit.
  - b. Provedu záklon hlavy.
  - c. Zastavím krvácení.**
- 8. Pokud vytočíš v České republice číslo 158, kdo přijme tento hovor? (1 b.)**
  - a. Hasiči
  - b. Záchraná služba
  - c. Policie**

9. Jaký je poměr mezi stlačováním hrudníku a umělými vdechy při resuscitaci dospělého člověka? (1 b.)
- 3 stlačení hrudníku, 1 vdech
  - 15 stlačení hrudníku, 2 vdechy
  - 30 stlačení hrudníku, 2 vdechy**
10. Tvůj sourozenec si při pádu ze schodů způsobil otevřenou zlomeninu (část kosti vyčnívá z těla.) Jak budeš postupovat? (1 b.)
- Zastavím krvácení, ránu překryji sterilním obvazem a zavolám záchranou službu.
  - Na končetinu nastříkám chladivý sprej a zavolám záchranou službu.
  - Snažím se zjistit o jakou kost v končetině se jedná, protože každá má jinou první pomoc.**
11. Pokud Tvůj kamarád masivně krvácí, tak nejprve: (1 b.)
- Pamatuji na pravidla bezpečnosti při manipulaci s cizí krví.**
  - Vyčistím mu ránu studenou vodou, aby se zúžily cévy.
  - Zjistíš, zda se je o žilní či tepenné krvácení
12. Kdy musíš poskytnout první pomoc? (1 b.)
- Vždy. V opačném případě mohou skončit ve vězení.**
  - První pomoc provádí pouze jedinec, který prošel zdravotním kurzem (policista, hasič, zdravotní sestra).
  - Pouze když je blízký člověk ohrožen.
13. Napiš jeden název písně, která má stejný rytmus jako frekvence stlačování hrudníku při umělé masáži. Pokud si ji budeš v duchu zpívat, může se stát pro Tebe velkým pomocníkem. (1 b.)
- např. vánoční koleda – Rolničky; Adele – Rolling in the Deep; Bee Gees – Stayin' Alive**
14. V jakém případě se nejedná o kost? (1 b.)
- Zub
  - Nehet**
  - Kostrč
15. Napiš jednu chorobu, která je přenosná zejména krví. (1 b.)
- např. žloutenka, AIDS**
16. Pokud vytočíš jednotné číslo tísňového volání (112), kdo tento hovor přijme? (1 b.)
- Záchranná služba
  - Kdokoliv
  - Hasiči**

### Dotazník

1. Jak moc je pro Tebe důležité poskytnout první pomoc při zlomenině, krvácení či ztrátě vědomí? Ohodnot' body (5 = velice důležité; 1 = nedůležité).

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---



2. Vnímáš znalost první pomoci ve spojitosti s anglickým jazykem jako důležité?  
Ohodnot' body (5 = velice důležité; 1 = nedůležité). Stručně odůvodni Tvé rozhodnutí.

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---

Protože...
------------

## 11.3 Příloha 3 – Posttest 1,2 (experimentální skupina)

Identifikační kód: \_\_\_\_\_

Počet bodů (max. 16): \_\_\_\_\_

### První pomoc

1. **K čemu se využívá AED (automatický externí defibrilátor)? (1 b.)**
  - a. Slouží k neprofesionálnímu monitorování mozkové aktivity během bezvědomí.
  - b. Slouží k neprofesionální resuscitaci, vydává elektrický výboj k srdci.
  - c. Nahrazuje dýchání z úst do úst.
2. **Hráč se zraní během fotbalu a nemůže hýbat s horní končetinou, jaká je správná první pomoc? (1 b.)**
  - a. K hraní fotbalu horní končetinu nepotřebuje, tedy pokračuje dál.
  - b. Horní končetina se zafixuje pomocí trojcípého šátku a hráč přestává hrát.
  - c. Použije se chladivý sprej k utlumení bolesti a hráč pokračuje ve hře.
3. **Pokud si Tvůj tatínek ořízne část prstu na cirkulárce, jaká bude první pomoc? (1 b.)**
  - a. Zastavím krvácení a vložím useknutý prst do sáčku s vodou, aby nedošlo k znečištění.
  - b. Zastavím krvácení a vložím useknutý prst do prázdného sáčku a do druhého sáčku vložím led či mraženou zeleninu. Následně oba sáčky držím u sebe, aby byl prst v chladu.
  - c. Zastavím krvácení a snažím se oříznutý prst přilepit leukoplast, aby se zvýšila šance k uzdravení poraněných cév.
4. **Jsi na dovolené u moře ve Španělsku. Na jaké telefonní číslo zavoláš v případě autonehody? (1 b.)**

\_\_\_\_\_
5. **Jestliže je na místě nehody více zraněných lidí, který je ohrožen nejvíce? (1 b.)**
  - a. Člověk, který mlčí.
  - b. Člověk, který křičí.
  - c. Člověk, který pláče.
6. **Napiš jednu pomůcku z lékárnicky (kromě trojcípého šátku), kterou můžeš využít k ošetření zlomeného zápěstí. (1 b.)**

\_\_\_\_\_
7. **Pokud najdeš člověka ležícího na zemi, který nereaguje, nedýchá a masivně krvácí. O co se postaráš jako první? (1 b.)**
  - a. Snažím se ho za každou cenu vzbudit.
  - b. Provedu záklon hlavy.
  - c. Zastavím krvácení.
8. **Pokud vytočíš v České republice číslo 158, kdo přijme tento hovor? (1 b.)**
  - a. Hasiči
  - b. Záchraná služba
  - c. Policie

9. Jaký je poměr mezi stlačováním hrudníku a umělými vdechy při resuscitaci dospělého člověka? (1 b.)
- 3 stlačení hrudníku, 1 vdech
  - 15 stlačení hrudníku, 2 vdechy
  - 30 stlačení hrudníku, 2 vdechy
10. Tvůj sourozenec si při pádu ze schodů způsobil otevřenou zlomeninu (část kosti vyčnívá z těla.) Jak budeš postupovat? (1 b.)
- Zastavím krvácení, ránu překryji sterilním obvazem a zavolám záchranou službu.
  - Na končetinu nastříkám chladivý sprej a zavolám záchranou službu.
  - Snažím se zjistit o jakou kost v končetině se jedná, protože každá má jinou první pomoc.
11. Pokud Tvůj kamarád masivně krvácí, tak nejprve: (1 b.)
- Pamatuji na pravidla bezpečnosti při manipulaci s cizí krví.
  - Vyčistím mu ránu studenou vodou, aby se zúžily cévy.
  - Zjistíš, zda se je o žilní či tepenné krvácení
12. Kdy musíš poskytnout první pomoc? (1 b.)
- Vždy. V opačném případě mohu skončit ve vězení.
  - První pomoc provádí pouze jedinec, který prošel zdravotním kurzem (policista, hasič, zdravotní sestra).
  - Pouze když je blízký člověk ohrožen.
13. Napiš jeden název písně, která má stejný rytmus jako frekvence stlačování hrudníku při umělé masáži. Pokud si ji budeš v duchu zpívat, může se stát pro Tebe velkým pomocníkem. (1 b.)
- 
14. V jakém případě se nejedná o kost? (1 b.)
- Zub
  - Nehet
  - Kostrč
15. Napiš jednu chorobu, která je přenosná zejména krví. (1 b.)
- 
16. Pokud vytočíš jednotné číslo tísňového volání (112), kdo tento hovor přijme? (1 b.)
- Záchranná služba
  - Kdokoliv
  - Hasiči

## Dotazník

### a) I. Část – hodnocení autorských aktivit

1. Líbily se Ti anglické aktivity na téma první pomoc? Ohodnot' body (5 = moc mě bavila; 1 = vůbec mě nebavila).

Pohybová aktivita Solve me! – ztráta vědomí	5	4	3	2	1
První pomoc při zlomenině	5	4	3	2	1
První pomoc při krvácení	5	4	3	2	1
Desková hra Save a life!	5	4	3	2	1
Soutěž Guess – odkrývání obrázků	5	4	3	2	1

2. Vyber aktivitu, která Tě nejvíce zaujala a účastnil/a by ses ji znovu i třeba u jiného tématu?

- Pohybová aktivita Solve me! – ztráta vědomí
- První pomoc při zlomenině
- První pomoc při krvácení
- Desková hra Save a life! – opakování první pomoci při ztrátě vědomí, zlomenině, krvácení
- Soutěž Guess – odkrývání skrytých polí – opakování slovíček k první pomoci

3. Stručně odůvodni, proč si zvolil zrovna tuto aktivitu. Co se ti na ní nejvíce líbilo?

**4. Vyber aktivitu, která pro Tebe byla nejvíce přínosná. Co si se dozvěděl/a či naučil/a?**

a. Pohybová aktivita Solve me! – ztráta vědomí

\_\_\_\_\_

b. První pomoc při zlomenině

\_\_\_\_\_

c. První pomoc při krvácení

\_\_\_\_\_

d. Desková hra Save a life! – opakování první pomoci při ztrátě vědomí, zlomenině, krvácení

\_\_\_\_\_

e. Soutěž Guess – odkrývání skrytých polí – opakování slovíček k první pomoci

\_\_\_\_\_

**5. Máš nějaké připomínky k předešlým aktivitám? Pomohl/a bys mi je vylepšit?**

Pohybová aktivita Solve me! ...

První pomoc při zlomenině...

První pomoc při krvácení...

Desková hra Save a life! ...

Soutěž Guess ...

**b) II. Část – sebereflexe**

**1. Jak moc je pro Tebe důležité poskytnout první pomoc při zlomenině, krvácení či ztrátě vědomí? Ohodnot' body (5 = velice důležité; 1 = nedůležité).**

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---

**2. Vnímáš znalost první pomoci ve spojitosti s anglickým jazykem jako důležité? Ohodnot' body (5 = velice důležité; 1 = nedůležité). Stručně odůvodni Tvé rozhodnutí.**

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---

**3. Zopakoval/a by sis vyučování jiného tématu v rámci ostatních předmětů v anglickém jazyce? Označ. Pokud ano, uveď předmět a stručně odůvodni Tvé rozhodnutí.**

Určitě ano	Spíše ano	Spíše ne	Určitě ne	Nevím
------------	-----------	----------	-----------	-------

V předmětu ... Protože...
------------------------------

## 11.4 Příloha 4 – Posttest 1,2 (kontrolní skupina)

Identifikační kód: \_\_\_\_\_

Počet bodů (max. 16): \_\_\_\_\_

### První pomoc

1. **K čemu se využívá AED (automatický externí defibrilátor)? (1 b.)**
  - a. Slouží k neprofesionálnímu monitorování mozkové aktivity během bezvědomí.
  - b. Slouží k neprofesionální resuscitaci, vydává elektrický výboj k srdci.
  - c. Nahrazuje dýchání z úst do úst.
2. **Hráč se zraní během fotbalu a nemůže hýbat s horní končetinou, jaká je správná první pomoc? (1 b.)**
  - a. K hraní fotbalu horní končetinu nepotřebuje, tedy pokračuje dál.
  - b. Horní končetina se zafixuje pomocí trojcípého šátku a hráč přestává hrát.
  - c. Použije se chladivý sprej k utlumení bolesti a hráč pokračuje ve hře.
3. **Pokud si Tvůj tatínek uřízne část prstu na cirkulárce, jaká bude první pomoc? (1 b.)**
  - a. Zastavím krvácení a vložím useknutý prst do sáčku s vodou, aby nedošlo k znečištění.
  - b. Zastavím krvácení a vložím useknutý prst do prázdného sáčku a do druhého sáčku vložím led či mraženou zeleninu. Následně oba sáčky držím u sebe, aby byl prst v chladu.
  - c. Zastavím krvácení a snažím se oříznutý prst přilepit leukoplastí, aby se zvýšila šance k uzdravení poraněných cév.
4. **Jsi na dovolené u moře ve Španělsku. Na jaké telefonní číslo zavoláš v případě autonehody? (1 b.)**

\_\_\_\_\_
5. **Jestliže je na místě nehody více zraněných lidí, který je ohrožen nejvíce? (1 b.)**
  - a. Člověk, který mlčí.
  - b. Člověk, který křičí.
  - c. Člověk, který pláče.
6. **Napiš jednu pomůcku z lékárnicky (kromě trojcípého šátku), kterou můžeš využít k ošetření zlomeného zápěstí. (1 b.)**

\_\_\_\_\_
7. **Pokud najdeš člověka ležícího na zemi, který nereaguje, nedýchá a masivně krvácí. O co se postaráš jako první? (1 b.)**
  - a. Snažím se ho za každou cenu vzbudit.
  - b. Provedu záklon hlavy.
  - c. Zastavím krvácení.
8. **Pokud vytočíš v České republice číslo 158, kdo přijme tento hovor? (1 b.)**
  - a. Hasiči
  - b. Záchraná služba
  - c. Policie

9. Jaký je poměr mezi stlačováním hrudníku a umělými vdechy při resuscitaci dospělého člověka? (1 b.)
- 3 stlačení hrudníku, 1 vdech
  - 15 stlačení hrudníku, 2 vdechy
  - 30 stlačení hrudníku, 2 vdechy
10. Tvůj sourozenec si při pádu ze schodů způsobil otevřenou zlomeninu (část kosti vyčnívá z těla.) Jak budeš postupovat? (1 b.)
- Zastavím krvácení, ránu překryji sterilním obvazem a zavolám záchranou službu.
  - Na končetinu nastříkám chladivý sprej a zavolám záchranou službu.
  - Snažím se zjistit o jakou kost v končetině se jedná, protože každá má jinou první pomoc.
11. Pokud Tvůj kamarád masivně krvácí, tak nejprve: (1 b.)
- Pamatuji na pravidla bezpečnosti při manipulaci s cizí krví.
  - Vyčistím mu ránu studenou vodou, aby se zúžily cévy.
  - Zjistíš, zda se je o žilní či tepenné krvácení
12. Kdy musíš poskytnout první pomoc? (1 b.)
- Vždy. V opačném případě mohu skončit ve vězení.
  - První pomoc provádí pouze jedinec, který prošel zdravotním kurzem (policista, hasič, zdravotní sestra).
  - Pouze když je blízký člověk ohrožen.
13. Napiš jeden název písně, která má stejný rytmus jako frekvence stlačování hrudníku při umělé masáži. Pokud si ji budeš v duchu zpívat, může se stát pro Tebe velkým pomocníkem. (1 b.)
- \_\_\_\_\_
14. V jakém případě se nejedná o kost? (1 b.)
- Zub
  - Nehet
  - Kostrč
15. Napiš jednu chorobu, která je přenosná zejména krví. (1 b.)
- \_\_\_\_\_
16. Pokud vytočíš jednotné číslo tísňového volání (112), kdo tento hovor přijme? (1 b.)
- Záchranná služba
  - Kdokoliv
  - Hasiči



## Dotazník

### a) I. Část – hodnocení výuky

1. Líbily se Ti anglické aktivity na téma první pomoc? Ohodnot' body (5 = moc mě bavila; 1 = vůbec mě nebavila).

První pomoc při ztrátě vědomí	5	4	3	2	1
První pomoc při zlomenině	5	4	3	2	1
První pomoc při krvácení	5	4	3	2	1

### b) II. Část – sebereflexe

1. Jak moc je pro Tebe důležité poskytnout první pomoc při zlomenině, krvácení či ztrátě vědomí? Ohodnot' body (5 = velice důležité; 1 = nedůležité).

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---

2. Vnímáš znalost první pomoci ve spojitosti s anglickým jazykem jako důležité? Ohodnot' body (5 = velice důležité; 1 = nedůležité). Stručně odůvodni Tvé rozhodnutí.

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---

## 11.5 Příloha 5 – Solve me!

# SOLVE ME!

Tom and Mark are going from school. While they are walking, they see a man who is lying on the street. They come closer and Tom is asking Mark, "What will we do, Mark?".....  
Solve the puzzle and help the boys.

1<sup>st</sup>

Cardiopulmonary resuscitation (CPR) is given

to:

- a) A person who is shouting.
- b) A person who is reacting but is not breathing.
- c) A person who is not reacting and is not breathing.

Hints:



Codes:

- a) STOP AND SOLVE
- b) CHECK THE HEAD AND THE REST OF THE BODY
- c) CHEST UNTIL THE AMBULANCE ARRIVES

© Pavla Bilková, 2022 – Solve me!

# SOLVE ME!

2<sup>nd</sup>

Who has to give first aid?

- a) A person who comes from the same family.
- b) Anyone who is able to help.
- c) Only a competent person such as a nurse or a doctor.

Hints:



Codes:

- a) FIND THE RIGHT
- b) AND TWO RESCUE BREATHS CONTINUE PRESSING THE
- c) CALL HELP AND TRY TO FIGURE OUT WHAT IS GOING ON

© Pavla Bilková, 2022 – Solve me!

# SOLVE ME!

3<sup>rd</sup>

How many times do you compress the chest and give rescue breaths, when performing cardiopulmonary resuscitation (CPR) to adults?

- a) 10 compressions, 2 breaths **a) IF THE MAN IS RESPONDING**
- b) 20 compressions, 2 breaths **b) PUT LITTLE PRESSURE ON**
- c) 30 compressions, 2 breaths **c) DOES NOT BREATHE, GIVE CPR 30 COMPRESSIONS**

Hints:

compressions [kəm'preʃənz]



breaths [breðs]



© Pavla Bilková, 2022 – Solve me!

# SOLVE ME!

4<sup>th</sup>

What would you do if you found a man lying on the street?

If I found a man lying on the street, I would.....

- a) check his breathing and if necessary, I would call the ambulance and I would perform CPR.
- b) call the ambulance and then I would go home.
- c) do nothing.

Hints:



Codes:

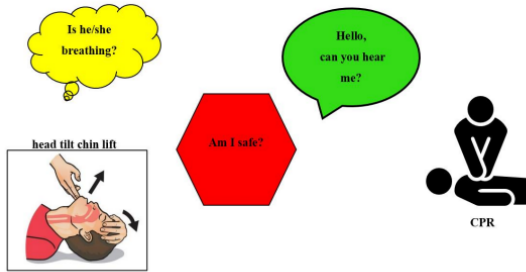
- a) IF THE PERSON
- b) MAKE SURE EVERYBODY
- c) DOES NOT RESPOND

© Pavla Bilková, 2022 – Solve me!

# SOLVE ME!

5<sup>th</sup>

In what order will you take these steps?



- a) head tilt chin lift Hello, can you hear me? Am I safe? CPR Is he/she breathing?  
 b) Am I safe? Hello, can you hear me? Is he/she breathing? head tilt chin lift CPR  
 c) Am I safe? CPR Hello, can you hear me? Is he/she breathing? head tilt chin lift

Codes:

- a) LEGS      b) BREATHING WITH AN EAR AND EYES      c) WITH A MIRROR

# SOLVE ME!

7<sup>th</sup>

How to check the breathing?



- a) Put an ear above the mouth and look if the chest is moving.  
 b) Touch the nose.  
 c) Put a tissue on the mouth.

Hints:



Codes:

- a) FOR HELP GIVE HEAD TILT  
 b) STOP THE BLEEDING  
 c) THE HEART OR THE BRAIN

# SOLVE ME!

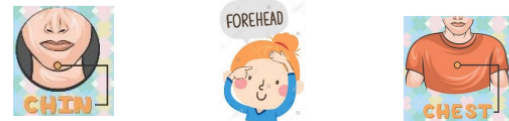
6<sup>th</sup>

How to give a head tilt chin lift?



- a) Put the chin down to the chest with one hand.  
 b) Hold the ears and pull up.  
 c) Put one hand on the forehead and make a little pressure and then use two/three fingers with the other hand and lift the chin.

Hints:



Codes:

- a) IS EVERYTHING      b) CALL AMBULANCE      c) CHIN LIFT CHECK HIS

# SOLVE ME!

8<sup>th</sup>

What does the word unconscious mean?

- a) no reaction to external impulses (speaking, pinching, shaking)  
 b) no breathing  
 c) closed eyes

Hints:

unconscious – bezvědomý

to pinch [pɪntʃ]

to shake [ʃeɪk]

to breathe [bri:ð]



Codes:

- a) THEN PINCH HIM CALL  
 b) IF THERE IS NO REACTION  
 c) HE MIGHT BE IN SHOCK

# SOLVE ME!

9<sup>th</sup>

If you do not know the unconscious man is breathing, you will:

- a) go away.
- b) start performing CPR anyway.
- c) let him sit.

Hints:

unconscious – bezvědomý

to breathe [bri:ð]



Codes:

- a) PUT YOUR ARM ON
- b) IS SAFE TALK TO HIM
- c) THINK OF HIS FAMILY

© Pavla Bilková, 2022 – Solve me!

# SOLVE ME!

10<sup>th</sup>

The injured person has to \_\_\_\_ before CPR.

- a) lie
- b) sit
- c) stand

a) MAKE SURE THE PLACE

b) FIND SOME

c) HIT THE HEAD

Hints:

injured person – zraněná osoba

	Infinitive	Present Tense	Past Tense	Past Participle	Present Participle
To lie	lie / lies	lay	lain	lying	

MEANING To be on a surface in a horizontal position.

INTRANSITIVE

- ✓ The cat lay on my keyboard and fell asleep.
- ✓ The boy is lying on the ground reading a magazine.

a)



b)



c)

© Pavla Bilková, 2022 – Solve me!

Results:

1c	2b	3c	4a	5b	6c	7a	8a	9b	10a
----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

1. CHEST UNTIL THE AMBULANCE ARRIVES
2. AND TWO RESCUE BREATHS CONTINUE PRESSING THE
3. DOES NOT BREATHE, GIVE CPR 30 COMPRESSIONS
4. IF THE PERSON
5. BREATHING WITH AN EAR AND EYES
6. CHIN LIFT CHECK HIS
7. FOR HELP GIVE HEAD TILT
8. THEN PINCH HIM CALL
9. IS SAFE TALK TO HIM
10. ENSURE THE PLACE

Puzzle:

ENSURE THE PLACE IS SAFE  
 TALK TO HIM  
 THEN PINCH HIM  
 CALL FOR HELP  
 GIVE HEAD TILT CHIN LIFT  
 CHECK HIS BREATHING WITH AN EAR AND EYES  
 IF THE PERSON DOES NOT BREATHE  
 GIVE CPR  
 30 COMPRESSIONS AND TWO RESCUE BREATHS

CONTINUE PRESSING THE CHEST  
 UNTIL THE AMBULANCE ARRIVES

## SOLVE ME!

Group: \_\_\_\_\_

1 <sup>st</sup>	
2 <sup>nd</sup>	
3 <sup>rd</sup>	
4 <sup>th</sup>	
5 <sup>th</sup>	
6 <sup>th</sup>	
7 <sup>th</sup>	
8 <sup>th</sup>	
9 <sup>th</sup>	
10 <sup>th</sup>	

### **PUZZLE:**



Zdroje

Abc rule: [\(2\) ABC Rule | Facebook](#)

Shouting: [A Cartoon Man Shouts Out. Stock Photo. Picture And Royalty Free Image. Image 18458635. \(123rf.com\)](#)

Compressions: [Chest compression operation in CPR, adapted from \[12\] | Download Scientific Diagram \(researchgate.net\)](#)

Breathing: [CPR \(healthylife.com\)](#)

Záklon hlavy: [Head tilt chin lift. | Download Scientific Diagram \(researchgate.net\)](#)

Chin: [Free Body parts chart for chin Graphic Vector - Stock by Pixlr](#)

Forehead: [Illustration of a Kid Girl Showing, Pointing to and Saying Forehead as Part of Naming Body Parts Series Stock Photo - Alamy](#)

Touch: [Unit 2 vocabulary words touch. unit 2 vocabulary words feel. - \[PPT Powerpoint\] \(cupdf.com\)](#)

Above: [\(168\) Pinterest](#)

Tissue: <https://image.shutterstock.com/z/stock-vector-box-of-tissue-paper-cartoon-vector-and-illustration-black-and-white-hand-drawn-sketch-style-216064408.jpg>

Shake: [Uživatel Finnish Word of Day na Twitteru: „Time for a verb! Today's word is "tärstä" which means "to shake" \(as in move from side to... https://t.co/XGLrel3SMp https://t.co/n2L9voJgfo" / Twitter](#)

To pinch: [Pinching: Self-Defense for Creating an Avenue of Escape \(mindfuldefense.com\)](#)

To breathe: [3 Ways to Breathe Deeply - wikiHow](#)

Sedět: [Sit Clipart Images - Theheretic](#)

Stand: [Standing man young people cartoon image Royalty Free Vector \(vectorstock.com\)](#)

Lie: [LAY vs. LIE - English Vocabulary](#)

## 11.6 Příloha 6 – Solve me! – QR kódy

# SOLVE ME!

Tom and Mark are going from school. While they are walking, they see a man who is lying on the street. They come closer and Tom is asking Mark. "What will we do, Mark?".....  
*Solve the puzzle and help the boys.*

1<sup>st</sup>



Codes:

- a) STOP AND SOLVE
- b) CHECK THE HEAD AND THE REST OF THE BODY
- c) CHEST UNTIL THE AMBULANCE ARRIVES

© Pavla Bilková, 2022 – Solve me!

# SOLVE ME!

2<sup>nd</sup>



Codes:

- a) FIND THE RIGHT
- b) AND TWO RESCUE BREATHS CONTINUE PRESSING THE
- c) CALL HELP AND TRY TO FIGURE OUT WHAT IS GOING ON

© Pavla Bilková, 2022 – Solve me!

# SOLVE ME!

3<sup>rd</sup>



Codes:

- a) IF THE MAN IS RESPONDING
- b) PUT LITTLE PRESSURE ON
- c) DOES NOT BREATHE, GIVE CPR 30 COMPRESSIONS

© Pavla Bilková, 2022 – Solve me!

# SOLVE ME!

4<sup>th</sup>



Codes:

- a) IF THE PERSON
- b) MAKE SURE EVERYBODY
- c) DOES NOT RESPOND

© Pavla Bilková, 2022 – Solve me!

# SOLVE ME!

5<sup>th</sup>



Codes:

- a) LEGS
- b) BREATHING WITH AN EAR AND EYES
- c) WITH A MIRROR

© Pavla Bilková, 2022 – Solve me!

# SOLVE ME!

7<sup>th</sup>



Codes:

- a) FOR HELP GIVE HEAD TILT
- b) STOP THE BLEEDING
- c) THE HEART OR THE BRAIN

© Pavla Bilková, 2022 – Solve me!

# SOLVE ME!

6<sup>th</sup>



Codes:

- a) IS EVERYTHING
- b) CALL AMBULANCE
- c) CHIN LIFT CHECK HIS

© Pavla Bilková, 2022 – Solve me!

# SOLVE ME!

8<sup>th</sup>



Codes:

- a) THEN PINCH HIM CALL
- b) IF THERE IS NO REACTION
- c) HE MIGHT BE IN SHOCK

© Pavla Bilková, 2022 – Solve me!

# SOLVE ME!

9<sup>th</sup>



Codes:

- a) PUT YOUR ARM ON
- b) IS SAFE TALK TO HIM
- c) THINK OF HIS FAMILY

# SOLVE ME!

10<sup>th</sup>



Codes

- a) MAKE SURE THE PLACE
- b) FIND SOME
- c) HIT THE HEAD



## 11.7 Příloha 7 – První pomoc při zlomenině

### First aid for fractures

1. a) Ask your partner about: Zeptej se souseda v lavici na:

- If he/she has ever been in hospital.
- If he/she has ever broken something.



Have you ever been in hospital?	}	Yes, I have
Have you ever broken something?		No, I haven't

b) Circle yes/no according to the truth. Zakroužkuj ano/ne podle pravdy.

I have been in hospital.	Yes	No
I have broken something (my leg).	Yes	No
My partner has been in hospital.	Yes	No
My partner has broken something (his/her leg).	Yes	No

2. Circle the things which will help you if you break something. Zakroužkuj věci, které Ti pomůžou, pokud si něco zlomíš.



triangular bandage



hairbrush



bandage

3. Match. Spoj.

1 <sup>st</sup> If I break my leg,	a) if I think my leg is broken.
2 <sup>nd</sup> I should call the ambulance	b) 112.
3 <sup>rd</sup> The ambulance number is	c) I will sit and relax.
4 <sup>th</sup> I will use a bandage for	d) an open fracture.
5 <sup>th</sup> The emergency number in Europe is	e) a triangular bandage on.
6 <sup>th</sup> If I break my arm, I will put	f) 155.

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

# First aid for fractures

1. a) Ask your partner about: Zeptej se souseda v lavici na:

- If he/she has ever been in hospital.
- If he/she has ever broken something.

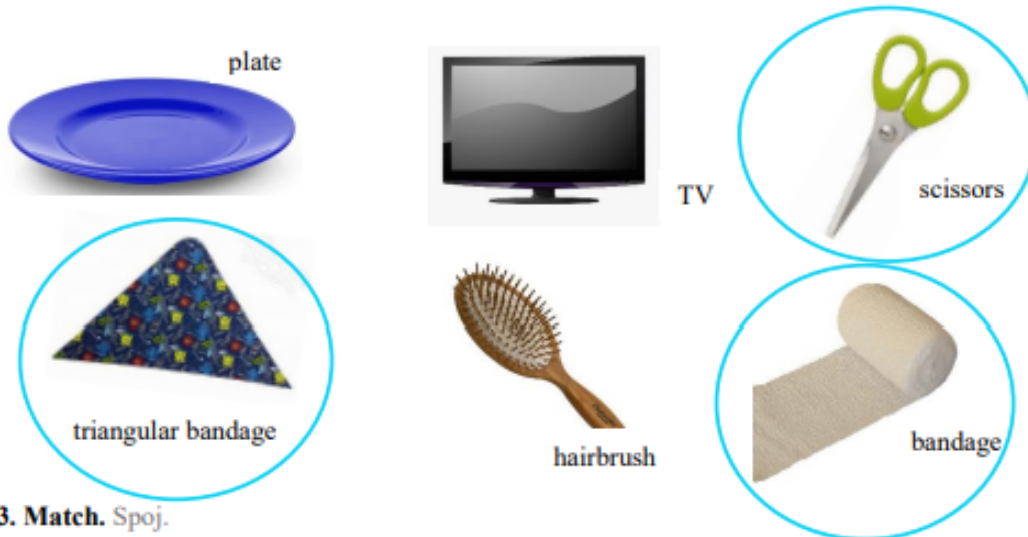
Have you ever been in hospital?	}	Yes, I have
Have you ever broken something?		No, I haven't



b) Circle yes/no according to the truth. Zakroužkuj ano/ne podle pravdy.

I have been in hospital.	Yes	No
I have broken something (my leg).	Yes	No
My partner has been in hospital.	Yes	No
My partner has broken something (his/her leg).	Yes	No

2. Circle the things which will help you if you break something. Zakroužkuj věci, které Ti mohou pomoci, pokud si něco zlomíš.



3. Match. Spoj.

1 <sup>st</sup> If I break my leg.	a) if I think my leg is broken.
2 <sup>nd</sup> I should call the ambulance	b) 112.
3 <sup>rd</sup> The ambulance number is	c) I will sit and relax.
4 <sup>th</sup> I will use a bandage for	d) an open fracture.
5 <sup>th</sup> The emergency number in Europe is	e) a triangular bandage on.
6 <sup>th</sup> If I break my arm, I will put	f) 155.

1c	2a	3f	4d	5b	6e
----	----	----	----	----	----

Zdroje:

1. Bandage: [HypaBand Crepe Cotton Bandage, 7.5cmx4.5m | Bandages | Safety First Aid](#)
2. Hairbrush: [Amazon.com : Ambassador Hairbrush, Ashwood Large Oval, Wood Pins, 1 Hairbrush : Hair Brushes : Beauty](#)
3. Scissors: [MÅLA Scissors - IKEA](#)
4. Plate: [Blue Plate: snímky, stock fotografie a vektory | Shutterstock](#)
5. Triangular bandage: [Funkční trojčipý šátek Elano, Příšerky, modrá | Maláček.cz \(malacek.cz\)](#)
6. Tv: [Flat Screen Television Wall Png , Transparent Cartoon, Free Cliparts & Silhouettes - NetClipart](#)

## 11.8 Příloha 8 – První pomoc při krvácení

### First aid for bleeding

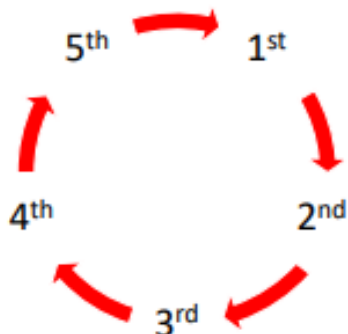
1) Read the text and answer the questions. Přečti si text a odpověz na otázky.

“Today is very hot, isn't it, Tom?” Peter says. “Yeah, it is almost **31 degrees Celsius**. Let's eat the watermelon, which is in the fridge. Do you want some?” Tom asks Peter. “That sounds great,” Peter says. While Tom is cutting watermelon into small pieces, the **knife** slips out of his hand, and Tom gets himself **injured** badly. **Blood** is everywhere and it is coming out of the **wound** on his **forearm**.

- What colour is **blood**? \_\_\_\_\_
- **What happened?** a) Tom burnt himself. b) Tom cut himself.

2) How will they stop the bleeding? Put into right order the steps which the boys will follow: Jak zastaví krvácení? Seřaď do správného pořadí kroky, které kluci budou následovat:

Call ambulance	Put cover layer (handkerchief, gauze) on
Sit down/Lie down	Put pressure bandage on
	Press the wound



3) Solve. Vyřeš.

BOLOD – \_\_\_\_\_ – red liquid




WNUOD – \_\_\_\_\_ – an injury to a part of body by a weapon


PEALSTR – \_\_\_\_\_ – a sticking thing which you will put on a little cut

BAAGDNE – \_\_\_\_\_ – you have to stop the bleeding with elastic and pressure .....

FERGINS – \_\_\_\_\_ – there are five .....on your hand

4) Complete the telephone numbers for emergency. Dopln telefonní čísla pro naléhavé situace.

Police \_\_\_\_\_  Ambulance \_\_\_\_\_  Firefighters \_\_\_\_\_ 

EU emergency number: \_\_\_\_\_ 

1) Hints:

31 °C – thirty-one degrees Celsius  
to get injured – zranit se  
to slip out of – vyklouznout z  
wound – rána

watermelon - 

knife 

forearm 

2.3) Hints:

to press – stisknout, zatlačit  
cover layer – krycí vrstva



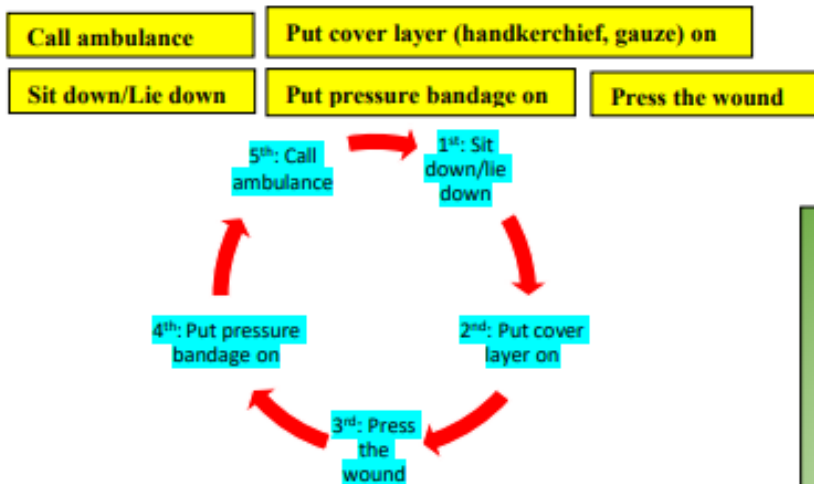
# First aid for bleeding

1) Read the text and answer the questions. Přečti si text a odpověz na otázky.

“Today is very hot, isn’t it, Tom?” Peter says. “Yeah, it is almost **31 degrees Celsius**. Let’s eat the watermelon, which is in the fridge. Do you want some?” Tom asks Peter. “That sounds great,” Peter says. While Tom is cutting watermelon into small pieces, the **knife** slips out of his hand, and Tom gets himself **injured** badly. **Blood** is everywhere and it is coming out of the **wound** on his **forearm**.

- What colour is **blood**? **red**
- What happened? a) Tom burnt himself. b) Tom cut himself.

2) How will they stop bleeding? Put into right order the steps which the boys will follow: Jak zastaví krvácení? Seřad' do správného pořadí kroky, které kluci budou následovat:



## 1) Hints:

31 °C – thirty-one degrees Celsius  
to get injured – zranit se  
to slip out of – vyklouznout z  
wound – rána



## 2.3) Hints:

to press – stisknout, zatlačit  
cover layer – krycí vrstva



3) Solve. Vyřeš.

BOLOD – **BLOOD** – red liquid




WNUOD – **WOUND** – an injury to a part of body by a weapon


PEALSTR – **PLASTER** – a sticking thing which you will put on a little cut

BAAGDNE – **BANDAGE** – you have to stop the bleeding with elastic and pressure .....

FERGINS – **FINGERS** – there are five .....on your hand

4) Complete the telephone numbers for emergency. Doplň telefonní čísla pro naléhavé situace.

Police **158**  Ambulance **155**  Firefighters **150** 

EU emergency number: **112** 

Zdroje:

Nůž: [Tescoma Nůž kuchařský AZZA 16 cm \(884529\) | MALL.CZ](#)

Předloktí: [The Importance of Forearm Strength and How to Build It - Scientific American](#)

Meloun: [7 Health Benefits of Watermelon \(insider.com\)](#)

Krev: [20 Things You Didn't Know About... Blood | Discover Magazine](#)

Prsty: [What would your life be like if we were born with 11 fingers? Apparently an extra finger could be quite handy | Health24 \(news24.com\)](#)

Náplast: [FABRIplast Plaster with fabric dressing, 6 cm x 1 m | Podology \ Special Systems Podology \ Opatrunki i bandaže | Lady's Nails Cosmetics – LNC shop and cosmetic wholesale company \(ladys-nails.eu\)](#)

Obvaz: [HypaBand Crepe Cotton Bandage, 7.5cmx4.5m | Bandages | Safety First Aid](#)

Rána: [Wound care in the Emergency Department - ED Areyouprepared? \(ed-areyouprepared.com\)](#)

## 11.9 Příloha 9 – Desková hra – Save a life! (pravidla)



# SAVE A LIFE!



## FIRST AID BOARD GAME

© Bc. Pavla Bílková, 2022

### Úvod

Tato desková hra vznikla jako součást diplomové práce Bc. Pavly Bílkové, studentky Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích, jako doprovodný materiál pro výuku první pomoci metodou CLIL s užitím anglického jazyka. Hra je určena žákům druhého stupně ale i dalším jedincům, kteří mají zájem si posílit své znalosti jednak v oblasti první pomoci, tak i anglického jazyka.

### Obsah

- Hrací plocha
- 72 hracích karet
- 5 figurek a stojánků
- Hrací kostka
- Papírový blok a tužka
- Obvaz
- Trojcípý šátek
- Pravidla

### Cíl hry

Po správném zodpovězení otázek se dostaneš do cíle, a staneš se tak expertem v oblasti první pomoci, a k tomu si zopakuješ anglický jazyk.



## Návod

V této hře jsou 3 kategorie otázek:

- **Multiple choice**
  - Pro zodpovězení otázky hráč volí jednu správnou odpověď ze tří možných.
- **Complete**
  - Hráč zodpovídá otázku pomocí jednoho slova či krátké věty.
  - Hráč musí zodpovědět informaci, která je tučně zbarvená, aby mohl postoupit na hrací desce.
- **Special**
  - Jedná se speciální otázku, kdy hráč musí provést jeden z následujících úkonů:
    - Správně vyslovit anglické slovíčko.
    - Nakreslit daný úkol.
    - Vykonat praktický úkol.

## Hra

Didaktická hra se může hrát formou jednotlivců neboli všichni proti všem, ale zároveň je možné ji hrát v týmech.

### Verze jednotlivci (2-5 hráčů)

1. Hráči si vybírají hrací figurku od nejmladšího k nejstaršímu. Po zvolení figurky hra začíná tak, že si nejmladší jedinec (Hráč 1) vezme oranžovou kartu a přečte otázku hráči po jeho levici (Hráč 2). Pokud daný hráč (Hráč 2) odpoví na otázku správně, hází si kostkou a postoupí o daný počet na desce. (Podle barvy pole, které bylo hodem určeno, bude si v příštím kole vytahovat danou barevnou kartu). Kartička se dává zpět dospod balíčku.
2. Pokud hráč (Hráč 2) nezodpověděl otázku správně (má pouze 1 pokus), otázka je nabídnuta ostatním hráčům. Pokud více hráčů zná odpověď, hodí si kostkou a vítěz s nejvyšším číslem odpovídá na otázku. Za předpokladu, že je odpověď chybná, hráči dají kartičku doprostřed, dobrovolník ji přečte ještě jednou nahlas. Poté se společně všichni zamyslí nad významem otázky a k ní příslušné odpovědi, a nakonec se vrací dospod balíčku s možností, že ji hráči budou zodpovídat ještě jednou v průběhu hry.



3. Následně si vytahuje oranžovou kartu hráč po levici prvního hráče (Hráč 2) a princip hry se opakuje<sup>1</sup>.
4. Vítězem se stává ten, kdo se první dostane do cíle, a stane se tak expertem v první pomoci.

#### Verze týmy (4-8 hráčů)

1. Hráči se rozdělí do dvojic a pokud se nemohou dohodnout sami, tak vybírají jednu figurku od nejmladšího hráče (první vybírá dvojice s nejmladším hráčem). Hra začíná tak, že si každá dvojice sedne vedle sebe a vytvoří kruh kolem hrací desky. Začíná ta dvojice, ve které je nejmladší hráč a dále po směru hodinových ručiček.
2. Jeden hráč z první dvojice přečte oranžovou otázku, kterou položí dvojici po jejich levici. Pokud dvojice odpoví správně, jeden z dvojice hází kostkou a figurka daného týmu se posune o daný počet na hrací ploše. Příští kolo se v házení kostkou vystřídají.
3. V případě, že hráči z dané dvojice nezodpověděli otázku správně, daná otázka je nabídnuta ostatním hráčům. Ostatní dvojice se mohou poradit. Jeden z každé dvojice hodí hrací kostkou, kdy nejvyšší číslo umožňuje zodpovědět otázku. V případě chybné odpovědi nikdo nepostupuje a kartička se opět vrací dospod balíčku.
4. Následuje další hráč z jiné dvojice, který si opět vytahuje oranžovou kartičku a celý postup se opakuje.<sup>2</sup>
5. Po prvním kole se vystřídají všechny dvojice a v následném kole si hráči prohodí role, tedy jeden z dvojice čte kartičku a druhý hází kostkou po zodpovězení otázky.
6. Vítězové se stávají ti, kteří se dostanou nejrychleji do cíle a stanou se experti v poskytování první pomoci.

#### **Speciální políčka**

**Green spot** – Good job! Because of your active participation during your first aid course, you have just saved your friend's life. Go three spots forward. (Dobrá práce! Kvůli Tvé aktivní účasti na kurzu první pomoci si zachránil život svého kamaráda. Postup o tři pole).



















**Red spot** – Ouch! You have not given first aid to a stranger in emergency! Go three spots back. (Neposkytl si první pomoc člověku v nouzi! Vrať se o tři pole).








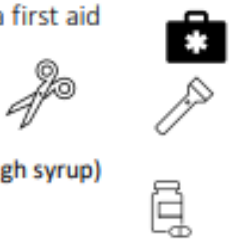
---












<sup>1</sup> První kolo si hráči vytahují pouze oranžové karty. V dalších kolech se barvy budou různit podle čísla na hrací kostce.










<sup>2</sup> První kolo si hráči vytahují pouze oranžové karty. V dalších kolech se barvy budou různit podle čísla na hrací kostce.

## 11.9.1 Příloha 10 – Desková hra – Save a life! (hrací karty)











<p><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>What is the AED used for?</p> <p>a) It replaces breathing.  <b>b) It delivers an electric shot through the chest to the heart*.</b>  c) It stops bleeding.</p> <p>*heart [ha:t] </p> 	<p><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>Which option says that something is good?</p> <p>a) I have got a bruise* on my body.  b) She has burnt* herself.  <b>c) They have saved their mother's life.</b></p> <p>*bruise [bru:z]; to burn [bɜ:n] – burnt – burnt</p>  
<p><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>What are the symptoms of epilepsy?</p> <p>a) runny nose and cough  <b>b) seizures*, rapid movements of the body</b>  c) hunger, bruise</p> <p>*seizures ['si:ʒəz]</p>    	<p><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>What would be your advice if your father were stung* by a bee?</p> <p>a) <b>Cool the wound (ice cube), call an ambulance, in case use EPIPEN injection with adrenaline.</b>  b) Blow on the wound, let him relax.  c) Take an aspirin.</p> <p>*to sting [stɪŋ] – stung – stung; to cool – to make it cold</p>  
<p><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>If your uncle had some glass in his forearm*, you would:</p> <p>a) take the glass out carefully.  <b>b) press the spot around the wound and put some gauze* on it to prevent the infection.</b>  c) put it in the water to hydrate.</p> <p>*forearm ['fɔ:r,ɑ:m]   *gauze ['gɔ:z] </p>	<p><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>What can you use to prevent infection?</p> <p>a) tablets, sugar  b) gloves, oil  <b>c) rubbing alcohol, hand sanitizer*</b></p> <p>*hand sanitizer ['hænd ,sæntaɪzə]</p> 
<p><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>If there are many injured people, firstly, you will have to focus on:</p> <p>a) the person who is crying.  <b>b) the person who is quiet.</b>  c) the person who is shouting.</p>   	<p><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>The football knocked the breath* of your sister. Your advice would be:</p> <p>a) <b>Calm her down, do not panic.</b>  b) Give her a glass of water.  c) Shout* at her.</p> <p>*knock the breath – to hit someone, so that they cannot breathe easily  *to shout – to speak very loudly</p>  









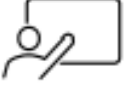


<p style="text-align: center;"><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>What is the ratio of compressions* to breaths* when performing CPR to adults?</p> <p>a) 20 compressions; 2 breaths  <b>b) 30 compressions; 2 breaths</b>  c) 15 compressions; 2 breaths</p>  <p><i>*compressions [kam'preʃənz]; breaths [breðs]</i></p>	<p style="text-align: center;"><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>What is the best place for performing CPR?</p> <p>a) a soft bed  b) on a chair  <b>c) hard surface</b></p> 
<p style="text-align: center;"><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>What would you use a sticking plaster for?</p> <p>a) choking  b) heart attack  <b>c) cut</b></p> 	<p style="text-align: center;"><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>Which option says that something is wrong*?</p> <p>a) <b>I have broken my arm.</b>  b) They have won a lottery.  c) She has gone shopping</p> <p><i>*wrong [rɒŋ]</i></p> 
<p style="text-align: center;"><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>Choose what you <u>cannot do</u> with a broken leg:</p> <p>a) to sit  <b>b) to move (to play football, to dance, to hike)</b>  c) to cry</p> 	<p style="text-align: center;"><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>What <u>is not</u> first aid?</p> <p>a) <b>curing a person</b>  b) saving a life  c) calling an ambulance</p> 
<p style="text-align: center;"><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>A: Help me, please!  B: What happened?  A: I fell off my bike and now I cannot stand up.  B: Don't move, I will help you.</p> <p><u>What was the injured man doing?</u></p> <p>a) <b>He was exercising.</b>  b) He was singing.  c) He was calling to his friend.</p> 	<p style="text-align: center;"><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>Choose what thing <u>is not</u> in a first aid kit:</p> <p>a) scissors  <b>b) a torch</b>  c) medicine (tablets, cough syrup)</p> 


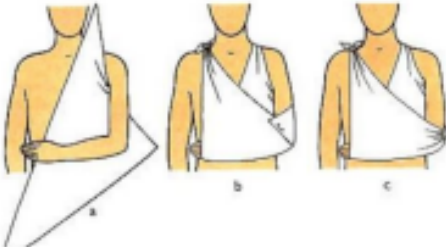











<p style="text-align: center;"><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>During the emergency call, the call ends:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) the ambulance operator</li> <li>b) the person who is calling an ambulance</li> <li>c) nobody – It will end automatically after two minutes</li> </ul>	<p style="text-align: center;"><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>What might happen to a person who does not give first aid in emergency?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) The person might get a special prize.</li> <li>b) The person might get a lot of money.</li> <li>c) <b>The person might go to prison.</b></li> </ul> <p>prize [praɪz]  </p>
<p style="text-align: center;"><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>What is the ratio of compressions* to breaths* when performing CPR to children (one-month-old to puberty)?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) 10 compressions; 2 breaths</li> <li>b) <b>15 compressions; 2 breaths</b></li> <li>c) 20 compressions; 2 breaths</li> </ul> <p><i>*compressions [kəmˈpreʃnz]; breaths [breðs]</i></p> 	<p style="text-align: center;"><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>In what situation would you use a bandage?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) choking</li> <li>b) heart attack</li> <li>c) <b>bleeding</b></li> </ul>   
<p style="text-align: center;"><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>A man is going in the street. He suddenly falls on the ground. What will you do first?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) I will call an ambulance.</li> <li>b) <b>I will come closer.</b></li> <li>c) I will panic.</li> </ul>	<p style="text-align: center;"><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>If it is really hot weather and you are thirsty, what kind of water will you drink?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) hot</li> <li>b) <b>tepid*</b></li> <li>c) cold</li> </ul> <p><i>*tepid – warm</i></p> 
<p style="text-align: center;"><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>The most people die* every year while taking:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>1) an aeroplane</li> <li>2) <b>a car</b></li> <li>3) a ship</li> </ul>    <p><i>*to die – to stop living</i></p>	<p style="text-align: center;"><b>MULTIPLE CHOICE</b></p> <p>When do you make sure that the person is breathing?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) it does not matter</li> <li>b) after CPR*</li> <li>c) <b>before CPR</b></li> </ul>  <p><i>* to breathe (v) [briːð] x breath (n) [breθ]</i>  <i>*CPR – cardiopulmonary resuscitation</i></p>

<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>What is the emergency number in Europe?</p> <p style="text-align: center;"><b>112</b> (one hundred and twelve) (one-one-two)</p> 	<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>What is the emergency number in North America?</p> <p style="text-align: center;"><b>911</b> (nine hundred and eleven) (nine-one-one)</p> 
<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>What does the ABC rule in first aid mean?</p> <p><b>Airways</b> – Make sure the airway is clear with no obstruction</p> <p><b>Breathing</b> – Is the person breathing?</p> <p><b>Circulation</b> – Start CPR (cardiopulmonary resuscitation)</p>	<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>Say all the emergency numbers used in the Czech Republic. Do you know the technique for remembering it?</p> <p><b>150</b> – zero represents the hose or a pond </p> <p><b>155</b> – five represents a wheelchair </p> <p><b>158</b> – eight represents handcuffs </p> <p><b>112</b> (used in European Union as the emergency number); <b>156</b></p>
<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>In an overcrowded room a man falls on the ground. He is not feeling well, and he has got a chest pain. Your grandpa injures his ankle. Who would you deal with first?</p>   <p>If you are alone, you have to check the person with a chest pain first. It could be a heart attack.</p> <p>Try to keep calm, open a window. Loosen any tight clothing. Ask him about chest pain medicine. Call an ambulance.</p>	<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>Say at least <u>two situations</u> when is important to give first aid otherwise the person might die.</p> <p><b>bleeding, heart attack, head and spine injuries, a lack of sugar, hypothermia (hypo – low, thermic – temperature), poisoning (snake, mushrooms)</b></p>  
<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>Have you ever got hurt when you were running or cycling? What did you do? Tell us about it.</p> <p><u>Useful vocabulary:</u></p> <p><b>helmet, bruise, graze wound, blood, ambulance</b></p> <p><b>fall – fell – fallen</b></p> <p><b>hit – hit – hit</b></p> <p><b>stand – stood – stood</b></p>	<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>You are calling an ambulance. What steps do you follow while calling?</p> <ol style="list-style-type: none"> <li><b>1. Introduce yourself</b> (My name is...)</li> <li><b>2. What happened?</b> (My friend fell off his bike, and he is not responding).</li> <li><b>3. Where are you?</b> (Try to say the exact location)</li> <li><b>4. Other information about the injured person</b> (age, illness, gender)</li> <li><b>5. What is your telephone number?</b></li> </ol>







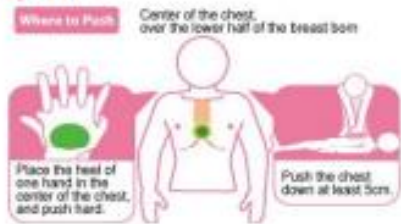







<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>Where is the nearest AED? You can look up online.</p> <p><b>AED is usually at places with a lot of people such as hospitals, supermarkets, airports, schools.</b></p> 	<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>Why is being in contact with another person's blood* dangerous?</p> <p><b>There is a high risk of being infected with viruses (HIV virus) or bacteria.</b></p>  <p>*blood [blʌd]</p>
<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>Put into the right order the steps for a bleeding nose.</p>  <ul style="list-style-type: none"> <li>• Spit the blood out of your mouth (2,3)</li> <li>• Be careful and relax for the rest of the day (4)</li> <li>• Give something cold on the back of your neck (2,3)</li> <li>• Sit down and bend your head forward (1)</li> </ul>	<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>What would you do if your classmate choked on food?</p>  <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Let the person cough than if it does not work, hit the middle place between the shoulder blades. *</li> <li>2. If the person is still choking, do Heimlich maneuver.</li> </ol>  <p>*shoulder blades - lopatky</p> 
<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>Think of one situation when you would need protective gloves.</p> <p><b>(for example: bleeding and burns)</b></p>  <p>You use protective gloves when there is <b>blood</b>, but also it is good to use protective gloves while you are manipulating with a stranger.</p> <p><b>Remember: Your safety always first!</b></p>	<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>Say five verbs which you could use in an emergency.</p> <p><b>(bleed, sit down, call, go, press, cool...)</b></p> 
<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>What will you do if you have a blister on your toe?</p> <p>If I have a blister on my toe, I will ...</p>  <p><b>Do not puncture a blister, you could be infected!</b></p> <p><b>Put gauze on it and fix it.</b></p> <p><b>If the blister is small, you can use a sticking plaster.</b></p>	<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>If your friend suffers from hypoglycemia*, he will need sugar. What sweet things can you use as a source of sugar?</p> <p><u>For example:</u></p> <p><b>coke</b></p> <p><b>chocolate</b></p> <p><b>sugar cube</b></p>  <p>*hypoglycemia – lack of sugar</p>

<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>What does <u>prevention</u> mean in relation to first aid? Say at least three things.</p> <p><u>For example:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Being careful on the road </li> <li>• Being careful when using a box of matches </li> <li>• Being careful using something sharp (scissors, a knife)  </li> </ul>	<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>If your friend Lisa bled and does not respond, would would you do first?</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Stop the bleeding</li> <li>2. Follow the ABC rule and call an ambulance</li> </ol>
<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>How long do you have to perform CPR to a person?</p> <p><b>Until the ambulance arrives, or the injured person becomes *conscious.</b></p> <p>*conscious – být při vědomí</p>	<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>What is the longest CPR on a patient who survived? Look up online.</p>  <p>to survive [sa'vaiv] – to continue to live</p>
<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>What a tool would you use for getting out a tick? Say it in Czech.</p> <p><b>You can you a pair of tweezers or buy a special tool for ticks only</b></p> <p>tick [tik]  </p>	<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>How can you say differently: <u>the heart is beating.</u></p> <p><u>For example:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• The heart is OK.</li> <li>• The heart is working.</li> <li>• The heart is functioning.</li> <li>• The heart is running.</li> </ul> 
<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>If you do not feel well at school, what will you do?</p> <p>You should always tell somebody adult (usually your teacher).</p> 	<p style="text-align: center;"><b>COMPLETE</b></p> <p>What would you use to stop bleeding if you were in a forest with no first aid kit?</p> <p><u>For example:</u> <b>a T-shirt, a tissue, a plastic bag (pressure bandage)</b></p>  

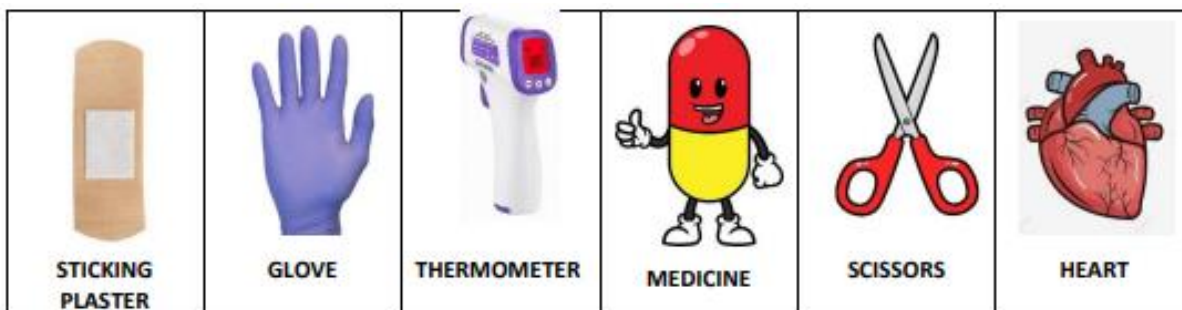
<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Think of one word related to first aid and write the first and the last letter on the paper. The others must guess. The person who knows first also can roll the dice.</p> <p>For example: syringe [sɪˈrɪndʒ]</p> <p>S _ _ _ _ E</p> 	<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Put a triangular bandage on somebody's arm.</p> 
<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Pantomime a tool from the first aid kit. The person who knows first also can roll the dice.</p> <p><u>for instance:</u></p> <p>scissors [ˈsɪzəz] </p> <p>syringe [sɪˈrɪndʒ] </p> <p>thermometer [θəˈmɒmɪtə] </p> <p>mask [mɑːsk] </p> 	<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Tell us where your home first aid kit is.</p> <p><u>For example:</u> in the kitchen, in the hallway</p> 
<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Guess what the top five common accidents at home are. Say at least one correctly. Then find out online.</p> <p><u>Vocabulary:</u> cuts; choking; falling objects; poisoning; bruises; trips and falls; burns</p>	<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Say and point these organs on your partner or a person next to you. Have at least one correct.</p> <p>Brain (thinking) </p> <p>Heart (blood) </p> <p>Ear (hearing) </p> <p>Lungs (breathing) </p>
<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Look around you. What could you possibly use to fix a broken leg?</p> <p><u>For example:</u> wooden sticks, pointer, bandages</p>	<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Where do people keep the first aid kit in the car? Say it in Czech.</p> <p><b>In the back boot, trunk*</b></p>  <p>*boot, trunk – kufr</p>



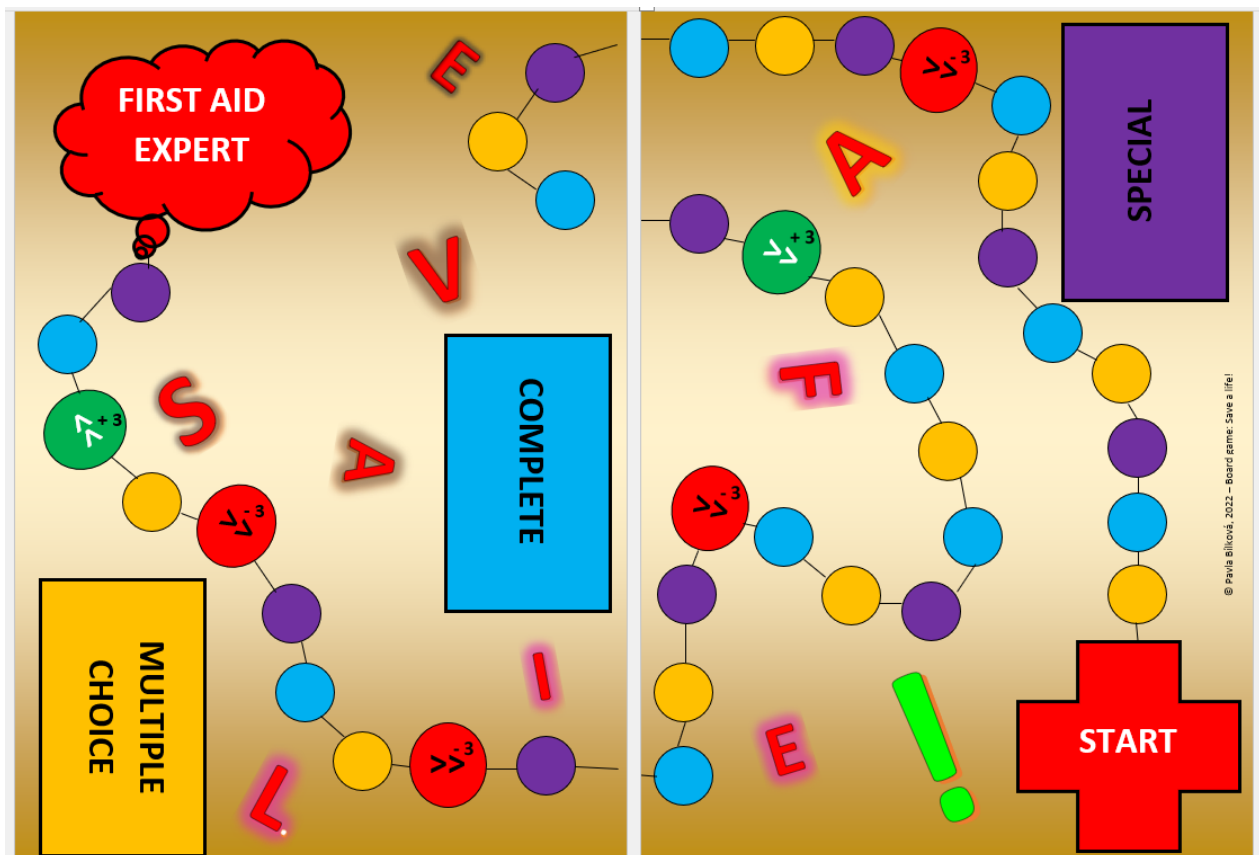
<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Perform <u>head tilt chin lift</u> to your partner or a person next to you.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;">   </div>	<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Imagine that your friend is massively bleeding* out of his wrist*. Give him first aid.</p> <p><b><u>The bleeding has to stop.</u></b>  <b>Press the wound with two fingers (wear protective gloves, or plastic bag) or put pressure bandage</b></p>  <p>*to bleed [bli:d]; wrist [rɪst]</p>
<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>What is in the picture?</p> <div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg); font-weight: bold; margin-right: 10px;">A first aid kit</div>  </div>	<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Your partner or a person next to you will pantomime epilepsy. At first, revise the symptoms and then give him first aid.</p>  <p><b><u>the symptoms of epilepsy are: rapid movements, unconsciousness, no reaction</u></b>  <b>Put all the things that may hurt him away and protect the head.</b>  <b>Perform head tilt-chin lift maneuver. If the person has got seizures for the first time, call an ambulance.</b></p>
<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Where is the emergency exit at your school? If you do not know, try to find out.</p> <div style="text-align: center;">  </div> <p><b>Emergency exits are used if fire breaks out or a bomb is in the building.</b></p>	<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Show the spot where you put hands when performing CPR.</p> <div style="text-align: center;">  <p><b>Where to Push</b> Center of the chest, over the lower half of the breastbone</p> <p>Place the heel of one hand in the center of the chest, and push hard.</p> <p>Push the chest down at least 5cm.</p> </div>
<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Do you know the app called Záchranka? What's that? If you do not know, look up online. Say it in Czech.</p> <div style="text-align: center;">  </div>	<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Show the right technique how to wash your hands properly.</p> <div style="text-align: center;">  </div>

<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>What song can help you when you are performing CPR?</p> <p><b>For example:</b>  <b>Adele – Rolling in the deep</b>  <b>Bee Gees – Staying alive</b></p> <p><b>(Metronome: 100 –120 bpm)</b></p>	<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Your friend has been hit by an electric shock (your partner or a person next to you). Give him first aid.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Unplug the electric device (iron, kettle, hairdryer); turn off the circuit breakers (jističe)</li> <li>2. Separate the electric device from the person (use wooden or a plastic stick)</li> <li>3. ABC (airways, breathing, circulation)</li> <li>4. Call an ambulance (<u>hypothetically</u>)</li> </ol>
<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Write these two words (krev; krvácet) in their English equivalents on a sheet of paper: Both of them start with b.</p> <p><b>Do you say it correctly?</b></p> <p><b>Krev – blood [blʌd]</b></p> <p><b>Krvácet – to bleed [bli:d]</b></p>	<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Listen to a song called:  Head, shoulders, knees and toes.</p> <div style="text-align: center;">  </div>
<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Take a doll or a teddy bear (imagine it is as a baby). Perform the CPR. Before that discuss the differences from CPR to adults and children.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Begin with five breaths - Breathe to the mouth and to the nose at the same time</b></li> <li>• <b>Do not tilt the head back</b></li> <li>• <b>CPR is done with two fingers and the ratio is three compressions to one breath</b></li> </ul> <p>*to breathe (v) [bri:ð] x breath (n) [breθ]</p> <div style="text-align: right;">  </div>	<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Say these words and focus on the pronunciation.  <u>Breath</u> and <u>breathe</u></p> <p><b>Breath is a noun (podstatné jméno)</b>  <b>to breathe is a verb (sloveso)</b>  <b>Notice different pronunciation.</b></p> <p>*to breathe (v) [bri:ð] x breath (n) [breθ]</p>
<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Show how you would wash your friend's right eye if something was there.</p> <p><b>Take protective gloves and put the head above the sink so the clean eye (here left) is up – to prevent from infection</b></p> <p><b>Wash out for about ten minutes, then use gauze and go to a doctor if it still hurts</b></p>	<p style="text-align: center;"><b>SPECIAL</b></p> <p>Make one sentence with the word tick.</p> <p><u>For example:</u></p> <p><b>I have a tick on my body.</b>  <b>I found a tick on my arm.</b></p> <div style="text-align: right;">  </div>

### 11.9.2 Příloha 11 – Desková hra – Save a life! (hrací figurky)



### 11.9.3 Příloha 12 – Desková hra – Save a life! (hrací plocha)



Zdroje obrázku:

AED: [Freestanding Tabletop Automated External Defibrillator \(AED\) Sign | Safetyshop](#)

Triangular bandage: [OBVAZOVÁ TECHNIKA \(szscb.cz\)](#)

Chin: [Free Body parts chart for chin Graphic Vector - Stock by Pixlr](#)

Záklon hlavy: [Head tilt chin lift. | Download Scientific Diagram \(researchgate.net\)](#)

Hiv: [Rubber Imitations Stock Illustrations – 1,753 Rubber Imitations Stock Illustrations, Vectors & Clipart - Dreamstime](#)

Krev: [HAASTIGE SPOED.. – The Garden of Violet](#)

Seizures: [Tonic-clonic seizures | Seizure types | Epileptic seizures | Guide for schools \(youngepilepsy.org.uk\)](#)

Cough, bruise, runny nose: [Health Vocabulary: Health and Healthcare in English • 7ESL](#)

Zápěstí: [bloody wrist by Cyanea on DeviantArt](#)

Heimlich: [File:Abdominal thrusts.jpg - Wikimedia Commons](#)

Dušení: [Listen: Band Noir - Choke - Music News at Undertheradar](#)

Rolničky: [Rolničky, rolničky | Kouzelné Vánoce- Největší vánoční magazínKouzelné Vánoce- Největší vánoční magazín \(kouzelnevanoce.cz\)](#)

Modřina: [Jak se jednoduše zbavit modřiny? - Žena.cz - magazín pro ženy \(aktualne.cz\)](#)

Foukání na ránu: [Sad Kid Blowing On Wound At Home Stock Photo, Picture And Royalty Free Image. Image 117893153. \(123rf.com\)](#)

Hand sanitizer: [GERM X Original Hand Sanitizer 8 Oz Pump - Office Depot](#)

Kit bez nápisu: [What To Include In A First Aid Kit | Henry Ford LiveWell](#)

Gáza: [Cotton Yarn White Medical Gauze Than, 22 Yard X 100cm X 30 Mesh, for Hospital, Rs 185 /piece | ID: 3347067712 \(indiamart.com\)](#)

Předloktí: [The Importance of Forearm Strength and How to Build It - Scientific American](#)

Rukavice: [FBGood Disposable Protective Gloves for Students – Nitrile Gloves for Children Disposable Gloves for Crafts, Painting, Gardening, Costume, Cleaning, 40PC : Amazon.co.uk: DIY & Tools](#)

Shouting: [A Cartoon Man Shouts Out. Stock Photo, Picture And Royalty Free Image. Image 18458635. \(123rf.com\)](#)

Quiet: [Emoticon Cartoon Making Silence Sign Stock Vector - Illustration of gesture, color: 33233448 \(dreamstime.com\)](#)

Cry: [Yellow cartoon face cry tears people emotion icon Vector Image \(vectorstock.com\)](#)

Exit: [Emergency exit right with directional arrow right | VKF Renzel \(vkf-renzel.com\)](#)

Puchýř: [Dr. Starbuck Explains: Blisters | MTPR](#)

Cola: [Coca-Cola 1l - Tesco Potraviny \(itesco.cz\)](#)

čokoláda: [Chocolate \(blue background\) - Chocolate - Wikipedia](#)

Kostka cukru: [Kolik kostek cukru má Váš oblíbený nápoj? Podívejte se. | Rehabilitace.info](#)

Tissue: <https://image.shutterstock.com/z/stock-vector-box-of-tissue-paper-cartoon-vector-and-illustration-black-and-white-hand-drawn-sketch-style-216064408.jpg>

Pinzeta: [Tweezers clipart, cliparts of Tweezers free download \(wmf, eps, emf, svg, png, gif\) formats \(cliparts101.com\)](#)

Klíště: [Článek o klíšťatech \(kliste-prevence.cz\)](#)

Cpr: [The Japanese Circulation Society::Call & Push Simplified CPR Procedure - Chest Compressions and AED \(j-circ.or.jp\)](#)

Aplikace z: [Záchranka \(zachrankaapp.cz\)](#)

Mytí rukou: [How To Wash Your Hand Properly Step By Step, Hand Clipart, Illustration, Health Awareness PNG Transparent Clipart Image and PSD File for Free Download \(pngtree.com\)](#)

Zdroje info:

Vyražený dech: [KNOCK THE BREATH / WIND OUT OF SOMEONE \(phrase\) definition and synonyms | Macmillan Dictionary](#)

Použití aed [what-is-an-aed.pdf \(heart.org\)](#)

Náplast: [Buy Plaster strips for plaster dispenser online | WÜRTH \(wuerth.de\)](#)

Rukavice: [Amazon.com: The Safety Zone GNEP-LG-1P Nitrile Exam Gloves - Medical Grade, Powder Free, Latex Rubber Free, Disposable, Non Sterile, Food Safe, Textured, Indigo Color, Convenient Dispenser Pack of 100, Size Large: Industrial & Scientific](#)

Zdroje figurky

Srdce: [Cartoon Stroke Highlight Shadow Real Heart Clipart, Real Heart Clipart, Real Heart, Heart PNG and Vector with Transparent Background for Free Download \(pngtree.com\)](#)

Medicine: [Stock ilustrace Pill Or Medicine Cartoon Character – stáhnout obrázek nyní - iStock \(istockphoto.com\)](#)

Teploměr: [Simzo Infrared forehead thermometer with 3 colors backlight LCD HW-F7 - online purchase | Euro Industry \(euro-industry.com\)](#)

NŮŽKY: [Scissors cartoon Royalty Free Vector Image - VectorStock](#)



## 11.10 Příloha 13 - Soutěž Guess



1<sup>st</sup>

What is this?

1	2	3
4	5	6
7	8	9

This is... **blood**

2<sup>nd</sup>

What is this?

1	2	3
4	5	6
7	8	9

This is an ... **ear**

3<sup>rd</sup>

What are these?

1	2	3
4	5	6
7	8	9

These are ... **(protective) gloves**

4<sup>th</sup>

What is this?

1	2	3
4	5	6
7	8	9

This is an ... **ambulance (car)**

5<sup>th</sup>

What are these?

1	2	3
4	5	6
7	8	9

These are ... **tweezers**

6<sup>th</sup>

What is this?

1	2	3
4	5	6
7	8	9

This is a ... **helmet**

7<sup>th</sup>

What is this?

1	2	3
4	5	6
7	8	9

This is a ... **bandage**

8<sup>th</sup>

What is this?

1	2	3
4	5	6
7	8	9

This is ... **fire**

9<sup>th</sup>

What are these?

1	2	3
4	5	6
7	8	9

These are ... **lungs**

10<sup>th</sup>

What is this?

1	2	3
4	5	6
7	8	9

This is the ... **heart**

Bonus

What is this?

1	2	3
4	5	6
7	8	9

This is a ... **first aid kit**

### Results

1. blood
2. ear
3. (protective) gloves
4. ambulance (car)
5. tweezers
6. helmet
7. bandage
8. fire
9. lungs
10. heart

Bonus – first aid kit

### Zdroje

1. Blood: [HAASTIGE SPOED.. – The Garden of Violet](#)
2. Ear: [Facts, Function & Disease | Live Science](#)
3. (Protective) gloves: <https://www.joom.com/cs/products/5e80432e8b2c3701011b2980>
4. Ambulance (car): [Ambulance – Wikipedia](#)
5. Tweezers: [Soubor:Tweezers.jpg – Wikipedie \(wikipedia.org\)](#)
6. Helmet: [Warner Bros BATMAN BIKE HELMET | sportisimo.cz](#)
7. Bandage: [HypaBand Crepe Cotton Bandage, 7.5cmx4.5m | Bandages | Safety First Aid](#)
8. Fire: [Huge fire hits garment factory in New Karachi - Pakistan - DAWN.COM](#)

### Zdroje

9. Lungs: [Coronavirus in the Lungs: What Does COVID-19 Really Do to Your Lungs? \(webmd.com\)](#)
  10. Heart: [Cartoon Stroke Highlight Shadow Real Heart Clipart, Real Heart Clipart, Real Heart, Heart PNG and Vector with Transparent Background for Free Download \(pngtree.com\)](#)
- Bonus: First aid kit: [What To Include In A First Aid Kit | Henry Ford LiveWell](#)